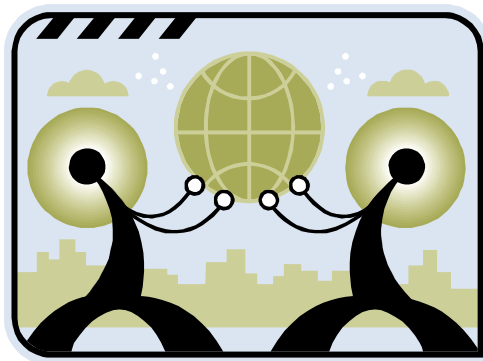

Alsó-Tisza-menti Önkormányzati Társulás

Esélyegyenlőségi Program

2013

Tartalom

I.	Bevezetés.....	3
II.	Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése	12
1.	Jogszabályi háttér bemutatása	12
2.	Stratégiai környezet bemutatása.....	16
3.	A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19
4.	A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	66
5.	A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	79
6.	Idősek helyzete, esélyegyenlősége	82
7.	A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	86
8.	Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	92
9.	A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	93
III.	A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	94

ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

I. Bevezetés

A mindenki számára egyenlő esélyeket biztosító társadalom megköveteli a társadalmi érvényesülést gátló akadályok elmozdítását, valamint egy olyan légkör kialakítását, melyben a sokféleség a társadalmi-gazdasági életerő forrását jelenti.

Az elvárások alapján az országok – régiók, kistérségek, települések – feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése.

Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása jól elkülöníthető fogalmak, melyek egyben egymást kiegészíthető célokat jelölnek meg:

- az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is,
- az esélyegyenlőség előmozdítása aktív cselekedet, melynek eredményeként a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel.

Az esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül: az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

Ennek érdekében a fogadókészséget fejleszteni kell, ki kell alakítani

- a megkülönböztetés tilalmát,
- az egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritást.

Az esélyegyenlőség pozitív befolyásolásához megerősítő intézkedéseket kell kidolgozni, melynek stratégiai terve az esélyegyenlőségi program.

A program része

- a körütekintő, részletes helyzetelemzés,
- az alapelvek, célok meghatározása,
- a továbblépés lehetőségeinek megkeresése a partnerségi megközelítés lehetőségének számba vételével.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. Ennek érdekében az állami intézkedések keretén belül a területet érintő szabályozás olyan lehetőségeket biztosít, melyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a Társulás más dokumentumait¹, valamint a

---

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelési állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

I.1. Az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás bemutatása

Az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás Csongrád megye északnyugati részén, a Tisza magyarországi szakaszának alsó folyásánál - Budapesttől 109 km-re, Szegedtől 38 km-re –, Bács-Kiskun és Jász-Nagykun-Szolnok megyék találkozásánál helyezkedik el. A települések természeti erőforrások tekintetében a megye egyik legjobb adottságú területei. Jól hasznosítható, értékes termőfölddel, előnyös klimatikus viszonyokkal rendelkeznek, amelyek kedvező feltételeket teremtenek a szántóföldi és a kertészeti növénykultúra termesztéséhez. A térség bővelkedik a felszíni és felszín alatti vizekben is.

Csanytelek az ország leghosszabb faluja (7km), Magyarország dél-alföldi részén, Csongrád megye északi részén, a Tisza jobb partján, a 4519. számú fő közlekedési út mentén, Csongrádtól 14, Szegedtől 36 km-re helyezkedik el. Csanytelek területe 3.471 ha, belterülete 177 hektár, külterülete közel 3.300 hektár. Csanytelek az 1960-as évektől kezdve a primőr zöldségtermesztés egyik országos szempontból is jelentős központja.

Legnagyobb vonzerejét csodálatos természeti környezete jelenti: a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzethez tartozó Csaj-tó és a tiszai ártér rendkívül gazdag madár- és értékes növényvilága (üstökös gém, kanalas gém, kiskócsag).

Felgyő Magyarország délkeleti részén, Csongrád megyében található, mezőgazdasági jellegű kistelepülés. Megközelíthető közúton: az 5-ös úton Kiskunfélegyházáig, onnan a 451-es úton Csongrádig, majd déli irányban 4,5 km.

Felgyő összes területe 7673 hektár, ebből a belterülete 135 hektár, a külterülete 7538 hektár. Szántóföldi és fóliás növényeket természetnek és állattartással foglalkoznak az itt élő emberek. Egy rendezett, infrastrukturálisan jól ellátott kisközség fogadja az oda látogatókat.

Tömörkény a Tisza jobb partján található, Csongrádtól délnyugatra haladva, Csanytelek és Pusztaszer között fekszik. Kiskunfélegyháza felől is könnyen megközelíthető Pálmonostorán keresztül. Tömörkény összes területe 5391 hektár, ebből a belterülete 112 hektár, a külterülete 5279 hektár. A település alapvetően mezőgazdasági jellegű, sík vidéken fekszik. A falu környékén szép erdős területek is találhatóak, s jellegzetes tanyavilág övezi. Fő vonzerejét védett madárvilága és egyéb természeti értékei jelentik, valamint a közelében található Halastó, mely természeti szépsége mellett a horgászásra is kedvező lehetőséget biztosít.

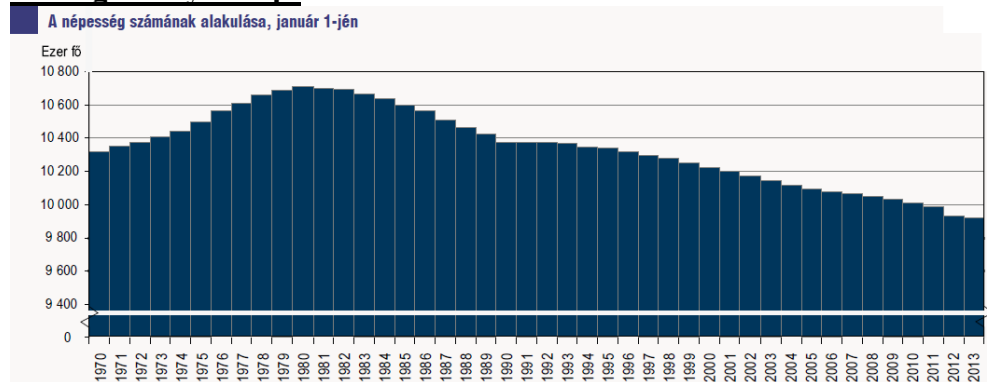

A településrendszer jellegzetes eleme a kiterjedt és sűrűn lakott tanyavilág. Csongrád megyében a külterületi lakosok aránya meghaladja a 9%-ot. A térségben jelentős a külterületen élő lakosság száma.

A népesség 96,9 százaléka a települések belterületén él, 3,1 százaléka külterületeken. A külterületi népesség aránya minimális mértékben növekedett 2001 óta. A külterületen élő lakosság Bács-Kiskun megyében (12,7 százalék) és Csongrád megyében (8,6 százalék) a legnagyobb arányú. Országos szinten a mintegy 308 ezer külterületen élő 22 százaléka Bács-Kiskun-, 16 százaléka Pest és 12 százaléka Csongrád megyei lakos.

I.2. Demográfiai adatok

Országos helyzetkép:

A népesség lélekszáma az ország jelenlegi területén 1981-ben érte el maximumát 10 millió 713 ezer fővel, azóta változó intenzitással ugyan, de folyamatosan csökken, és 2013. január 1-jén 9 millió 909 ezer főt tett ki. Ez harminckét év alatt mintegy 804 ezer fős, 7,5 százalékos lélekszámcsökkenést jelent.

2011. október 1-jén Magyarország lakónépessége 9 937 628 fő volt, az előző népszámlálás, 2001. február 1-je óta eltelt tíz év és nyolc hónap alatt 261 ezer fővel csökkent. A népesség csökkenése a természetes fogyásból eredt: minden évben kevesebb gyermek született, mint ahányan meghaltak, az ország lakossága tehát természetes módon 387 ezerrel csökkent.

A KSH szerint a népességcsökkenés eltérő módon érintette a különböző életkorú és nemű lakosokat. A gyermekkorúak létszáma az össznépességnél is nagyobb mértékben, 925 ezer fővel, közel 40 százalékkal csökkent, miközben 65 évnél idősebb lakosok száma – a várható élettartam javulásával – nőtt. Felgyorsult a népesség öregedési folyamata, ami a korösszetétel torzulásával, illetve a gyermek- és a fiatal-, valamint az időskorú népesség arányának kedvezőtlen változásával jár együtt.

A fiatal népességben belül a bölcsődés- és óvodás korúak száma is kevesebb a 10 évvel ezelőttinél, még nagyobb mértékben esett vissza az általános iskolás korúaké.

Az időskorúak közül különösen nagy mértékben növekedett a 60–69 éves korosztály létszáma. A 70–79 évesek mintegy 21 ezer fővel kevesebben vannak, mint 10 éve, a 80 évnél is idősebbek száma pedig csaknem 120 ezerrel több, mint 2001-ben, és a növekedés túlnyomó része a nőknél következett be. Az ország lakosságából minden tizedik lakos 70 éves vagy idősebb. A népesség nagy korcsoportjainak létszámváltozása nyomán a felnőttkorúakra jutó eltartási teher az elmúlt tíz évben valamelyest növekedett, száz aktív korúra 2011-ben 61 gyermek- és időskorú társadalmi értelemben vett eltartása hárult, aminek nagyobb részét az időskorúak adják.

Csongrád megyében 2011. október 1-jén, a népszámlálás időpontjában az ország népességének 4,2 százaléka, megközelítőleg 417,5 ezer fő élt. A megye lakossága a tíz évvel korábbi népszámláláshoz képest csaknem 15,9 ezer fővel, 3,7 százalékkal csökkent.

Az Alsó-Tisza-menti Önkormányzati Társulását alkotó települések lakosság száma továbbra sem emelkedik, csökkenés tapasztalható a vizsgált éveket viszonyítva, a népszámlálási adatok alapján a korcsoportonkénti megbontásban településenkénti népességszáma az alábbiak szerint alakult:

Év	Életkor	0-2	3-5	6-13	14	15-17	18-54	55-59	60-69	70-79	80-	Összesen (fő)	
F E L G Y Ö	2006.12.31.	ffi	14	20	79	12	29	362	48	81	32	12	689
		nő	16	15	61	13	27	348	56	88	45	27	696
		össz	30	35	140	25	56	710	104	169	77	39	1385
	2007.12.31.	ffi	16	16	67	9	35	347	42	81	31	11	655
		nő	11	16	47	11	37	349	54	91	48	26	690
		össz	27	32	114	20	72	696	96	172	79	37	1345
	2008.12.31.	ffi	12	13	72	4	32	343	40	84	29	14	643
		nő	12	16	45	7	40	333	55	92	49	25	674
		össz	24	29	117	11	72	676	95	176	78	39	1317
	2009.12.31.	ffi	12	12	61	14	23	340	41	86	28	16	633
		nő	18	9	43	8	32	325	61	94	54	26	669
		össz	30	21	104	22	55	665	102	180	82	42	1303
	2010.12.31.	ffi	12	15	51	14	26	338	44	83	34	19	636
		nő	15	10	36	11	26	330	59	98	55	24	664
		össz	27	25	87	25	52	668	103	181	89	43	1300
	2011.12.31.	ffi	13	11	50	10	31	333	45	86	36	17	632
		nő	15	11	35	6	26	331	56	96	59	23	658
		össz	28	22	85	16	57	664	101	182	95	40	1290
	2012.12.31.	ffi	11	13	47	6	37	321	49	80	39	15	618
		nő	8	20	38	2	26	326	54	98	58	22	652
		össz	19	33	85	8	63	647	103	178	97	37	1270
	2013.06.30.	ffi	10	14	59	7	41	427	53	125	75	17	828
		nő	9	16	26	1	18	213	50	54	29	14	430
		össz	19	30	85	8	59	640	103	179	104	31	1258
2006.12.31.	ffi	18	10	51	17	36	446	74	102	87	41	882	
	nő	16	26	61	13	28	440	55	128	139	91	997	
	össz	34	36	112	30	64	886	129	231	226	132	1879	
	ffi	20	17	42	7	36	461	64	105	80	46	878	

T Ö M Ö R K É N Y	2007.12.31.	nő	24	16	69	10	30	428	67	117	132	104	997
		össz	44	33	11	17	66	889	131	222	212	150	1875
	2008.12.31.	ffi	27	22	41	6	33	458	65	110	70	52	884
		nő	25	15	69	10	27	423	78	106	128	104	985
		össz	52	37	110	16	60	881	143	216	198	156	1869
	2009.12.31.	ffi	27	18	45	11	26	453	65	107	73	44	869
		nő	22	25	64	12	26	413	76	106	125	113	982
		össz	49	43	109	23	52	866	141	213	198	157	1851
	2010.12.31.	ffi	13	26	44	6	28	443	67	111	72	45	855
		nő	20	24	66	4	30	412	79	103	122	115	975
		össz	33	50	110	10	58	855	146	214	194	160	1830
	2011.12.31	ffi	12	24	46	3	25	436	69	114	69	45	843
		nő	19	25	58	12	28	402	78	114	109	114	959
		össz	31	49	104	15	63	838	147	228	178	159	1802
	2012.12.31.	ffi	12	22	50	6	24	427	75	116	63	45	840
		nő	32	20	62	7	28	400	73	115	115	97	949
		össz	44	42	112	13	52	827	148	231	178	142	1789
	2013.06.30.	ffi	14	13	56	5	18	423	73	120	69	42	833
nő		28	19	60	8	23	393	77	120	113	108	949	
össz		42	32	116	13	41	816	150	240	182	150	1782	
C S A N Y T E L E K	2006.12.31.	ffi	55	55	121	12	57	757	75	156	93	57	1438
		nő	39	34	134	24	51	711	95	195	186	99	1569
		össz	94	89	255	36	108	1468	170	351	279	156	3007
	2007.12.31.	ffi	50	55	125	16	55	772	84	136	85	57	1435
		nő	38	37	139	13	65	713	91	198	181	99	1574
		össz	88	92	264	29	120	1485	175	334	266	156	3009
	2008.12.31.	ffi	43	56	131	14	52	763	90	141	85	54	1429
		nő	38	40	128	20	56	722	93	190	183	97	1567
		össz	81	96	259	34	108	1485	183	331	268	151	2996
	2009.12.31.	ffi	32	51	135	21	51	756	88	133	91	52	1410
		nő	39	43	124	17	53	702	107	183	177	98	1543
		össz	71	94	259	38	104	1458	195	316	268	150	2953
	2010.12.31.	ffi	29	51	147	14	53	769	92	124	99	45	1423
		nő	42	38	131	18	55	702	111	186	166	105	1554
		össz	71	89	278	32	108	1471	203	310	265	150	2977
	2011.12.31.	ffi	34	44	144	12	49	753	100	125	96	45	1402
		nő	38	41	122	20	56	697	106	187	167	99	1533
		össz	72	85	266	32	105	1450	206	312	263	144	2935
2012.12.31.	ffi	29	38	147	13	45	720	114	131	95	40	1372	
	nő	32	39	115	21	54	690	115	181	160	109	1516	
	össz	61	77	262	34	99	1410	229	312	255	149	2888	
2013.06.30.	ffi	23	27	133	19	37	596	113	178	152	43	1321	
	nő	27	37	108	22	58	800	110	132	110	119	1523	
	össz	50	64	241	41	95	1396	223	310	262	162	2844	

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A települések lakónépessége csökkenő tendenciát mutat, ahogyan az ország, a megye és a kistérség lakossága is csökken. A számadatok tükrében megállapítható, hogy a nők aránya a férfi állandó népességhez viszonyítva átlagosan 5%-kal magasabb. A népességalakulás tényezői közül a születések száma rendre elmarad a halálozásokétól, s a jellemzően negatív vándorlási különbözet is hozzájárul a lassú népességvesztéshez. A születések számának hosszan tartó csökkenése, a gyermekkorúak arányának csökkenéséhez, az időskorúak arányának növekedéséhez, azaz a népesség elöregedéséhez vezet. Ezt a jelenséget az öregedési index teszi szemléletessé, ami azt mutatja, hogy száz fő 14 év alatti gyermekkorúra mennyi 65 éven felüli jut. Ez a mutató 2010. évben volt a legalacsonyabb. Az elöregedés a munkaképes korú lakosság arányának fokozatos csökkenését, az eltartottak arányának növekedését eredményezi. Mindent összevetve kijelenthető, hogy a település lakossága folyamatosan csökken, ezen túlmenően pedig viszonylag kedvezőtlenül alakul a lakosság kormegoszlása is. A népességfogyás legfontosabb okaként elemzésünk eredményeként a természetes fogyás folyamatát nevezhetjük meg.

Az össznépességhez viszonyítva magas a 60 év feletti lakosság aránya, az aktív korosztály száma összességében a kistérségben csökkenő tendenciát mutat.

A KSH adatai szerint 2011 januárjában folytatódott a születésszám csökkenése, a halálozások száma viszont magasabb volt, mint az előző években.

Terület	Élveszületés	Halálozás	Természetes szaporodás, ill. fogyás (-)	Vándorlási különbözet	Lakó népesség 2001	Élveszületés	Halálozás	Természetes szaporodás, ill. fogyás (-)	Vándorlási különbözet	Lakó népesség 2011
	1990–2001					2001–2011				
Csanytelek	332	666	-334	181	3 008	274	577	-303	71	2 776
Felgyő	170	198	-28	127	1 482	98	157	-59	-198	1 225
Tömörkény	164	438	-274	24	1 948	129	406	-277	82	1 753

Forrás: KSH 2011. évi adatok

Az idősök száma és aránya az elmúlt évtizedek során fokozatosan nőtt. Az élettartam meghosszabbodásával ez az arány további emelkedő tendenciát mutat, amely új feladat elé állítja a szociális ellátórendszert.

A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulását alkotó települések (Csongrád város, Csanytelek, Felgyő, Tömörkény községek) közötti együttműködés a többcélú társulási forma létrehozását megelőzően is több éves múltra tekint vissza, 1990-ben Csongrád és Térsége Területfejlesztési Önkormányzati Társulást hoztak létre. Területfejlesztési társulás megalakulására 2004. július 30-án került sor. Együttműködésüket továbbfejlesztve a csongrádi kistérség települési önkormányzatainak képviselő-testületei a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény és a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. CXXXV. törvény alapján önálló jogi személyiséggel rendelkező többcélú kistérségi társulást hoztak létre 2005. március 29. napjától határozatlan időre.

A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulását (továbbiakban: Társulás) alkotó települési önkormányzatok kezdeményezték a Társulás megszüntetését 2013. június 30. napjával, 24.00 órakor az alábbi határozataikban:

- Csongrád Város Önkormányzata Képviselő-testülete
70/2013. (V.30.) önkormányzati határozat,
- Csanytelek Község Önkormányzata Képviselő-testülete
34/2013. (V. 10.) Ökt határozat,
- Felgyő Községi Önkormányzata Képviselő-testülete
29/2013.(V. 9.) Kvt. sz. hat.,
- Tömörkény Községi Önkormányzata Képviselő-testülete
36/2013. (V.10.) Kt. sz. határozat.

A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsa 36/2013. (V.31.) CsKTT. sz. határozatával jóváhagyta a Társulás jogutódos megszüntetését 2013. június 30. napjával 24.00 órakor.

Megszüntető szerv neve, a Társulást alapító 4 önkormányzat:

- Csongrád Város Önkormányzata
- Csanytelek Község Önkormányzata
- Felgyő Községi Önkormányzat
- Tömörkény Községi Önkormányzat

A megszűnés módja: jogutódos megszűnés

Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás:

A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulás jogutódjaként 2013. július 1. napjától az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulást (továbbiakban Jogutód Társulás) jelölték meg, melyet Csanytelek Község Önkormányzata, Tömörkény Községi Önkormányzat és Felgyő Községi Önkormányzat alkot.

A jogutód szervezet megnevezése: Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás

A jogutód szervezet székhelye: 6647 Csanytelek, Volentér J. tér 2.

A Társulás székhely települése: Csanytelek Község

Képviselője: székhely település polgármestere

Irányító szerve: Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa

A jogutód szervezet tagjai és azok székhelye:

Csanytelek Község Önkormányzata (6647 Csanytelek, Volentér J. tér 2.)

Felgyő Községi Önkormányzat (6645 Felgyő, Széchenyi u. 1.)

Tömörkény Községi Önkormányzat (6646 Tömörkény, Ifjúság u. 8.)

Az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás intézmény-fenntartó társulásként jogutódlással gondoskodik a

- Remény Szociális Alapszolgáltató Központ (Csanytelek, Kossuth u. 39.),
- Gondozási Központ Rózsafüzér Szociális Otthon (Tömörkény, Ifjúsági u. 8.),
- Alsó- Tisza-menti Egyesített Óvoda (Felgyő, Templom u. 1. sz.) alatti

költségvetési intézmények működtetéséről.

A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása fenntartásában lévő Szociális Ellátások Intézménye (6640 Csongrád, Vasút u. 92.) és Piroskavárosi Idősek Otthona (6640 Csongrád, Szent Imre u. 19.) fenntartója 2013. július 01. napjától Csongrád Város Önkormányzata (6640 Csongrád, Kossuth tér 7., képviselője: Dr. Kőrösi Tibor, polgármester).

Az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulásban résztvevő önkormányzatok képviselő-testületei az alábbiakban felsorolt közös céloknak megfelelő hatékony és eredményes tevékenység érdekében jelen megállapodásban rögzített eljárásban és módon szervezik és oldják meg, hangolják össze a települési önkormányzatok alábbi feladatait, hatásköreit:

- területfejlesztési feladatok (terület- és településfejlesztés),
- turizmus, határon átnyúló együttműködés,
- belső ellenőrzés,
- egészségügyi alapellátással kapcsolatos feladatok (központi orvosi ügyelet),
- óvodai nevelés,
- sport- és ifjúsági ügyek,
- szociális ellátással kapcsolatos feladatok,

- családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás, ifjúságvédelmi feladatok,
- rendészeti feladatok (közbiztonsági együttműködés),
- állategészségügyi feladatok,
- esélyegyenlőségi program megvalósítása,
- pénzügyi, gazdasági feladatok.

A fenti szervezeti változás következtében új Esélyegyenlőségi Program és Helyzetelemzés kerül kidolgozásra 2013. évben az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás által, figyelembe véve a jogelőd, Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása Esélyegyenlőségi programját.

I.3.A települési esélyegyenlőségi helyzetelemzés és esélyegyenlőségi program célja

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó szabályozás (1083/2006/EK rendelet) kiemel két olyan horizontális elvárást, amelyet minden pályázat tervezése során figyelembe kell venni: *az egyik az esélyegyenlőség a másik pedig a fenntartható fejlődés.* Az Európai Bizottság javaslatára és a sajátos magyar adottságok és problémák figyelembe vételével 5 olyan terület került kijelölésre, melyek hozzájárulhatnak az esélyegyenlőségi célcsoportok hazai helyzetének javulásához. A települési esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program kidolgozásakor az 5 célcsoport esélyegyenlőségi helyzetét vizsgáljuk meg a települési ellátórendszerhez történő hozzáférés tükrében.

Az 5 fő esélyegyenlőségi terület és célcsoport

1. Családbarát körülmények megteremtése, erősítése települési szinten

A fogalom legszűkebb értelmezése szerint a családbarát intézkedések elsősorban a kisgyermeket nevelő szülőket hivatottak segíteni abban, hogy mind munkájukat, mind családi-háztartási kötelezettségeiket el tudják látni. A gyermekek társadalmi helyzetének javítása, a gyermekszegénység elleni küzdelem és a családjukból kiemelt gyermekek integrációja kulcsfontosságú a szegénység és a kirekesztődés újratermelődési folyamatainak megállításában. Az oktatásban is szükséges a szegregációs iskolai gyakorlatok elleni küzdelem és a hátrányos helyzetű tanulók oktatási esélyeinek növelése. A gyermeket nevelő családok jövedelemteremtő képességének támogatása és anyagi biztonságának megőrzése miatt különös hangsúlyt kell helyezni a gyermekjóléti és a családokat segítő-támogató szolgáltatásokra. Ahhoz, hogy a szülők munkaerőpiacra történő visszatérését elősegítsük, fokozott hangsúlyt kell helyezni a gyermekek napközbeni ellátására. Szintén fontos terület még a gyermekbántalmazás elleni küzdelem és a gyermekek jogainak figyelembevétele.

2. Nemek (férfiak és nők) közti esélykülönbségek csökkentése

A nők teszik ki a népesség felét, és sajátos problémáik alapvető társadalmi kérdéseket érintenek. 2003-ban Magyarországon a 15-64 éves nők 51%-a, a férfiak 63%-a volt foglalkoztatott. A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya. A nők és a férfiak munkaerő-piaci esélyegyenlőségének alapvető feltételei közé tartoznak a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását lehetővé tevő családtámogatási ellátások, az elérhető és megfelelő minőségű gyermekgondozási, illetve a gondozásra szoruló családtag ellátását segítő szolgáltatások, valamint a családi kötelezettségeket rugalmasan figyelembe vevő munkaszervezetek és foglalkoztatási formák elterjesztése.

3. A fogyatékkal élők életminőségének javítása, az akadálymentesítés előrehaladása

A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport, a társadalom életének szinterein való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés. Rajtuk kívül

haszonélvezői az akadálymentes környezetnek a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a beteg és idős emberek is.

Az esélyegyenlőség szempontjainak vizsgálatánál két tényező kerül értékelésre: az építési beruházások esetében a fizikai akadálymentesítés, a többi fejlesztés esetében a fogyatékkal élők számára biztosított info-kommunikációs hozzáférés az eszközök, szolgáltatások használatához (vakbarát számítógépes és egyéb eszközök, könnyen érthető kommunikáció, stb.).

Magyarországon az 1990-es évtizedben jelentősen visszaesett a foglalkoztatottság, és ez a fogyatékos emberek munkaerő-piaci helyzetére is hatással volt. A foglalkoztatottak aránya Magyarországon a fogyatékkal élők körében 2001. évi népszámlálás adatai szerint 9 százalékra csökkent.

Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. (lásd A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-át).

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása.

A szociális ellátások területén a fogyatékossgal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást.

4. Romák életminőségének és munkapiaci esélyeinek javítása

Azt a személyt tekintjük romának, aki annak vallja magát. Valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás kérdésében nyilatkozatra senki sem kötelezhető, kivétel, amennyiben a törvény vagy a végrehajtására kiadott jogszabály valamely kisebbségi jog gyakorlását az egyén nyilatkozatához köti (lásd A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 7. § (1)-(2) bekezdését). A roma népesség foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, jövedelmi és lakhatási helyzetére vonatkozó mutatók messze elmaradnak a nem-roma lakosság mutatóitól. A romák integrációjának érdekében első lépésként a következő intézkedések meghozatalára kerülhet sor: az életminőség javítása érdekében a roma telepek felszámolására, integrált oktatás és képzés elősegítésére, a foglalkoztatás növelésére, és az információs társadalomba való integrációra.

5. Más sajátos élethelyzetű csoportok társadalmi esélyeinek javítása

A fő esélyegyenlőségi célcsoportok mellett a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének elősegítése tartozik a program fő céljai közé. Az egyik ilyen fő veszélyeztetett csoport a gyermekek. A gyermekek szegénységének kockázatát növelő tényező közé tartozik a szülő kereső foglalkozásának hiánya, a nagycsaládban való nevelkedés, illetve a nem megfelelő, egészségtelen lakóhely. A gyermekszegénység kezelésének egyik kulcskérdése a szülők foglalkoztatási esélyeinek növelése, de természetesen további eszközt jelentenek a pénzügyi és természetbeni támogatások, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások.

A másik kiemelt társadalmi csoport az idős emberek csoportja. A magyar társadalom előregedő társadalom. Az előregedés kihívásaira adott válaszok az „aktív öregedés” ezért nálunk is egyre inkább a figyelem középpontjába kerül. Az aktív és méltó időskor érdekében szükséges az idős emberek aktív és széleskörű részvételének elősegítése, ennek érdekében idősbarát fizikai és társadalmi környezet megteremtése, és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés bővítése.

Az Esélyegyenlőségi Program (HEP) átfogó célja:

Az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja:

Elsődleges cél számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településeken. Emellett cél a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP intézkedési terve (HEP-IT) tartalmazza.

A HEP intézkedési tervének részének célja:

Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén cél annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

II. Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (*továbbiakban: Eütv.*)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (*továbbiakban: Gyvt.*)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (*továbbiakban: Nkntv.*) előírásaira.

A 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról kimondja, hogy:

Az Országgyűlés elismerve minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, azon szándékától vezérelve, hogy hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára, kinyilvánítva azt, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami kötelezettség.

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. § Az egyenlő bánásmód követelménye alapján Magyarország területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben e törvény rendelkezései szerint azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni.

2. § Az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó, külön jogszabályokban meghatározott rendelkezéseket e törvény rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni.

A törvény kitér természetesen az egyes részterületekre is, mégpedig a következőképpen:

AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD KÖVETELMÉNYÉNEK ÉRVÉNYESÍTÉSE EGYES TERÜLETEKEN

Foglalkoztatás

21. § Az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a következő rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

- a) a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
  - b) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
  - c) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
  - d) a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;
  - e) a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
  - f) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. § (2) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában;
  - g) a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
  - h) az előmeneteli rendszerben;
- a kártérítési, illetve a fegyelmi felelősség érvényesítése során, valamint
- j) a munkavállalók szülői és munkavállalói kötelezettségeinek összehangolását és a gyermek gondozására fordítható idő növelését elősegítő szülői szabadság kérelmezésével, illetve igénybevételével összefüggésben.

Szociális biztonság és egészségügy

24. § Az egyenlő bánásmód követelményét a szociális biztonsággal összefüggésben érvényesíteni kell különösen

- a) a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, valamint
- b) a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során.

25. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményét az egészségügyi ellátással összefüggésben érvényesíteni kell különösen az egészségügyi szolgáltatásnyújtás, ezen belül

- a) a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel,
- b) a gyógyító-megelőző ellátás,
- c) a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata,
- d) az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

(2) Törvény, illetőleg törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet e törvény rendelkezéseivel összhangban az egészségi állapot vagy fogyatékoság, illetve a 8. §-ban meghatározott tulajdonság alapján a társadalom egyes csoportjai részére a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül többletjuttatásokat állapíthat meg.

Lakhatás

26. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen a 8. § -ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket

- a) közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan,
- b) hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.

(2) A használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokon.

(3) A lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.

Jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program a törvény szellemében a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása társadalmi esélyegyenlőségének előmozdítását kívánja elősegíteni.

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében és az egyenlő hozzáférés biztosításának elve alapján külön figyelmet kell fordítani az első fejezetben kiemelt 5 fő esélyegyenlőségi csoportra.

Továbbá jelen esélyegyenlőségi helyzetelemzés és terv célul tűzi ki a 2003-évi CXXV egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján, az egyes részterületeken, mint foglalkoztatás, szociális biztonság és egészségügy, lakhatás, oktatás és képzés a társadalmi esélyegyenlőség meglétének vizsgálatát, illetve amely területeken szükséges, ott a társadalmi esélyegyenlőség javítását.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

- EU 2020 stratégia,
- Nemzeti Reform Program,
- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,
- „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia,
- Roma Integráció Évtizede Program,
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti roma integrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

³ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő szabályozás bemutatása

Csanytelek Község Önkormányzata Képviselő-testület elfogadta a 31/2012. (XII. 14.) az önkormányzat által nyújtott szociális ellátásokról szóló, valamint a 32/2012. (XII- 14.) az önkormányzat által nyújtott gyermekjóléti alapellátásokról önkormányzati rendeletét.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékoságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgálják. A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

Tömörkényen és Felgyőn az esélyegyenlőségi célcsoportokat - mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők - érintő helyi szabályozás nincs.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Csanytelek

A HEP települési viszonylatban történő kapcsolódási pontjait vizsgálva Csanytelek község Települési Fejlesztési Koncepciójáról és Stratégia tervéről kell szólni, valamint a Település rövid-, közép- és hosszú távú Gazdálkodási Programjának kihatását vizsgálhatjuk.

A Települési Fejlesztési Koncepció célja: a helyi lehetőségek és erőforrások beazonosítása, amelyek hosszú távon meghatározzák a település társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődését a versenyképesség növelését.

A Jövőképpen megfogalmazott tartalmak és fejlesztendő területek koherensek az Esélyegyenlőségi csoportokat hátrányosan érintő és tekintetükben kiemelten vizsgálandó területekkel, mint a :

- foglalkoztatás bővítése, magasabb, biztosabb jövedelem elérése, helyi feldolgozási- és ipari bázis szektor erősítése a település lakosságmegetartó ereje érdekében,
- emberi erőforrás fejlesztés az iskolázottság és szakmai felkészültség fokozása,
- helyi turizmus fejlesztés a helyi környezeti értékekre építve a helyi lakosság közreműködésével, munkalehetőség fejlesztés,
- az infrastruktúra és környezetállapot fejlesztés, környezetvédelem a lakosság egészségmegőrzés- és fejlesztése érdekében, a „jól létért”, összefüggésbe hozva a közmunka program eredményességével,
- vidékfejlesztési szolgáltatás bővítés és menedzselés a lakók életminőségének javításáért,

- a közszolgáltatások helyben és helyi erőforrással történő fejlesztése,
- a fiatalokat is hangsúlyosan megszólító kulturális, ifjúsági programok, helyi sport fejlesztés közösségerősítő- és fejlesztő hatásának számbavétele,
- versenyképes mezőgazdasági struktúra kialakítása, helyi vállalkozások fejlesztése, munkalehetőségek, a helyi érdekek figyelembe vételével. „Védd és vedd Csanyt” program.

A Polgármesteri Gazdasági Program 2010-2014-es évekre határozza meg a gazdálkodás irányát, hangsúlyosan középpontba állítva (lehetőségekhez és a térségi fejlesztési stratégiák határainak figyelembe vételével) a:

- helyi szintű munkahelyteremtést,
- egészségügyi és szociális ellátás fejlesztését,
- közbiztonság fejlesztését,
- bölcsődei szolgáltatás biztosítása,
- kiemelt programként a kommunális szennyvízgyűjtés, utak portalanításának megvalósítását,
- piacszámok kialakítása a helyben megtermelt termékek értékesítésére,
- hivatali ügyfélbarát ügyintézési rendszer kiépítését.

Felgyő:

- Költségvetési koncepció

Felgyő Községi Önkormányzat Képviselő-testülete - figyelemmel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV tv, 24.§-ára - 2013. november 30-ig fogja tárgyalni a jegyző által elkészített és a polgármester által benyújtott koncepciót, amely alapját képezi a költségvetési rendelet elfogadásának. A már elkészített és elfogadott HEP ennek során már figyelembe vehető.

- Gazdasági program

A képviselő-testület 2011. április 14-én fogadta el az önkormányzat hosszú távú gazdasági programját, amelynek célkitűzései összhangban állnak a HEP célkitűzéseivel.

- Szolgáltatástervezési koncepció

A 2013. július 01. napjával történt szervezeti változás következtében új Szociális Szolgáltatástervezési koncepció kidolgozása valósult meg az Alsó-Tisza-menti Önkormányzati Társulás által, figyelembe véve a jogelőd, Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióit.

- Településfejlesztési stratégia

Felgyő Községi Önkormányzat rendelkezik hosszú távú településfejlesztési koncepcióval, amely 2008. évben készült el. Felülvizsgálatát indokoltnak tartjuk az időközben történt változásokra figyelemmel.

- Településfejlesztési koncepció

A képviselő-testület a 19/2006.(VII.25.)Kvt. sz. határozatával fogadta el, amely megalapozta a településrendezési tervet.

- Településrendezési terv, Településszerkezeti terv

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján a települési önkormányzat az 5/2007.(III.29.) Kvt. sz. rendeletével és a 17/2007.(III.29.) Kvt. sz. határozatával fogadta el.

Tömörkény

- Költségvetési koncepció

Tömörkény Községi Önkormányzat Képviselő-testülete - figyelemmel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV tv, 24.§-ára - 2013. november 30-ig fogja tárgyalni a jegyző által elkészített és a polgármester által benyújtott koncepciót, amely alapját képezi a költségvetési rendelet elfogadásának. A már elkészített és elfogadott HEP ennek során már figyelembe vehető.

- **Gazdasági program**
A képviselő-testület 2011. április 13-án (23/2011. (IV.13.) Kt. sz. határozat) fogadta el az önkormányzat hosszú távú gazdasági programját, amelynek célkitűzései összhangban állnak a HEP célkitűzéseivel.
- **Szolgáltatástervezési koncepció**
- A 2013. július 01. napjával történt szervezeti változás következtében új Szociális Szolgáltatástervezési koncepció kidolgozása valósult meg az Alsó-Tisza-menti Önkormányzati Társulás által, figyelembe véve a jogelőd, Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióit.
- **Településfejlesztési stratégia**
Tömörkény Községi Önkormányzat rendelkezik hosszú távú településfejlesztési koncepcióval, amely 2005. évben készült el. Felülvizsgálatát indokoltnak tartjuk az időközben történt változásokra figyelemmel.
- **Településfejlesztési koncepció**
A képviselő-testület a 3/2005. (I.31.) Kt. sz. határozatával fogadta el, amely megalapozta a településrendezési tervet.
- **Településrendezési terv, Településszerkezeti terv**
Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján a települési önkormányzat az 24/2005 (XII.20.) Kt. sz. rendeletével és a 141/2005. (XII. 20.) Kt. sz. határozatával fogadta el.

2.2 Az esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az esélyegyenlőségi program elkészítése során a Csongrádi Kistérség Stratégiai Tervével (2007-2013) való összhang vizsgálata elengedhetetlen. A Stratégiai terv a térség elmaradott gazdasága miatt az infrastrukturális fejlesztés nélkülözhetetlenségét jelöli ki a térségi fejlesztés elsődleges céljának. Az emberi erőforrások minőségi javulása (munkalehetőség, oktatás, képzettség, komfort) nélkül nem várható a fiatalabb lakónépesség megmaradása a településen, ennek következtében egyre inkább az elöregedő települési jellemzők határozzák meg a településeket. A térségi fejlesztési koncepció is az agrárium fejlesztésére épülő, helyi mezőgazdasági termelés és értékesítés felfejlesztését jelöli meg sikerre vihető fejlesztésként a térségben, és az agráriumra épülő turizmus új ágazatainak ráépítését: mint öko-, borturizmus, vízi és falusi turizmus. A koncepció elvárása alapján élénkülhet a helyi gazdaság (bevonható közfoglalkoztatás és helyi gazdálkodók együttműködésével) és munkahelyteremtés, alternatív jövedelemszerzési lehetőség, pozitív hatást gyakorolva a kulturális életre, a közösség összetartó erejére.

A Csongrádi Kistérségi Többcélú Társulása 2013. június 30. napjával történő megszűnése következtében felül kell vizsgálni a társulás esélyegyenlőségi programját és a helyi, felülvizsgált esélyegyenlőségi programokkal való összhangját, melyet a jogutód, Alsó-Tisza-menti Önkormányzati Társulás végez el.

2.3 A rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

Az esélyegyenlőségi program a Türr István Kutató és Képző Intézet által rendelkezésre bocsátott Segédletek, valamint az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült, illetve a Társulást alkotó települések 2013. június 30. napjáig felülvizsgált esélyegyenlőségi programjai által.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, és a népszámlálási adatok szolgálták alapul. Emellett az Önkormányzatok által szolgáltatott adatok is hasznos információval szolgáltak.

Az esélyegyenlőségi szempontból érintett társadalmi csoportok helyzete viszonylag jól követhető a kis lélekszámra tekintettel.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát az Szt. 4.§-a és a Cst. 4.§-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

Szt. 4. § (1)

a) jövedelem: - az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra - az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó - megszerzett - vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és

ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;

Cst. 4.§.

i) jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott - belföldről vagy külföldről származó - vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét;

j) rendszeres jövedelem: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem;

Csongrád megyében a teljes munkaidőben alkalmazásban állóknak 2012. évben a havi átlagos bruttó keresete 184 500 Ft volt, 1,7%-kal magasabb, mint a megelőző év azonos időszakában.

Az országosan a teljes munkaidőben alkalmazásban állóknak 2012. évben a havi átlagos bruttó keresete 222 990 Ft volt, 0,6%-kal alacsonyabb, mint a megelőző év azonos időszakában. (Forrás: KSH)

A szegénység összetett társadalmi jelenség, meghatározói a társadalmi és kulturális hátrányok, alacsony vagy már nem piacképes végzettség, szocializációs hiányosság, egészségi állapot, gyerekek száma a családban. A szegénység valós mutatói a jövedelmi viszonyok.

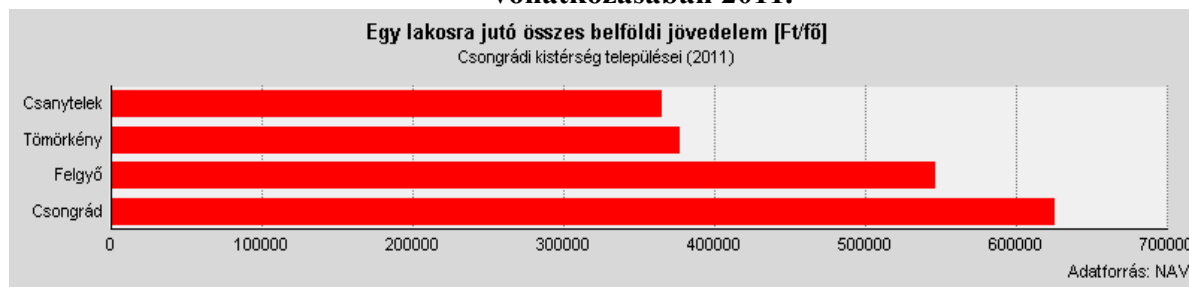
A településre jellemző jövedelmi és vagyoni helyzetre szóló elemzést Csongrádi kistérségi elemzésből nyertük, 2011. évi legutolsó adatokkal.

Egy lakosra jutó összes belföldi jövedelem a Csongrádi kistérségben 2007-2011

Forrás: Teir.

Egy lakosra jutó összes belföldi jövedelem a Csongrádi kistérség településeinek vonatkozásában 2011.

Forrás: Teir.

1000 lakosra jutó személygépkocsi száma Csongrád kistérség településein

Forrás: Teir.

A jövedelem és vagyoni vizsgálat elemzése a csongrádi kistérség egészére kiterjedő öt éves, és a négy kistérségi település 2011. évi bérjövendelmek összegét mutatja. Az öt éves vizsgálati adatok alapján megállapítható, hogy a vizsgált kistérségek mutatója (257 ezer) fölött van a Csongrádi kistérségre jellemző jövedelemszint, majdnem kétszerese, viszont az országos egy főre jutónak alig fele (1 198 ezer). Látható, hogy a 2011-es jövedelemösszeg visszaesett a 2007. év szintjére.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

3.2.1. Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Dél-Alföld gazdaságilag kevésbé fejlett, országos viszonylatban magasabb munkanélküliséggel és alacsonyabb foglalkoztatási és aktivitási aránnyal rendelkező régiója Magyarországnak. A régió gazdasági élete a szolgáltatásokra és az ipari tevékenységre épül. A lakosság megközelítőleg 62%-a a szolgáltatói szférában dolgozott. A régió munkanélküliségi rátája 2010-ben 12,1%-os volt. A munkanélküliség leginkább a 15-24 éves, pályakezdő korosztályt sújtja.

A 2001-es és 2011-es népszámlálás között a Csongrád megyei népesség gazdasági aktivitás szerinti összetétele már nem változott olyan számottevő mértékben, mint a megelőző évtizedben. A gazdaságilag aktívak, ezen belül mind a foglalkoztatottak, mind a munkanélküliek aránya emelkedett, míg az inaktív keresők, illetve az eltartottak aránya mérséklődött.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya az állandó lakóhelyük szerint

2010								
Település	Nyilvántartott össz. fő	Folyamato s nyilv. hossza (365 nap)	Járadék tip. ell. fő	Segély tip. ell. fő	Rendel k. áll. tám. fő	Munkav. korú népes. fő (KSH 2011 adatai szerint)	Relatív mutató % (a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalás i korú népesség %- ában)	Arányszám (a relatív mutatóknak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya)
Csanytelek	186	44	20	17	53	1841	10,10	1,15
Felgyő	68	17	13	10	11	882	7,71	0,88
Tömörkény	146	44	23	15	27	1127	12,95	1,47

2011								
Település	Nyilvántartott össz. fő	Folyamato s nyilv. hossza (365 nap)	Járadék tip. ell. fő	Segély tip. ell. fő	BPJ, RÁT, RSZS fő	Munkav. korú népes. fő (KSH 2011 adatai szerint)	Relatív mutató % (a nyilvántartott álláskereső a munkavállalási korú népesség %-ában)	Arányszám (a relatív mutatóknak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya)
Csanytelek	199	35	37	0	75	1819	10,94	1,33
Felgyő	85	12	16	1	14	861	9,87	1,20
Tömörkény	118	26	22	2	20	1110	10,63	1,29

2012								
Település	Nyilvántartott össz. fő	Folyamato s nyilv. hossza (365 nap)	Járadék tip. ell. fő	Segély tip. ell. fő	RÁT, BPJ, FHT, RSZS fő	Munkav. korú népes. fő (KSH 2011 adatai szerint)	Relatív mutató % (a nyilvántartott álláskereső a munkavállalási korú népesség %-ában)	Arányszám (a relatív mutatóknak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya)
Csanytelek	213	48	11	0	65	1856	11,48	1,34
Felgyő	71	17	6	0	7	861	8,25	0,96
Tömörkény	140	40	10	1	19	1110	12,61	1,47

2013.06.30.								
Település	Nyilvántartott össz. fő	Folyamato s nyilv. hossza (365 nap)	Járadék tip. ell. fő	Segély tip. ell. fő	FHT, RSZS fő	Munkav. korú népes. fő (KSH 2011 adatai szerint)	Relatív mutató % (a nyilvántartott álláskereső a munkavállalási korú népesség %-ában)	Arányszám (a relatív mutatóknak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya)
Csanytelek	124	41	6	2	23	1837	6,75	0,90
Felgyő	51	16	5	0	7	858	5,94	0,79
Tömörkény	83	35	1	1	17	1087	7,64	1,02

Forrás:KSH

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Csongrádi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége 6640 Csongrád, Kis-Tisza u. 4. szám alatt fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. A Kirendeltség a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat.

Tekintettel a fenti adatok alapján bemutatott foglalkoztatási viszonyokra az aktív lakosság körében fontos a preventív munka erősítése, a fiatal korosztály segítése mind az oktatás, mind a munkába való elhelyezkedés terén.

A népesség gazdasági aktivitás szerint, 2011

	Férfi				
	foglalkoztatott	munkanélküli	inaktív kereső	eltartott	együtt
Csanytelek	551	98	348	334	1331
Felgyő	254	27	188	137	606
Tömörkény	354	52	264	152	822

	Nő				
	foglalkoztatott	munkanélküli	inaktív kereső	eltartott	együtt
Csanytelek	385	100	617	343	1445
Felgyő	207	29	261	122	619
Tömörkény	262	51	440	178	931

	Összesen				
	foglalkoztatott	munkanélküli	inaktív kereső	eltartott	együtt
Csanytelek	936	198	965	677	2776
Felgyő	461	56	449	259	1225
Tömörkény	616	103	704	330	1753

3.2.2. Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

CSANYTELEK

Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
							fő	%	fő	%	fő	%
2001	2566	1199	1367	1960	976	984	606	23,6%	223	18,6%	383	28,0%
2011	2480	1312	1168	0	*	*	*	*	*	*	*	*

Forrás:

TeIR

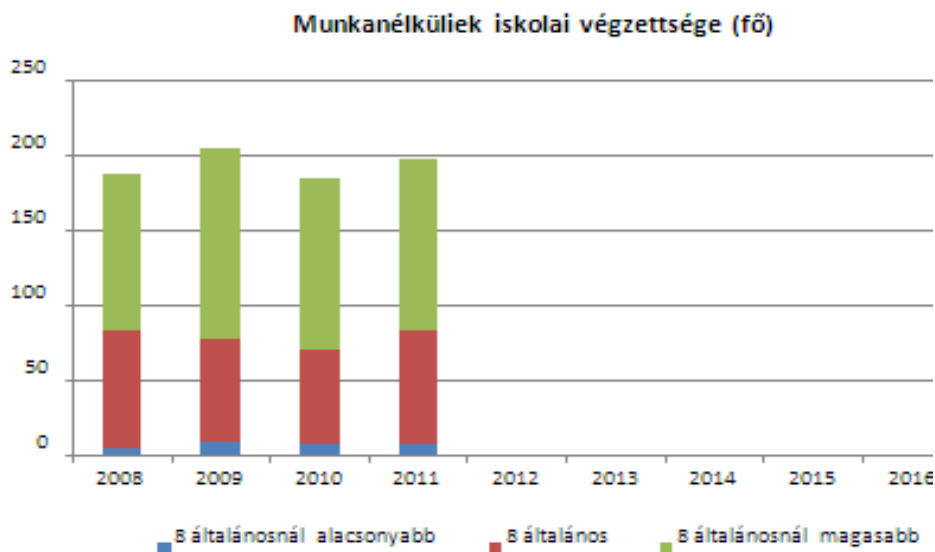
*nincs adat

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	188	6	3,2%	78	41,5%	104	55,3%

2009	206	10	4,9%	69	33,5%	127	61,7%
2010	186	8	4,3%	63	33,9%	115	61,8%
2011	199	8	4,0%	76	38,2%	115	57,8%

Forrás: TeIR

TÖMÖRKÉNY

Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1685	896	789	1275	642	633	410	24,3%	254	28,3%	156	19,8%
2011	1560	830	730	1378	701	677	182	11,7%	129	15,5%	53	7,3%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

2001. évben a településen a lakosság 24,3%-át tette ki az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma. Tömörkény vonatkozásában 2011. évre ezen adat több mint a felével csökkent.

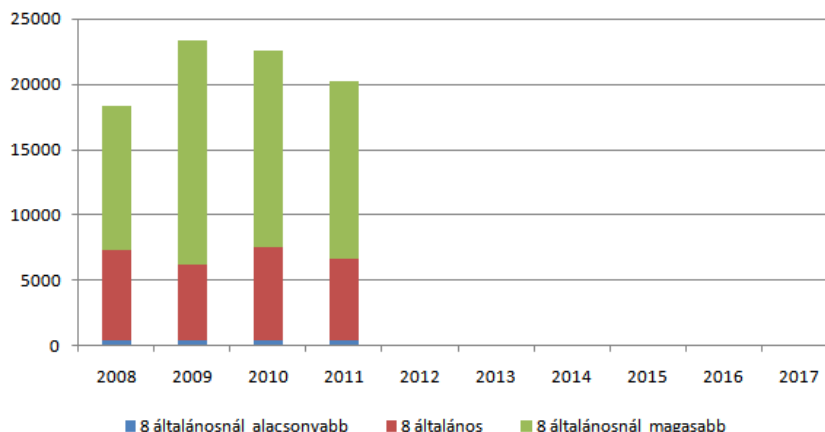
Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	105	3	2,9%	49	46,7%	53	50,5%
2009	153	2	1,3%	75	49,0%	76	49,7%
2010	146	2	1,4%	75	51,4%	69	47,3%
2011	118	1	0,8%	55	46,6%	62	52,5%
2012	140	2	1,4%	59	42,1%	79	56,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliek iskolai végzettsége Csongrád megyében (fő)

A település és a megyei regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti összehasonlításából megállapítható, hogy Tömörkényen 8 általánosnál alacsonyabb végzettség csak csekély mértékben mutatható ki a vizsgálati időszakban. A megyeinél magasabb százalékban jelentkezik a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma a vizsgált időszakban, ebből kirajzolódik, hogy az álláskeresőknél nagyobb hányada belőlük tevődik össze. A nyolc általánosnál magasabb végzettségűek az összes vizsgálati évre vonatkoztatva elérik, esetlegesen meghaladják az 50%-ot.

FELGYŐ

Alacsonyán iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1200	596	604	1054	510	544	146	12,2%	86	14,4%	60	9,9%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

2001. évben a településen a lakosság 12,2%-át tette ki az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma. Felgyő vonatkozásában 2011. évre nem áll rendelkezésünkre adat.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresőknél megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	66	0	0,0%	27	40,9%	39	59,1%
2009	71	0	0,0%	19	26,8%	52	73,2%
2010	68	1	1,5%	17	25,0%	50	73,5%
2011	85	0	0,0%	24	28,2%	61	71,8%
2012	71	0	0,0%	18	25,4%	53	74,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A település és a megyei regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti összehasonlításából megállapítható, hogy Felgyőn 8 általánosnál alacsonyabb végzettség csak 2010 évben mutatható ki 1,5% (1 fő), a megyében 2,2% (494 fő). A megyeinél magasabb százalékban jelentkeznek a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma a vizsgált időszakban, ebből kirajzolódik, hogy az álláskeresőknél nagyobb hányada belőlük tevődik ki.

Felnőttoktatás:

A településeken szakképző, középfokú és felsőfokú oktatási intézmény nincs, ilyen típusú oktatás, vagy képzés nem folyik. A közép- és felsőfokú végzettségűek száma többségében megfelelő. A környékbeli szakképző helyek tapasztalatai szerint a szakképzés egyre alacsonyabb színvonalú, miközben a versenyképesség növelése fokozottan képzett szakembereket igényelne. Bár a középfokú intézmények képzése látszólag igazodik a kistérség gazdasági szerkezetéhez az oktatás nincs összhangban a piaci igényekkel.

3.2.3. Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresőknél foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásban alkalmazottak száma a vizsgált időszakban növekedett. A munkaügyi központ számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közhasznú foglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába.

A településeken igen jelentős a közfoglalkoztatás, ahol az önkormányzatok átmeneti munkalehetőséget biztosítottak, határozott időtartamra, azok számára, akiknek az önálló álláskeresői hosszú ideig eredménytelen volt.

Olyan emberek kaptak lehetőséget és esélyt, akiknek évek óta nem volt lehetőségük dolgozni, ezért számukra nehezebb a beilleszkedés, visszavezetése a munka világában.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma CSANYTELEK

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	88	5%	11	*
2011	92	5%	10	*
2012	54	3%	7	*

Forrás: Önkormányzat adatai

*nincs adat

TÖMÖRKÉNY

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	41	3 %	0	0%
2011	40	3 %	0	0%
2012	38	3 %	0	0%

Forrás: Önkormányzat adatai

FELGYŐ

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	23	3%	0	0%
2011	22	2%	0	0%
2012	47	5%	0	0%

Forrás: Önkormányzat adatai

START munkaprogram

Csanytelek:

A Start munkaprogram keretén belül működő foglalkoztatási programok a településen:

- mezőgazdasági háztáji növénytermesztés és tartósítás, melyhez képzés is kapcsolódik,
- belterületi földutak karbantartása,
- belvízelvezető csatornák karbantartása.

A Belügyminisztérium által kiírt közfoglalkoztatási pályázaton önkormányzatunk ismételten nyert, így 2013. március 1-vel folytatjuk a START munkaprogramot, így 55 főt alkalmazunk napi 8 órás munkarendben.

A programra elnyert összes támogatás (bér+járulék+dologi): 65.351.361 Ft

A tavalyi főösszeg: 32.666.557 Ft.(33 milliós növekedés)

Felgyő

2012. évben az önkormányzat részt vett a Startmunka mintaprogramban, mezőgazdasági földutak karbantartása, közút hálózat karbantartása, téli valamint a mezőgazdasági projekteken.

A mezőgazdasági projektben megtermelt zöldségeket az önkormányzat konyháján az étkeztetéshez használtuk fel, valamint a terményből a résztvevők is részesültek.

2013-ban is folytatja az önkormányzat a startmunkát, melyben szintén nagy számban vesznek részt az álláskeresőök.

Tömörkény

2012. évben az önkormányzat részt vett a Startmunka mintaprogramban, mezőgazdasági földutak karbantartása, közút hálózat karbantartása, téli valamint a mezőgazdasági projekteken.

2013-ban is folytatja az önkormányzat a startmunkát, melyben szintén nagy számban vesznek részt az álláskeresőök.

3.2.4. a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Csanytelek Magyarország dél-alföldi részén, Csongrád megye északi részén, a Tisza jobb partján, a 4519. számú fő közlekedési út mentén, Csongrádtól 14, Szegedtől 36 km-re helyezkedik el.

Felgyő Magyarország délkeleti részén, Csongrád megyében található, Megközelíthető közúton: az 5-ös úton Kiskunfélegyházáig, onnan a 451-es úton Csongrádig, majd déli irányban 4,5 km.

Tömörkény a Tisza jobb partján található, Csongrádtól délnyugatra haladva, Csanytelek és Pusztaszer között fekszik. Kiskunfélegyháza felől is könnyen megközelíthető Pálmonostorán keresztül. Tömörkény mintegy 25 km-re fekszik az M5-ös autópályától, s 22 km-re az 5. számú főúttól. Közúton megközelíthető továbbá a 451. számú úton és az arról nyíló alsóbbrendű úton.

Magyarországon a helyközi személyszállítás legfőbb eszköze az autóbusz. A települések lakosságának közösségi közlekedését nagy részben a Tisza Volán és a Kunság Volán járatai biztosítják.

A Tisza Volán járatain Csongrád átszállás nélkül maximum 30 perc alatt megközelíthető. A megye központja, Szeged 50-90 perc alatt megközelíthető. Budapest busszal kizárólag 1 vagy 2 átszállással közelíthető meg.

A településeket nem érinti vasúti közösségi közlekedés, de Csongrádtól ez is biztosított.

3.2.5. A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük, munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

Komoly probléma, hogy egy országos adat szerint a 16 év feletti lakosság 51 %-a még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősök mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistelepüléseken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet megszólítani.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Csongrádi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége 6640 Csongrád, Kis-Tisza u. 4. szám alatt fogadja az álláskeresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keresnek és ajánlanak fel.

A Kirendeltség a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. A tanácsadás keretében: munka-, pálya-, álláskereső-, rehabilitációs és pszichológiai egyéni tanácsadason való részvételre van lehetőség. Ezen kívül a Kirendeltség együttműködik még a kerületi szociális és más intézményeivel a konkrét feladatoknak megfelelően.

3.2.6. mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

E társadalmi csoport foglalkoztatására a nyílt munkaerő piacon nehéz, közfoglalkoztatásban pedig elsősorban az vehet részt, aki foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül, aki pedig ebben részesül, az mély szegénységben van, hiszen a támogatás feltétele igen alacsony jövedelemhez van kötve, de a támogatás összege is csak 22.800-Ft.

A közfoglalkoztatásban elsősorban a mélyszegénységben élők vesznek részt, ez azt jelenti, hogy számukra igen jelentős a rendszeres foglalkoztatási lehetőség. (lásd:3.2.3. fejezet)

3.2.7. hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordul, hogy a foglalkoztatók a fiatalokat a tapasztalatlanságuk miatt keresik kevésbé, míg az 50 éven felülieket pedig a vélt teljesítménycsökkenés zár ki nagyobb számban a foglalkoztatottak köréből.

Az Önkormányzatokkal szemben a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A jogosultak részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben, vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók. Az ellátások alapvető célja, hogy a jogosult személy, vagy család az egy főre jutó havi jövedelmének alacsony szintjét ellensúlyozza.

A Szt. az alábbi szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátási formákat határozza meg:

Pénzbeli ellátások

A települési önkormányzat **jegyzője**:

- foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
  - rendszeres szociális segélyt,
  - lakásfenntartási támogatást,
  - méltányosságból közgyógyellátást
- állapít meg.

A települési önkormányzat **képviselő-testülete**:

- méltányosságból ápolási díjat,
  - átmeneti segélyt,
  - temetési segélyt;
- állapít meg.

A **járási hivatal**:

- időskorúak járadékát,
  - a 18 év alatti tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos személy után (ide értve a fokozott ápolás esetén járó ellátást is) alanyi jogú ápolási díjat
- állapít meg.

Természetben nyújtott szociális ellátások

A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások közül természetbeni szociális ellátás formájában

- a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- a lakásfenntartási támogatás,
- az átmeneti segély és
- a temetési segély nyújtható.

Továbbá természetbeni ellátás a

- köztemetés,
- közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
- adósságkezelési-szolgáltatás.

3.3.1. Igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma

A törvény alapján a pénzbeli és természetbe nyújtott ellátásokat valamennyi települési önkormányzatnak biztosítania kell.

Csanytelek Község Önkormányzata biztosítja a jogszabályban meghatározott rendszeres megélhetést nyújtó segélyeket (*foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély*), a meghatározott szükségletekhez igazodó támogatásokat (*lakásfenntartási támogatás, temetési segély, átmeneti segély*).

Tömörkény Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 10/2011. (III.30.) számú önkormányzati rendeletében meghatározott feltételek szerint átmeneti segélyt, temetési segélyt, köztemetést állapít meg.

Felgyő Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 3/2012.(III.28.) önkormányzati rendeletével módosított 12/2011.(VIII.29.) önkormányzati rendeletében meghatározott feltételek szerint átmeneti segélyt, szociális kölcsönt, temetési segélyt állapít meg.

Az önkormányzatok legjelentősebb szociális problémái a viszonylag magas munkanélküliségi ráta, valamint a családok jövedelmi viszonyai. A szociális rászorultságtól függő pénzbeli támogatások a lakosság viszonylag nagy részét érintik, és közülük is a lakosságon belüli arányait tekintve felül reprezentáltak a roma származású személyek.

Álláskeresési segélyben részesülők száma

Csanytelek

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1930	51	2,6%
2009	1900	54	2,8%
2010	1944	69	3,5%
2011	1930	67	3,5%
2012	1902	*	*

Tömörkény

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1194	24	2,0%
2009	1048	37	3,5%
2010	1175	53	4,5%
2011	1156	44	3,8%
2012	1162	5	0,4%

Felgyő

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	941	7,7	0,8%
2009	915	4,2	0,5%
2010	917	9	1,0%
2011	916	7,75	0,8%
2012	nincs adat	nincs adat	#ÉRTÉK!

Járadékra jogosultak száma

Csanytelek

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	188	111	59,0%
2009	206	131	63,6%
2010	186	85	45,7%
2011	199	125	62,8%
2012	*	*	*

Tömörkény

év	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2008	105		24	22,9%
2009	153		37	24,2%
2010	146		53	36,3%
2011	118		44	37,3%
2012	140		11	7,9%

Felgyő

év	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2008	66		13,5	20,5%
2009	71		11	15,5%
2010	68		15	22,1%
2011	85		15	17,6%
2012	71		8,2	11,5%

Forrás: TeIR,

Az elemzés során a táblázat adataiból megfigyelhető, hogy az álláskeresési járadékra jogosultak száma 2008-tól a 2011. évig jelentősen nő, majd 2012-ben nagymértékű (jelentős) csökkenés olvasható ki.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

CSANYTELEK

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	6	0,3	76	41,6	0	0
2009	14	0,7	65	32	0	0
2010	24	1,2	53	28,5	0	0
2011	26	1,3	83	42	0	0
2012	21	1,1	70	*	0	0

Forrás: Önkormányzat

*nincs adat

TÖMÖRKÉNY

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	42	3,5	0	0	0	0
2009	16	1,5	40	40	0	0
2010	6	0,5	39	27	0	0
2011	8	0,7	21	17,8	0	0
2012	5	0,4	25	17,8	0	0

FELGYŐ

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	13	1,38	0	0	0	0
2009	3	0,33	22	30,99	0	0
2010	3	0,33	23	38,82	0	0
2011	2	0,22	20	23,53	0	0
2012	2	0,22	26	36,62	0	0

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A lakásviszonyok alakulása minden egyes településen fontos társadalompolitikai ügy. E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást.

a) bérlakás-állomány

Csanyteleken bérlakás állomány nincs az Önkormányzat tulajdonában. Tömörkényen 2008-ban 6 db, 2009-ben 5 db, 2010-től 4 db bérlakás van. Felgyőn 2008. óta 2db bérlakás van.

b) szociális lakhatás

Csanyteleken szociális bérlakás nincs az Önkormányzat tulajdonában.

Tömörkény településen szociális bérlakás nincs.

Felgyőn az önkormányzat 2012. évben 2 lakást vásárolt, melyet szociális bérlakásként a rászoruló családok számára biztosít, ezzel segítve számunkra a lakhatást.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Csanyteleken nem áll rendelkezésre adat a fenti témakörben.

Tömörkény és Felgyő településen egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Csanyteleken, Tömörkényen és Felgyőn elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek nem jellemzőek, hajléktalanság szintén nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás, melyet az Szt. szabályoz. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a táv hő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közüzemi hátralékok felhalmozódása. A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, a havonta történő természetbeni ellátásokkal csökken a lakáskiadások mértéke.

A településeken 2011. évtől megemelkedett az igénybevevők száma, mely a központi gázártámogatás megszüntetésének és a lakásfenntartási támogatás megállapításához szükséges jövedelemhatár emelésének tudható be.

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodottság, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős vagy több gyermekes családok esetében. A település lakossága körében is már egyre nagyobb számban jelentkeznek a közüzemi tartozások. Az elmúlt két évben a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. Pontos adattal azonban nem rendelkezünk, ugyanis a szolgáltatók nem adnak tájékoztatást az adósságállományról.

A közüzemi díjak felhalmozódásnak problematikáját enyhítendő, megfontolásra ajánlott az előre fizetős mérőberendezések (kártyás órák) felszerelése.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Csanytelek közlekedési helyzete ellentmondásos, megközelítése alsóbbrendű utakon lehetséges. Közlekedés-földrajzi adottságai jók, a legközelebbi transzeurópai folyosóhoz az M5-ös autópályához való csatlakozás lehetősége adott (a kisteleki csomópont 20 km), a fővárosi és

megyeszékhelyi tömegközlekedési kapcsolat közvetve, illetve közvetlenül biztosított, a legközelebbi romániai és szerbiai határátkelők elérhetősége megfelelő, ugyanakkor a legközelebbi vasútállomás 15 km (Csongrád). A folyami hajózásba való bekapcsolódás lehetősége adott, noha a Tisza nem nemzetközi vízi út. A közlekedési infrastruktúra, a létesítmények jelentős részének kiépítettsége, szerkezete, illetve műszaki állapota – túlnyomó többségben – nem megfelelő, s ez korlátozza az adottságok kihasználását. A Csanyteleket érintő, Csongrádi kistérség közötti ellátottsága mind a főközlekedési, mind a térszerkezeti mellékutak szempontjából kedvezőtlen. A kistérségben sem autópálya, sem autóút, sem I. rendű főútvonal nincs. A fő közlekedési tengely az É-D irányú, 4519. számú Csongrád-Felgyő-Csanytelek-Szeged mellékút, amelynek jelentősége a kistérségen belüli kapcsolat, illetve a megyeszékhely elérhetősége tekintetében kiemelkedő.

A települést három irányból is meg lehet közelíteni, távolsági és helyközi autóbusszjáráttal 36 település érhető el átszállás nélkül. Vasútállomással nem rendelkezik a település, helyi tömegközlekedés szintén nincs.

A közutak műszaki állapota balesetveszélyes, a nyomvályús utak aránya a kistérségben az országosnál rosszabb, elsősorban az elégtelen teherbírású utak nagy aránya miatt. További hiányosságot jelent – elsősorban az autóbusszal jár mellékútvonalakon – az elégtelen burkolatszélesség, és a felületi hibák.

A települési önkormányzati úthálózat kiépítettsége igen alacsony (70%), a megyében a legalacsonyabbak között van, pedig csapadékos időjárás esetén a burkolatlan utak gyakran járhatatlanok. Megjegyzendő, hogy Csanytelek lakott területének nagy része külterülethez tartozik, így a valós lakott terület úthálózatának kiépítettsége ennél is alacsonyabb. A lakosság 30%-a burkolatlan utak mellett él. A külterületi földúthálózat kezelési, fenntartási, karbantartási feladatait – források nélkül – az önkormányzat látja el. Ez csapadékos időjárás esetén, szinte megoldhatatlan feladatot jelent. Így a külterületi lakosság és a mezőgazdasági termelés részére nem használhatóak egész évben a földutak.

Tömörkény közigazgatáshoz tartozó külterület nagysága 5278,7 hektár, mely mutatja, hogy milyen nagy területen, szétszórtnan található a kb. 500 lakott tanyás ingatlan. A lakosság több mint 1/3-a él külterületen, a földutak hossza kb. 90 km. Az itt élő lakosság jelentős része naponta közlekedik a falu központjába, illetve a környező településekre (munkába járás, bevásárlás, orvoshoz stb.) A gyermekek napi nevelési oktatási intézménybe történő szállításához is nélkülözhetetlen a földutak megfelelő állapota, a tanyák megközelíthetősége. Az utak állapotát fel kell mérni, folyamatosan karbantartani, melyet a startmunka mezőgazdasági földutak karbantartása programjának keretében végez az önkormányzat helyi vállalkozókkal együttműködve. A tömegközlekedés a falu központjától megoldott, valamint külterületen részlegesen. Az infrastruktúra részben megoldott a tanyavilágban. Villany-, ivóvízszolgáltatással a tanyai lakosok többsége rendelkezik.

Felgyő közigazgatáshoz tartozó külterület nagysága 7561 hektár, mely mutatja, hogy milyen nagy területen, szétszórtnan található a kb. 170 lakott tanyás ingatlan. A lakosság több mint 1/3-a él külterületen, a földutak hossza kb. 120 km. Az itt élő lakosság jelentős része naponta közlekedik a falu központjába, illetve a környező településekre (munkába járás, bevásárlás, orvoshoz stb.) A gyermekek napi nevelési oktatási intézménybe történő szállításához is nélkülözhetetlen a földutak megfelelő állapota, a tanyák megközelíthetősége. Az utak állapotát fel kell mérni, folyamatosan karbantartani, melyet a startmunka mezőgazdasági földutak karbantartása programjának keretében végez az önkormányzat. A tömegközlekedés a falu központjától megoldott, bár külterületet érintő főútvonalról is megoldott.

Az infrastruktúra nem megoldott a tanyavilágban. Villannyal a tanyai lakosok többsége rendelkezik.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb mint 50%.

Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a települési szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A településeken szegregátumok nem találhatóak.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzatnak az egészségügyi alapellátás körében gondoskodnia kell:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Csongrád megyében a *vezető halálokok* strukturális arányai az országotól minimálisan térnek el. A megye összes halálozásának több mint fele (mintegy 55 százalék) a szív-érrendszeri és a daganatos betegségekből származik. A keringési megbetegedések okozta halálozás mindkét nem esetében meghaladja az országos átlagot. E betegségek kialakulásában az életmód szerepe jelentős. Fontos befolyásoló tényezők a helytelen táplálkozás, a dohányzás, túlzott alkoholfogyasztás és a mozgás hiánya.

Alapellátás

A kistérségben tizenkét felnőtt és hét gyermekorvosi körzet működik. A központi orvosi ügyeletet a Dr. Szarka Ödön Kistérségi Egészségügyi Szolgáltató Kft. és Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Kft. biztosítja. A védőnői tanácsadás tíz körzetben került kialakításra. Ők ellátják a helyi óvodák és általános iskolák védőnői teendőit is.

Nyolc fogorvosi körzet (hét felnőtt és egy gyermekorvosi) került kialakításra.

A kistérségben az egészségügyi alapellátás minden településen megoldott, a szakorvosi ellátás viszont – kistérségi szinten is – hiányosságokkal küszködik. Az orvosi rendelők épületeinek akadálymentesítése megoldott, így az egyenlő esélyű hozzáférés biztosított.

Szakellátás

A szakorvosi ellátás Csongrád településen érhető el a Dr. Szarka Ödön Kistérségi Egészségügyi Szolgáltató Kft. és Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Kft.-ben, melynek hatóköre az egész kistérségre kiterjed. A szakellátás körében 18 féle szakrendelés van, így többek között működik belgyógyászati, kardiológiai, sebészeti, ideggyógyászati ellátás. A 2011 augusztusában befejezett DAOP-os pályázat nagy volumenű fejlesztést eredményezett, melynek során többek között megújult az informatikai rendszer, vagy a röntgendiagnosztika. Néhány területen azonban kisebb beruházásokkal a hiányos vagy elavult műszerparkot fejleszteni szükséges.

A közfinanszírozott kapacitás heti 420 szakorvosi óra és 180 nem szakorvosi óra által meghatározott. Az intézmény átlagosan évi 65-75 ezer orvos-beteg találkozás során, 230-250 ezer egészségügyi beavatkozás elvégzésével biztosítja a szakellátás keretébe tartozó gyógyító-megelőző egészségügyi szolgáltatást.

A kistérség a szentesi kórház ellátási területéhez tartozik. Mentőállomás Csongrádon van.

A meglévő egészségügyi szakellátás fejlesztése érdekében, pályázat útján, folyamatban van új műszerek beszerzése, valamint az eszközállomány korszerűsítése, hogy a kórházi ellátás hiányának ellenére a kistérségben élők megfelelő minőségű egészségügyi szolgáltatásban részesüljenek. A betegellátás minőségének javítását szolgálja az a központi informatikai rendszer, amelyhez a kistérség települései is tudnak csatlakozni. A rendszer megkönnyíti a betegek ellátását, és nyomon-követhetőséget biztosít. A Csongrádon működő mentőszolgálat jól felszerelt, s a szakember ellátottsága is megfelelő. A mentőállomás ellátási körzete kiterjed a kistérség minden településére.

Az átlagosnál nehezebb életkörülményekkel és rosszabb egészségi állapottal terhelt tanyán élő lakosok egészségügyi ellátását leginkább a megközelítési viszonyok nehezítik, de a törvényi előírásoknak megfelelően biztosított.

Az egészségügyi ellátórendszerhez hozzátartozó gyógyszerértékesítési hálózat 7 gyógyszerházzal és 1 fiókgyógyszertárral elégíti ki a szükségleteket a kistérségben.

Csanyteleken az egészségügyi alapellátás két háziorvosi praxis, egy fogorvosi, egy védőnői szolgálat, egy gyógyszerházzal biztosított. A rendelők akadálymentesítése részben megoldott. Az egészségügyi ellátórendszerhez hozzátartozó *gyógyszerértékesítési hálózat* megfelelően kiépített. A szakorvosi ellátás viszont – kistérségi szinten is – hiányosságokkal küszködik. A szakorvosi ellátás a 15 km-re fekvő

Csongrádon érhető el a Dr. Szarka Ödön Egyesített Egészségügyi Intézményben, melynek hatóköre az egész kistérségre kiterjed. A szakellátás körében 18 féle szakrendelés van, így többek között működik belgyógyászati, kardiológiai, sebészeti, ideggyógyászati ellátás. A közfinanszírozott kapacitás heti 420 szakorvosi óra és 180 nem szakorvosi óra által meghatározott. Az intézmény átlagosan évi 65-75 ezer orvos-beteg találkozás során, 230-250 ezer egészségügyi beavatkozás elvégzésével biztosítja a szakellátás keretébe tartozó gyógyító-megelőző egészségügyi szolgáltatást. A betegellátás minőségének javítását szolgálja az a központi informatikai rendszer, amelyhez a kistérség települései is tudnak csatlakozni. A rendszer megkönnyíti a betegek ellátását, és nyomon-követhetőséget biztosít. A Csongrádon működő mentőszolgálat jól felszerelt, s a szakember ellátottsága is megfelelő, a jelentős számú külterületi lakosság sürgősségi ellátása – főként a kiépítetlen és olykor járhatatlan utak miatt- időnként nehezen megoldható. A kistérség lakói a szentesi, vagy a szegedi kórházakban kaphatnak kórházi ellátást, a mentő is ide szállíthatja őket, ami a nagyobb távolság miatt 20-30 perccel csökkenti esélyeiket.

Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma Csanyteleken 2.

Tömörkény rendelkezik egy háziorvosi rendelővel, ahol a háziorvos felnőtteket és gyermekek lát el, valamint iskola orvosi feladatokat. Betöltetlen háziorvosi státusz nincs a községben.

A délutáni illetve éjszakai ügyelet Csongrád városban vehető igénybe, illetve sürgősségi ellátás esetén Szentes városban. Szakorvosi ellátás Csongrád és Szentes településeken áll a lakosság rendelkezésére.

A település nem rendelkezik mentőállomással, a legközelebbi mentőállomás Csongrád városában található, mintegy 18 km-re. A község rendelkezik fogorvosi ellátással heti kétszer alkalommal rendel a fogorvos. Tömörkény községben egy gyógyszertár működik, a legközelebbi éjszakai ügyeletet is adó gyógyszertár Csongrád városában található.

Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma Tömörkény 1.

Felgyő rendelkezik egy háziorvosi rendelővel, ahol a háziorvos felnőtteket és gyermekek is ellát. Betöltetlen háziorvosi státusz nincs a községben.

A település nem rendelkezik mentőállomással, és fogorvosi rendelővel, a legközelebbi mentőállomás és fogorvosi rendelő Csongrád városában található, mintegy 6 km-re.

Felgyő községben egy fiókgyógyszertár működik, a legközelebbi éjszakai ügyeletet is adó gyógyszertár Csongrád városában található.

Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma Felgyőn 1.

Közgyógyellátási igazolvány

Az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	Csanytelek	Felgyő	Tömörkény
év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	137	41	112
2009	144	47	96
2010	134	37	88
2011	146	48	76
2012	142	48	63

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

Ápolási díjban részesítettek száma

	Csanytelek	Felgyő	Tömörkény
év	ápolási díjban részesítettek száma		
2008	70	9	43
2009	82	9	40
2010	72	15	49
2011	77	16	50
2012	80	16	44

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek, a behívóleveles szűrések ajánlottak. Kötelezően elrendelt szűrővizsgálat járványügyi indokkal lehetséges, ezek nem tartoznak a népegészségügyi szűrések közé.

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi ellátórendszeren keresztül mindenki igénybe veheti. A korosztályi sajátosságokhoz alkalmazkodva a házi orvos, védőnő rendszeresen végez az életkorhoz kötött szűrővizsgálatokat.

A településeken a primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat biztosítja, melynek eredményeként a szülők a gyermek alkatára vonatkozó jellemzőkön túl – magasság, hízásra való hajlam stb. – tanácsot kapnak a helyes életmód kialakítására, választható sportágra, munkaterületre.

Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi rehabilitációs ellátásokhoz az egészségügyi ellátórendszeren keresztül biztosított a hozzáférés.

A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében közvetlenül nem vállal szerepet. Az életminőség javítását az egészségfejlesztést szolgáló intézkedések (családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós szoptató anyá gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településeken a közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az étkeztetés minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

Az ételek heti étlap alapján az érvényben lévő jogszabályokat betartva, az OTH ajánlását figyelembe véve, változatos alapanyagokból készülnek. Az étlap szerkesztése az étkezők táplálkozás élettani igénye szerint az idényszerű nyersanyagok kiválasztásával történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek test kulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. A települések lehetőséget kínálnak a szabadidő hasznos eltöltéséhez. Az önkormányzat, az iskola és az egyesületek által szervezett szabadidős és szünidős programok minden érdeklődő számára igénybe vehető. A település sportpályája egész évben rendelkezésre áll. A köznevelési intézmények tornatermei megfelelően szolgálják a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások), továbbá sportegyesületek várják az érdeklődőket.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

I. Szociális alapszolgáltatások

- falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- közösségi ellátások:
  - pszichiátriai betegek közösségi ellátása
  - szenvedélybetegek közösségi ellátása
- támogató szolgáltatás
- utcai szociális munka
- nappali ellátás:
  - Idősek klubja
  - Nappali melegedő,
  - Pszichiátriai betegek nappali intézménye,
  - Szendélybetegek nappali intézménye,
  - Fogyatékos személyek nappali intézménye.

II. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény:
  - idősek otthona,
  - fogyatékos személyek otthona,
  - pszichiátriai betegek otthona,
  - szenvedélybetegek otthona,
  - hajléktalanok otthona.
- a rehabilitációs intézmény,
  - a pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye,
  - a szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye,
  - a fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye,
  - a hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

- a lakóotthon
  - fogyatékos személyek lakóotthona;
  - pszichiátriai betegek lakóotthona;
  - szenvedélybetegek lakóotthona
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény
  - időskorúak gondozóháza,
  - fogyatékos személyek gondozóháza,
  - pszichiátriai betegek átmeneti otthona,
  - szenvedélybetegek átmeneti otthona,
  - éjjeli menedékhely,
  - hajléktalan személyek átmeneti szállása.
- a támogatott lakhatás,
- az egyéb speciális szociális intézmény.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Az Szt. 86. § (1) bekezdése értelmében:

„A települési önkormányzat köteles biztosítani

- étkeztetést,
- házi segítségnyújtást,
- állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat,
- a fentiekben nem említett szociális szolgáltatásokhoz- különös tekintettel a családsegítéshez- való hozzáférést.

(2) Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

- kétezer főnél több állandó lakos él, családsegítést
- háromezer főnél több állandó lakos él, a családsegítést és idősök nappali ellátását,
- tízezer főnél több állandó lakos él, családsegítést, idősök nappali ellátását, a nem említett nappali ellátásokat,
- harmincezer főnél több állandó lakos él, a fenti szerinti szociális szolgáltatásokat és átmeneti elhelyezést nyújtó ellátást.”

A Társulás fenntartásban működő intézmények bemutatása

Az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás jogelődje a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása a szociális intézmény hálózata által - az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás fenntartásába kerülő intézmények vonatkozásában - az alábbi ellátásokat biztosította 2013. 06. 30. napjáig:

➤ **Remény Szociális Alapszolgáltató Központ** – integrált szervezeti forma

Az intézmény székhelye: 6647 Csanytelek Kossuth u. 39.: idősök otthona, idősök nappali ellátása, házi segítségnyújtás, étkeztetés

Az intézmény telephelyei: 6647 Csanytelek Kossuth u. 34.: családsegítés
6647 Csanytelek Radnóti u. 2.: gyermekjóléti szolgáltatás

➤ **Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon** – integrált szervezeti forma

Az intézmény székhelye: 6646 Tömörkény, Ifjúság u. 8.: idősök Otthona,

Az intézmény telephelyei: 6646 Tömörkény, Szabadság tér 1.: idősök nappali ellátása, házi segítségnyújtás
6646 Tömörkény, Petőfi u. 9/a.: étkeztetés

Az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás a szociális intézmény hálózata által az alábbi ellátásokat biztosítja 2013. 07. 01. napjától:

- **Remény Szociális Alapszolgáltató Központ** az alábbi feladatokat látja el ellátási területen és engedélyezett ellátási létszámmal 2013. július 01. napjától:
- *nappali ellátás- idősek klubja*
Ellátható személyek száma: 40 fő
Ellátási terület: Csanytelek község közigazgatási területe,
  - *étkeztetés*
Ellátható személyek száma: 120 fő
Ellátási terület: Csanytelek, Felgyő községek közigazgatási területe,
  - *házi segítségnyújtás*
Ellátható személyek száma: 72 fő
Ellátási terület: Csanytelek és Felgyő községek közigazgatási területe,
  - *családsegítés*
Ellátási terület: Csanytelek, Felgyő, Tömörkény községek közigazgatási területe,
  - *gyermekjóléti szolgáltatás*
Ellátási terület: Csanytelek, Felgyő, Tömörkény községek közigazgatási területe,
  - *ápolást-gondozást nyújtó intézményi ellátás- idősek otthona*
Ellátható személyek száma: 26 fő
Ellátási terület: Csongrád megye közigazgatási területe.

2013. július 01. napjától az intézmény szervezetileg is átalakult, köszönhetően a 6647 Csanytelek, *Baross Gábor u. 2. sz. alatti ingatlan felújítása befejezésének*, mely a Társulás „A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ ellátási színvonalának fejlesztése telephely integráció és racionalizáció által, a szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások minőségi feltételeinek javítása érdekében” című pályázaton való sikeres részvétel által került felújításra.

A projekt következtében a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ szervezeti felépítése az alábbiak szerint alakul 2013. július 01. napjától:

Az intézmény székhelye: 6647 Csanytelek Kossuth u. 39.:
- *ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás idősek otthona*
-

Az intézmény telephelye: 6647 Csanytelek, Baross Gábor u. 2.:
- *idősek nappali ellátása*
- *házi segítségnyújtás*
- *szociális étkeztetés*
- *családsegítés*
- *gyermekjóléti szolgáltatás*

Nyitva álló helyiségek családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás vonatkozásában:

Felgyőn: 6645 Felgyő, Széchenyi út 2.
Tömörkényen: 6646 Tömörkény, Ifjúság u. 8.

Nyitva álló helyiségek étkeztetés, házi segítségnyújtás vonatkozásában:

Felgyőn: 6645 Felgyő, Széchenyi út 2.

➤ **Gondozási Központ Rózsafüzér Szociális Otthon** az alábbi feladatokat látja el ellátási területén és engedélyezett ellátási létszámmal 2013. július 01. napjától:

- *nappali ellátás- idősök klubja*
Ellátható személyek száma: 70 fő
Ellátási terület: Tömörkény község közigazgatási területe,
- *étkeztetés*
Ellátási terület: Tömörkény község közigazgatási területe,
- *házi segítségnyújtás*
Ellátható személyek száma: 9 fő
Ellátási terület: Tömörkény község közigazgatási területe,
- *ápolást-gondozást nyújtó intézményi ellátás- idősök otthona*
Ellátható személyek száma: 49 fő
Ellátási terület: Csongrád megye és Bács-Kiskun megye közigazgatási területe.

A Gondozási Központ Rózsafüzér Szociális Otthon szervezeti felépítése 2013. július 01. napjától:

- Az intézmény székhelye: 6646 Tömörkény, Ifjúság u. 8.:
- *ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás idősök otthona*
- Az intézmény telephelyei: 6646 Tömörkény, Szabadság tér 1.:
- *idősök nappali ellátása*
- *házi segítségnyújtás*
- 6646 Tömörkény, Petőfi u. 9/a.:
- *étkeztetés*

Szociális alapszolgáltatások főbb jellemzői

Az alapszolgáltatások megszervezésével kapcsolatos feladatok hangsúlyozottan szerepelnek a szociális törvényben, hiszen ezzel biztosítható, hogy **a szociálisan rászorulóknak saját otthonukban és lakókörnyezetükben kapjanak segítséget** önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Fontos, hogy a komplex gondozás érdekében az alapszolgáltatást nyújtó **együttműködjön** az ellátási területén működő szociális, gyermekjóléti-gyermekvédelmi, egészségügyi, oktatási intézményekkel, a munkaügyi szolgáltatókkal és az érdekvédelmi szervezetekkel.

1. Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről gondoskodunk, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

Az étkeztetés biztosítása minden települési önkormányzat kötelező feladata. A működési engedélyek határozatlan időre szólnak. Az ellátásban várakozók nincsenek, az étkeztetést igénybe vevők száma évről-évre jelentősen növekszik.

Remény Szociális Alapszolgáltató Központ

Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	1	1	1	2	2
40-59 éves	4	9	5	4	5	5	6	4

60-69 éves	5	7	7	9	6	6	11	13
70-79 éves	14	13	15	13	15	15	17	17
80- éves	14	16	14	18	12	12	14	15
összesen:	37	45	41	45	39	39	50	51

2013.06.30. napjáig *foglalkoztatottak* létszáma: 1 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen
2013.07.01. napjától *foglalkoztatottak* létszáma: 2 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen
2013.07.01. napjától *ellátottak* száma: Csanytelek: 52 fő, Felgyő: 53 fő
Hétfégi igénybevétel átlagosan: 5-6 fő
Diétás ebéd igénylése: 5-6 fő

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon

Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-	-	1
40-59 éves	8	8	4	5	3	6	6	6
60-69 éves	-	-	3	3	4	6	10	12
70-79 éves	-	-	3	4	7	3	3	4
80- éves	-	-	-	5	4	1	7	6
összesen:	8	8	10	17	18	16	26	29

2013.06.30. napjáig *foglalkoztatottak* létszáma: 5 fő szakképzett,
1 fő szociális segítő napi 2 órában,
3 fő szakképzetlen

2013.07.01.napjától *foglalkoztatottak* létszáma: 5 fő szakképzett,
1 fő szociális segítő napi 2 órában,
3 fő szakképzetlen

Hétfégi igénybevétel átlagosan: 9 fő

Diétás ebéd igénylése:

- Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

2. Házi segítségnyújtás

A **házi segítségnyújtás** az étkeztetés mellett az egyik legfontosabb *alapszolgáltatás, amelyet minden települési önkormányzatnak kötelezően biztosítania kell.* A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően az intézményvezetőnek vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában nyújtják.

A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ 2013. június 30. napjáig Csanytelek község területén, 2013. 07. 01. napjától Csanytelek és Felgyő területén, a Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon Tömörkény területén látja el e feladatot.

Remény Szociális Alapszolgáltató Központ

Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	1	-	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	-	1	2	-	-	-	-	-
60-69 éves	4	4	2	6	2	2	2	3
70-79 éves	10	16	14	11	9	10	8	10
80- éves	13	13	16	11	14	13	17	23
összesen (fő):	28	33	34	27	25	25	27	36

2013.06.30. napjáig *foglalkoztatottak* létszáma: 4 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen
2013.07.01.napjától *foglalkoztatottak* létszáma: 6 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen
2013.07.01. napjától *ellátottak* száma: Csanytelek: 36 fő, Felgyő: 15 fő

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon

Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	-	-	-	-	-	-	-	-
60-69 éves	5	5	1	-	-	-	-	-
70-79 éves	-	-	3	5	6	2	2	2
80- éves	-	-	1	3	3	7	7	7
összesen (fő):	5	5	5	8	9	9	9	9

2013.06.30. napjáig *foglalkoztatottak* létszáma: 1 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen

2013.07.01.napjától *foglalkoztatottak* létszáma: 1 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen

2013. 07.01. napjától *ellátott* száma: 9 fő

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Ellátásra várakozók általában nincsenek, de jelenleg a Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthonnál 1 fő várakozik házi segítségnyújtásra.

A működési engedélyek határozatlan időre szólnak. A Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon működési engedélyében 9 fő ellátható személy száma került meghatározásra. A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ működési engedélyében az ellátható személyek száma 36 fő volt 2013. június 30. napjáig.

2013. július 01. napját követően az *ellátási terület Felgyő község közigazgatási területére is kiterjedt*, így az *ellátható személyek számának növelése indokolttá vált.*

A Társulás emiatt az alábbiakra hivatkozással megkereste a Nemzeti és Rehabilitációs Szociális Hivatalt az előzetes szakhatósági állásfoglalás kiadása érdekében, melyhez csatolásra került Csanytelek és Felgyő Községek Jegyzője által kiadott igazolás a feladat ellátási kötelezettségről.

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal XIII./007309-1/2013. számú előzetes szakhatósági állásfoglalást adott ki, miszerint hozzájárulását adta a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ (6647 Csanytelek, Kossuth u. 39.) intézmény által biztosított étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás esetében a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe történő befogadásához a működési engedélyezési eljáráshoz.

3. Családsegítés

A **családsegítés** a *szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.*

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A **családsegítés keretében** a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást, az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését, a családgondozást, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését, közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését, a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságtérhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élő, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás,

konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat biztosít a feladatot ellátó.

Családsegítő szolgáltatást az önkormányzati Társulásnál a **Remény Szociális Alapszolgáltató Központ** biztosít, **Felgyő, Tömörkény, Csanytelek ellátási területén** 2013. július 01. napjától biztosítja. A szolgáltatás működési engedélye határozatlan idejű.

Az ellátottak kor szerinti összetétele:

Remény Szociális Alapszolgáltató Központ

Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.06.30.
0-6 éves	-	-	-	25	2	46	36	0
7-13 éves	1	1	1	30	15	37	66	10
14-17 éves	-	3	5	82	3	15	8	8
18-59 éves	112	206	224	176	212	257	219	187
60-	17	30	25	51	85	78	92	64
összesen:	130	240	255	364	317	433	421	269

2013.06.30. napjáig *foglalkoztatottak* létszáma: 1 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen

2013.07.01.napjától *foglalkoztatottak* létszáma: Csanyteleken 1 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen
Felgyőn 1 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen
Tömörkényen 1 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen

2013.07.01. napjától *ellátottak* száma: Csanytelek: 28 fő, Felgyő: 1 fő, Tömörkényen: 15 fő

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

4. Nappali ellátás

A nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő

18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk, vagy idősoruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló önmaguk ellátására részben képes személyek,
- az Szt. 93. § (4) bekezdése szerinti kivétellel -a kiskorúság miatt korlátozottan cselekvőképes 16 és 18 év közötti személynek a szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátással és nappali ellátással összefüggésben tett jognyilatkozatához nem szükséges a törvényes képviselő beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása- tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
3. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek

részére biztosít lehetőséget *a napközbeni tartózkodásra, a társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak - ide nem értve az idős személyeket - napközbeni étkeztetését.*

Idősek nappali ellátása

Idősek nappali ellátását biztosít a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ Csanytelek község közigazgatási területén 40 férőhellyel, és a Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon 70 férőhellyel Tömörkény község közigazgatási területén. Várakozók az ellátásra nincsenek. Az ellátottak kor szerinti megoszlása mutatja, hogy az igénybevevők többsége 60 év feletti személy.

Az ellátást igénybevevők kor szerinti megoszlása

Remény Szociális Alapszolgáltató Központ

Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	1	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	15	15	15	14	9	9	7	5
60-69 éves	13	11	12	11	15	15	15	14

70-79 éves	11	17	14	12	12	12	8	18
80- éves	4	2	4	5	4	4	6	3
összesen (fő):	43	46	45	42	40	40	36	40

2013.06.30. napjáig *foglalkoztatottak* létszáma: 2 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen

2013.07.01. napjától *foglalkoztatottak* létszáma: 2 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Gondozási Központ Rózsafüzér Szociális Otthon

Korcsoportok	2006.12.31.	2007.12.31.	2008.06.30.	2009.12.31.	2010.12.31.	2011.12.31.	2012.12.31.	2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	6	5	9	9	6	4	3	3
60-69 éves	31	29	25	26	21	19	22	21
70-79 éves	18	21	23	25	40	40	35	33
80- éves	5	5	4	4	9	9	14	18
összesen (fő):	60	60	61	64	76	72	74	75

2013.06.30. napjáig *foglalkoztatottak* létszáma: 2 fő szakképzett, 1 fő szakképzetlen

2013.07.01. napjától *foglalkoztatottak* létszáma: 2 fő szakképzett, 1 fő szakképzetlen

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

5. Tanyagondnoki szolgáltatás

A Szociális Ellátások Intézménye keretein belül *Felgyő külterületén egy körzetben működött a szolgáltatás* 2013. június 30. napjáig. Az **egyszemélyes szolgálat** gyakorlatilag együttesen látta el az étkezés, házi segítségnyújtás, családsegítés feladatait, sőt még tágabb segítséget tudott nyújtani, hiszen a családi gazdaságok működtetésében, az érintett személyek közösségi programokon való részvételében, a gyermekek iskolába és egyéb intézményekbe történő szállításában is segítséget nyújtott.

Felgyőn a 2013. június 30. napjáig működő *tanyagondnoki szolgáltatás megszüntetésre került*, az ellátottakat más szociális alapszolgáltatás keretében látják el 2013. július 01. napjától, melyről az ellátottak írásban nyilatkoztak. *Felgyő Község* vonatkozásában, a kötelező önkormányzati feladatokat: a házi segítségnyújtást, étkeztetést, családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatást 2013.07.01. napjától a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ látja el.

A jelenleg tanyagondnoki szolgáltatásban részesülő ellátottak közül az írásban tett nyilatkozatuk alapján 4 fő házi segítségnyújtást és étkeztetést, 2 fő házi segítségnyújtást, 9 fő étkeztetést igényel a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ által 2013. július 01. napjától. 46 fő pedig nyilatkozott, hogy nem kíván más szociális alapszolgáltatást igénybe venni, mert önmagáról képes gondoskodni a továbbiakban.

Alapszolgáltatások vonatkozásában tárgyi és személyi feltételek áttekintése:

Az érintett intézmények szociális alapszolgáltatásai vonatkozásában a személyi feltételek terén, a meghatározott szakképesítési előírásoknak a *foglalkoztatottak* megfelelnek, és az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben meghatározott szakmai létszámnormák teljesülnek.

A működési engedélyek egy része határozott időre szól, 2012. december 31-ig, a működést engedélyező hatóság előírta az akadálymentesítést, illetve a hiányzó tárgyi feltételek biztosítását a következő ellátások működési feltételeként:

- Remény Szociális Alapszolgáltató Központ –idősek nappali ellátása- Idősek Klubja,
- Gondozási Központ – idősek nappali ellátása- Idősek Klubja.

Az akadálymentesítés, illetve a hiányzó tárgyi feltételek megteremtése a megoldás a működési engedélyek határozatlan időre történő módosítására. Emiatt a pályázati lehetőségek folyamatos nyomon követése még kiemelkedőbb szerepet játszott a jogelőd, Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása feladatkörében, 2012. évben 2 pályázat is benyújtásra került e célból az érintett intézmények vonatkozásában:

- DAOP-4.1.3/A-11-2012-0032 – A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ ellátási színvonalának fejlesztése telephely integráció és racionalizáció által, a szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások minőségi feltételeinek javítása érdekében,
- DAOP-4.1.3/A-11-2012-0040 - A Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon infrastrukturális fejlesztése a működési feltételek biztosításáért.

A működési engedélyek 2014. december 31. napjáig történő meghosszabbítása érdekében a működést engedélyeztető szerv a szakmai terv elkészítését írta elő.

Remény Szociális Alapszolgáltató Központ szakmai terve

A jogelőd Társulás által a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ (6647 Csanytelek, Kossuth u. 39.) kereteiben működtetett idősek nappali ellátása - Idősek Klubja, illetve ápolást-gondozást nyújtó intézmény - Idősek Otthona vonatkozásában a működési engedély ideiglenes időre szól, 2012. december 31-ig. A szolgáltatások további fenntartása Csanytelek Község Önkormányzatának és a Társulásnak is ellátási érdeke.

A határozatlan idejű működési engedély kiadásához szükséges feltételek megteremtését, a működést engedélyező hatóság által előírt akadálymentesítést, illetve a hiányzó tárgyi feltételek biztosítását a Társulás és Csanytelek Község Önkormányzata pályázati úton kívánta megvalósítani.

A Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése című konstrukcióihoz, DAOP-4.1.3/A-11. kódszámú pályázat célja a Szociális tv-ben nevesített szociális alapszolgáltatások (kivéve a tanya- és falugondnoki szolgálat), valamint a gyermekvédelmi tv-ben nevesített gyermekjóléti alapellátások (kivéve az átmeneti ellátások és a bölcsődei ellátás) elérhetővé tétele a szolgáltatáshiányos településeken élők számára, új szolgáltatások infrastruktúrájának megteremtésével, és már működő ellátások infrastrukturális fejlesztésével.

A Társulás által „A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ ellátási színvonalának fejlesztése telephely integráció és racionalizáció által, a szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások minőségi feltételeinek javítása érdekében” című, pályázat benyújtásra került 2012.01.09. napján.

A Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése című konstrukcióhoz 49 db DAOP-4.1.3/A-11. kódszámú pályázat érkezett, mely közül 20 pályázat nyert támogatást.

2012.05.22. napján kelt Értesítés, illetve 2012.05.30. napján kelt Támogató levél alapján a 49 pályázatból „A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ ellátási színvonalának fejlesztése telephely integráció és racionalizáció által, a szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások minőségi feltételeinek javítása érdekében” című, DAOP-4.1.3/A-11-2012-0032 jelű pályázat befogadást nyert, és 49 999 440 Ft összegű vissza nem térítendő támogatásban részesült. Az elfogadott elszámolható összköltség: 52.630.990,-Ft. Az elfogadott támogatási intenzitás: 94,999999%.

Csanytelek Község Önkormányzata a fennmaradó összeget önerőből fedezte, a projekthez szükséges 2.631.550 Ft önerő összege Csanytelek Község Önkormányzat költségvetésben elkülönítetten rendelkezésre állt.

Csanytelek Község Önkormányzata kezdeményezte a Csanytelek, Baross G. u. 2. szám alatti ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba vételét a szociális alapfeladatok ellátására történő hasznosítási cél megjelölésével. Csanytelek Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Csanytelek, Baross Gábor u. 2. szám alatti (48 hrsz-ú) ingatlan ingyenes önkormányzati tulajdonba kerülésének jogát megkapta 2011. évben a Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. Csongrád Megyei Területi Irodájától.

Csanytelek Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Csanytelek, Baross Gábor u. 2. szám alatti (48 hrsz-ú) ingatlant használatba adta a Társulás részére a projekt fenntartási időszak végéig, 2018. június 30. napjáig.

A Társulás által benyújtott pályázat változtatás nélkül elfogadásra került, mely tükrözi a pályázat előkészítésének alaposságát, Csanytelek Község Önkormányzatának és a Társulásnak ellátási érdekből történő közreműködését, pályázat nyertességét.

A pályázat áttekintése

„A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ ellátási színvonalának fejlesztése telephely integráció és racionalizáció által, a szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások minőségi feltételeinek javítása érdekében” című, DAOP-4.1.3/A-11-2012-0032 számú, 2012.08.21. napján kelt Támogatási szerződés alapján:

A Projekt megvalósítási időszakának (tervezett) kezdő időpontja: 2012. év 10. hó 01 nap.

A Projekt fizikai befejezésének tervezett napja: 2013. év 06. hó 30. nap.

A Projekt tervezett összköltsége: 52.630.990,-Ft. A Projekt elszámolható összköltsége: 52.630.990,-Ft. A támogatás mértéke a Projekt elszámolható összköltségének, 94,99 % -a, azaz 49 999 440,- Ft.

A pályázat által a szolgáltatások határozatlan idejű működési engedélyének tárgyi feltételei biztosítottá vált, az új telephely kialakításával a 6647 Csanytelek, Baross Gábor u. 2. sz. alatti ingatlanban az alábbiak figyelembe vételével:

- a jelenlegi Kossuth L. u. 39. szám alatti ingatlanból áthelyezésre kerül a **nappali ellátás** (idősek klubja), ahol a nappali ellátást igénybevevők számára biztosítható a közösségi együttlétre és a pihenésre alkalmas külön helyiség, továbbá a személyes tisztálkodásra és a személyes ruházat tisztítására alkalmas helyiség, ételmelegítésre, tálalásra és az étel elfogyasztására megfelelő helyiség, ezáltal lehetővé válhat a **szociális étkeztetés** feltételeinek biztosítása is,
- a **házi segítségnyújtás**ban dolgozó gondozónők számára külön irodahelyiség is kialakításra került a Baross Gábor u. 2. sz. alatti ingatlanban,
- a Baross Gábor u. 2. sz. alatti épületben elkülönített a **családsegítés** alapszolgáltatási feladatkörökhöz előírt valamennyi tárgyi feltétel (iroda, raktár, váróhelyiség, személyzeti és igénybe vevők által használható illemhelyek),
- az eddig családsegítő szolgáltatásnak helyet adó épületrész felszabadult és használatra díjmentesen átadásra kerülhet a Nagycsaládosok Csanyteleki Egyesülete számára. Az Egyesület iroda, illetve fogadóhelyiségként fogja hasznosítani az ingatlant, melyet a projekt fenntartási idejét meghaladó időpontig használhat,
- az új telephelyen elkülönített helyiségben biztosított a **gyermekjóléti szolgáltatás**, mivel jelenleg a Radnóti Miklós u. 2. sz. alatti telephelyen a feladat ellátás a védőnői szolgálattal egy helyiségben biztosított,
- az alapszolgáltatások feladatkörénél feltárt hiányzó tárgyi feltételek a Baross G. utcai épületben hiánytalanul megteremtődtek,

- a jelenlegi működési telephelyen szociális intézményben felszabaduló klub helyiségben (amely a nappali ellátást jelenleg biztosítja) az **idősek otthoni** ellátásánál hiányosságként rögzített *látogatószoba, foglalkoztató szoba, imasarok térelválasztóval rendelkezésre állhat*;
- a jelenlegi központi épületben kialakított **vezetői irodahelyiség** mellett a Baross G. u. 2. sz. alatti ingatlanban is kialakításra került az **irattározási feladatokkal** együtt;
- a fejlesztés részeként megvalósult telephely racionalizáció és integrálás következtében felszabadult helyen a Kossuth u. 39. sz. alatti ingatlanban imaszoba, látogatószoba, nővérszoba, foglalkoztató helyiség, mosókonyha, egy irodahelyiség, mozgáskorlátozott mosdó helyiség kialakítása megvalósulhat, így az ápolást, gondozást nyújtó idősök otthona határozatlan idejű működési engedélye érdekében a tárgyi feltételek megteremtése biztosítottá válhat, és
- a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ jelenlegi 1 székhelye, és 2 telephelye 1 székhelyre és 1 telephelyre csökkent.

A fejlesztés részletes műszaki tartalma

Az építési beruházás a 6647 Csanytelek, Baross Gábor utca 2. szám alatti ingatlan teljes körű felújítására irányult.

Az ingatlan bruttó alapterülete 386 m².

Az épületet az évek során a funkcióknak megfelelően többször bővítették és átalakították.

A helyiségek a fent bemutatott funkciók befogadására alkalmassá vált, azonban a vizesblokk teljes felújításra szorult, továbbá a helyiségek belső – szerkezeti átalakítással nem járó – gipszkarton válaszfallal történő leválasztása is megtörtént. A felújítás során megvalósult a tetőszerkezet felújítása, a szükséges faanyag cseréjével, pótlással, a tetőlécezés, valamint héjazat cseréjével.

Az energiahatékonyság növelése érdekében és környezetvédelmi szempontok miatt az épület homlokzati falának és födém szerkezetének hőszigetelése, továbbá hőszigetelt redőnyök beépítésére, valamint az előregedett burkolatok cseréje is sor került. Az álmennyezet beépítése által a fűtési költségek csökkenthetők.

A felújítás részét képezte a korszerű mozgáskorlátozott WC kialakítása is. A szolgáltatásokat igénybevevő célcsoport összetétele miatt rendkívül fontos az akadálymentesítés biztosítása. Jelen projekt keretében projektarányos akadálymentesítésre került sor.

Az épületgépészet felújítása keretében fűtéskorszerűsítése is megvalósult kazáncsere által.

Összegezve tehát **a projekt következtében a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ területi szervezeti felépítése** az alábbiak szerint alakul:

Kossuth u. 39. (székhely): az integrálást követően egyedül az *ápolást-gondozást nyújtó intézményi ellátás idősök otthona* marad az épületben.

Baross Gábor u. 2. (telephely): *idősök nappali ellátása* (40 fő), *házi segítségnyújtás* (36 fő), *szociális étkeztetés* (60 fő), *családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás* feladata ellátására jogosított.

A Baross Gábor u. 2. sz. alatti telephely kialakításával kiváltható:

Radnóti u 2.: korábban kettős feladat ellátású telephelyként működött, a gyermekjóléti szolgáltatás elköltözésével a védőnői szolgálat számára értékes hely szabadul fel.

Kossuth u. 34.: az ingatlankiváltást követően a Nagycsaládosok Csanyteleki Egyesülete használatba kapja az épületet.

A szakmai tervben bemutatott pályázat megvalósítása által a határozatlan idejű működési engedély kiadásához szükséges feltételek adottá válhattak 2013. évben. A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ székhelyén (6647 Csanytelek, Kossuth u. 39.) biztosított szolgáltatások további működtetése Csanytelek Község Önkormányzatának és a Társulásnak is ellátási érdeke.

Az ideiglenes működési engedély hatályának meghosszabbítására irányuló, a határozatlan idejű működési engedély kiadásához szükséges feltételek megteremtésére vonatkozó szakmai tervet a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsa 74/2012. (XI.06.) CsKTT. határozattal elfogadta.

2013. július 01. napjától a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ által biztosított idősök nappali ellátása határozatlan idejű működési engedélyt kapott az intézmény új telephelyére, 6647 Csanytelek, Baross Gábor u. 2. alá a működési engedély kiadása által.

Gondozási Központ Rózsafüzér Szociális Otthon szakmai terve

A jogelőd Társulás által a Gondozási Központ Rózsafüzér Szociális Otthon (Székhely: 6646 Tömörkény, Ifjúság u. 8.) telephelyén, 6646 Tömörkény, Szabadság tér 1. sz. alatt működtetett idősök *nappali ellátása* - Idősök Klubja *ideiglenes működési engedéllyel rendelkezett*, 2012. december 31. napjáig. A szolgáltatások további fenntartása Tömörkény község Önkormányzatának és a Társulásnak is **ellátási érdeke**.

A nappali ellátás Tömörkény, Szabadság tér 1. szám alatti ingatlanban valósul meg. Ellátható személyek száma 70 fő. Az intézmény kihasználtsága 100%-os.

A nappali ellátás elsősorban egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

Tömörkény község lakossága öregedő, az idős lakosok aránya magas. A 2012. január 01-i adatok alapján - 1802 fő lakosból - 60 éven felüli 565 fő. Egyre erősödő ellátotti érdek mutatkozik a nappali ellátás igénybevételére, ezért a szolgáltatás további biztosítása közös ellátotti érdek.

A határozatlan idejű működési engedély kiadása érdekében megtett eddigi intézkedések:

Az intézményben 2004-ben pályázati forrásból megvalósuló tisztasági festés és padlózat cseréjére került sor. Ezen felül az intézmény költségvetése terhére mosógép, gáztűzhely, mikrohullámú sütő, illetve kisebb eszközök (kávéfőző, porszívó, teafőző) beszerzését valósította meg.

A Társulás és Tömörkény Község Önkormányzata a határozatlan idejű működési engedély kiadásához szükséges feltételek megteremtését, a működési engedélyező hatóság által előírt akadálymentesítést, illetve a hiányzó tárgyi feltételek biztosítását pályázati úton kívánta megvalósítani, mely érdekében több pályázat is benyújtásra került:

1. DAOP-2008-4.1.3/A, „Szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése” című konstrukcióhoz pályázat került benyújtásra a tömörkényi Idősök nappali ellátása infrastrukturális fejlesztése vonatkozásában.

A „Tömörkényi Gondozási Központ nappali ellátásának fejlesztése” című, DAOP-4.1.3/A-2008-0017 jelű pályázat **nem érte el a támogathatóság feltételeként előírt pontszámot**, ezért a pályázat nem részesült támogatásban, mely ellen a Társulás panaszt nyújtott be, mely szintén elutasításra került.

2. DAOP-2009-4.1.3/A, „Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése” című konstrukcióhoz pályázat került benyújtásra az Idősök nappali ellátása infrastrukturális fejlesztése vonatkozásában.

A „Gondozási Központ Rózsafüzér Szociális Otthon infrastrukturális fejlesztése a működési feltételek biztosításáért” című, DAOP-2009-4.1.3/A-09-2009-0004 jelű pályázat **forráshiányra hivatkozással nem részesült támogatásban**.

3. DAOP-4.1.3/A-11., „Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése” című konstrukciói célja a Szociális törvényben nevesített szociális alapszolgáltatások (kivéve a tanya- és falugondnoki szolgálat), valamint a gyermekvédelmi tv-ben nevesített gyermekjóléti alapellátások (kivéve az átmeneti ellátások és a bölcsődei ellátás) elérhetővé tétele a szolgáltatáshiányos településeken élők számára, új szolgáltatások infrastruktúrájának megteremtésével, és már működő ellátások infrastrukturális fejlesztésével.

A Társulás által „Gondozási Központ Rózsafüzér Szociális Otthon infrastrukturális fejlesztése a működési feltételek biztosításáért” című, pályázat benyújtásra került 2012.01.09. napján.

A Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése című konstrukcióhoz 49 db DAOP-4.1.3/A-11. kódszámú pályázat érkezett, mely közül 20 pályázat került támogatásra.

2012.05.22. napján kelt Értesítés alapján a 49 pályázatból „Gondozási Központ Rózsafüzér Szociális Otthon infrastrukturális fejlesztése a működési feltételek biztosításáért” című, DAOP-4.1.3/A-11-2012-0040 jelű pályázat nem részesült támogatásban.

A pályázat az alábbi indokok miatt került elutasításra:

- A Pályázó a megvalósíthatósági tanulmányban egyáltalán nem számol be az általa elvégzettként jelzett igényfelmérés eredményéről, így annak illeszkedése a pályázathoz nem alátámasztott, a helyi szükségletekhez való igazodás nem igazolt. Az igényfelmérés mintáját csatolta, azonban több információ nem található a pályázatban. A Pályázati felhívás C1 pontja alapján a felhívás keretében „Kizárólag olyan pályázatok támogathatók, amelyek a felhívás A1 és A2 pontjaiban meghatározott célkitűzésekkel összhangban álló tevékenységeket tartalmaznak, és helyi szükségleten alapulnak.” A helyi szükségletet a pályázattal érintett település(ek)en végzett igényfelmérés alapján a megvalósíthatósági tanulmányban kellett bemutatni. Tekintettel arra, hogy a megvalósíthatósági tanulmányban az igényfelmérés eredményei nem kerültek bemutatásra, a pályázat a Pályázati felhívás C1 pontjában megfogalmazott fenti feltételeknek nem tesz eleget.
- A Pályázati Felhívás (továbbiakban: Felhívás) E 1.2/ II.1./ III. 7. szempontjának nem teljesítése.

A fentiekben bemutatott indokokkal a Társulás nem értett egyet, ezért a 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet 81. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a Társulás 2012. május 31. napján kelt levelében kifogást nyújtott be.

A DAOP-4.1.3/A-11-2012-0040 jelű pályázat áttekintése:

A felújítás kiterjed a bejárat és egy mellékhelyiség akadálymentesítésére, a tálalókonyha, a nemenkénti illemhelyek, a kiszolgáló helyiségek (öltöző, mosdó), pihenő szoba kialakítására. A jelenleg rosszul záró nyílászárók helyett hőszigetelt üvegezésű nyílászárók beépítése, valamint a meglévők felújítása történik, padlóburkolatok felújításra kerülnek, belső felületek festése- simított vakolaton gletteléssel és diszperziós festéssel, üzemi elleni szigetelés, belső ajtók cseréje, külső homlokzati vakolat, bádogos szerkezetek felújítása, fűtésrendszer korszerűsítésével zárt égésterű kombi kazán kerül beépítésre, mely égéstermékének kivezetésére szerelt alu szett típusú kémény készül. Hang gátló falazat kialakítása, válaszfalak elhelyezése. 1 db akadálymentes parkoló kerül kialakításra a főbejárat mellett, telken belül, az épületbe való bejutáshoz rámpa kialakítása. Jól látható és tapintható jelölésrendszer kerül kiépítésre az épületben az infokommunikációs akadálymentesítés részeként.

Az engedélyezett terv alapján az épület teljesen átalakítható a jogszabályokban előírtaknak megfelelően, a tárgyi feltételek biztosítása, az akadálymentesítés maradéktalanul biztosítható.

Pozitív elbírálás esetén a projekt által 1 db felújított, akadálymentesített, 306,31m² bruttó területű épület, 70 fő férőhelyet, 5 fő munkahelyet szociális szolgáltatást érintő fejlesztés valósulhatna meg, mely által a határozatlan idejű működési engedély kiadásához szükséges feltételek megteremtése biztosítottá válna.

Negatív elbírálás esetén további pályázati lehetőségek felkutatása kiemelkedő szerepet fog betölteni mind a Társulás, mind Tömörkény Község Önkormányzata, mind az intézmény részéről.

Az elsődleges cél a nappali ellátás fenntartása, ezért a jövőben telephely módosítás lehetősége is felmerült a szolgáltatás további biztosítása érdekében.

Az akadálymentesítés, illetve a hiányzó tárgyi feltételek megteremtése lenne a megoldás a működési engedély határozatlan időre történő módosítására. Emiatt a pályázati lehetőségek felkutatása, folyamatos nyomon követése megfogalmazásra került a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójában is.

„A szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről” szóló 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet 22/D. § alapján meghatározott európai uniós forrás, a **TIOP 3.4.2.-11/1. célcsoportja** az Szt.-ben, a Fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény, a fogyatékos személyek jogairól szóló egyezmény kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott **bentlakásos intézmények**, ezért ez nem releváns a Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon által biztosított idősök nappali ellátása vonatkozásában, erre pályázatot benyújtani nem volt mód.

A Szabadság tér 1. szám alatti ingatlan Tömörkény község központi részében található, közel az üzletekhez, orvosi rendelőhöz, gyógyszertárhoz, postához, autóbusszmegállóhoz, piachoz. Az épületet nagy kert veszi körül, amely szabadidős programok rendezéséhez alkalmas. A csendes, nyugodt környezet miatt is a lakosság közkedvelt helye. A nappali ellátás épülete helyt ad a civil szervezetek programjai megvalósításának (Tömörkény István Idősök Klubja, Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Idősök Egymásért Egyesület).

A nappali ellátásban rendszeresen megrendezésre kerülő programok nyitottak a község lakói számára és nagy érdeklődést keltenek. Az ellátottak érdeke a megszokott telephelyen biztosított szolgáltatás.

A nappali ellátás jelenleg hétfőtől péntekig tart nyitva, de nagyon nagy **ellátotti érdek mutatkozik** a hétvégi foglalkozásokra is, ezért az intézmény tervezi a „Nagymama- Unoka” alkotó műhelyt, ahol együtt készülhetnek hagyományos ünnepekre az idősök és unokáik, megtanulva az idősektől az ünnepi hagyományokat.

A fentiek érdekében a Társulás és Tömörkény Község Önkormányzatának a **6646 Tömörkény, Szabadság tér 1. szám alatti telephelyén a nappali ellátás működési engedély hatályának meghosszabbítása a célja**, mely által az ellátottak részére a szolgáltatás tovább biztosítható, a nappali ellátásban dolgozó munkatársak munkahelyei megtarthatóak, a telephely mostani, megszokott helyén tovább működtethető.

A Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon által működtetett nappali ellátás további fenntartása Tömörkény Község Önkormányzatának és a Társulásnak is ellátási érdeke. Az ideiglenes működési engedély hatályának meghosszabbítására irányuló, és egyúttal a határozatlan idejű működési engedély kiadásához szükséges feltételek megteremtésére vonatkozó szakmai tervet a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsa 75/2012. (XI.06.) CsKTT. határozattal elfogadta.

A szakmai terv elfogadása által a működési engedély 2014. december 31. napjáig szól.

A Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon által működtetett nappali ellátás vonatkozásában a pályázat elutasításra került, a hiányzó tárgyi feltételek megteremtése érdekében a pályázatok nyomon követése a jogutód, Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás részére is kiemelkedő feladattá vált.

Szakosított ellátások főbb jellemzői

- Ápolást-gondozást nyújtó intézményi ellátás – idősek otthonai

Az intézmények által biztosított az ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás idősek otthona, az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textiliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról az ápolást, gondozást nyújtó intézményben gondoskodnak, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg.

Az idősek otthonában a napi 4 órás gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el.

Az idősek otthonában a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékosága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, a fentiek szerinti gondozási szükséglettel rendelkező személy is ellátható, ha ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

A férőhelyszám legfeljebb 15%-áig napi 4 órás gondozási szükséglettel nem rendelkező személy is ellátható, ha az ellátást igénylő vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű személyi térítési díj megfizetését.

Idősek otthonába a nyugdíjkorhatárt betöltött személlyel az ellátás igénylésekor legalább egy éve együtt élő házastársa, élettársa, testvére és fogyatékos közeli hozzátartozója a gondozási szükséglet hiányában is felvehető, ha vállalja a szolgáltatási önköltséggel azonos mértékű térítési díj megfizetését.

Az ellátásban részt vevők és az ellátásra várakozók kor szerinti alakulása az alábbi táblázatban látható intézményenkénti megbontásban

Remény Szociális Alapszolgáltató Központ - Idősek Otthona

Kor-csoportok	Ellátottak 2006.12.31.	Várakozók 2006.12.31.	Ellátottak 2007.12.31.	Várakozók 2007.12.31.	Ellátottak 2008.06.30.	Várakozók 2008.06.30.	Ellátottak 2009.12.31.	Várakozók 2009.12.31.	Ellátottak 2010.12.31.	Várakozók 2010.12.31.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60-69 éves	2	1	3	1	2	1	-	1	2	1
70-79 éves	3	6	6	4	6	3	2	1	4	2
80- éves	16	6	16	6	17	7	19	5	18	2
Összesen (fő):	21	13	25	11	25	11	21	7	24	5

Kor-csoportok	Ellátottak 2011.12.31.	Várakozók 2011.12.31.	Ellátottak 2012.12.31.	Várakozók 2012.12.31.	Ellátottak 2013.06.30.	Várakozók 2013.06.30.
0-18 éves						
19-39 éves						
40-59 éves						
60-69 éves	2	1	2	2	1	2
70-79 éves	4	1	6	2	3	2
80- éves	18	8	15		19	2
Összesen (fő):	24	10	23	4	23	6

Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon - Idősek Otthona

Kor-csoportok	Ellátottak 2006.12.31.	Várakozók 2006.12.31.	Ellátottak 2007.12.31.	Várakozók 2007.12.31.	Ellátottak 2008.06.30.	Várakozók 2008.06.30.	Ellátottak 2009.12.31.	Várakozók 2009.12.31.	Ellátottak 2010.12.31.	Várakozók 2010.12.31.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
60-69 éves	8	2	7	2	2	2	2	-	2	1
70-79 éves	15	6	14	6	12	6	15	4	18	5
80- éves	26	7	27	9	33	7	33	-	31	5
Összesen (fő):	49	15	48	17	47	15	50	4	51	12

Kor-csoportok	Ellátottak 2011.12.31.	Várakozók 2011.12.31.	Ellátottak 2012.12.31.	Várakozók 2012.12.31.	Ellátottak 2013.06.30.	Várakozók 2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	1	1	-	1	-	2
60-69 éves	3	2	8	2	9	3
70-79 éves	11	6	11	6	11	6
80- éves	35	14	32	6	33	11
Összesen (fő):	50	23	51	15	53	22

Az ellátásban jelentős a várakozók száma, mely jól tükrözi az ellátási érdeket, miszerint a lakosság körében jelentős az igény az idősök otthonai szolgáltatására, mely magyarázható a fokozatosan elöregedő népességgel és a csekély számú munkalehetőség okozta elvándorlásokkal.

A fenti táblázatból jól látható, hogy az ellátás igénybevétele során kiemelkedő számban vannak jelen a 80 év és afeletti személyek, akik a várakozók között is jelentős hányadot képviselnek. A gondozási szükséglet bevezetése, valamint az igénybevevők előrehaladott kora az ápolási feladatok megnövekedését, ezáltal a dolgozók fokozott leterhelését indukálja.

A **Remény Szociális Alapszolgáltató Központ** kereteiben működő idősök otthona engedélyezett férőhelyeinek száma 2013.06.30. napjáig 23 fő, 2013.07.01. napjától 26 fő. A működési engedély szintén a tárgyi feltételek hiányosságai miatt határozott időre szóló, melyet a működést engedélyező szerv 2014. december 31-ig meghosszabbított. Az ellátási területe Csongrád Megye közigazgatási területe.

A működést engedélyező szerv a szolgáltatások működési engedélyét 2014. december 31-éig azzal a feltétellel hosszabbítja meg, hogy a szolgáltatások színvonala a 2007. december 31-i állapothoz képest nem eshet vissza, illetőleg az épület akadálymentesítése megtörténik. A szakmai tervben leírtaknak megfelelően az intézmény tárgyi feltételeinek biztosítása 2014. december 31. napjáig meg fog valósulni (Szakmai tervet lásd 31. oldal).

2013.06.30. napjáig *foglalkoztatottak* létszáma: 6 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen

2013.07.01. napjától *foglalkoztatottak* létszáma: 6 fő szakképzett, 0 fő szakképzetlen

A **Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon** működési engedélye jelenleg 49 fő ellátására vonatkozik. Az otthonban 20 fő demens személy ellátását végzik. Az ellátási területe Csongrád megye és Bács-Kiskun megye közigazgatási területén élőkre terjedt ki.

A Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon (6646 Tömörkény, Ifjúság u. 8.) ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás idősök otthona tulajdonosa 1992. óta Tömörkény Község Önkormányzata 90%-ban, míg Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata 10% arányban.

Tömörkény Község Önkormányzata által megküldött Adásvételi szerződés alapján megállapítható, hogy Tömörkény Község Önkormányzata 2012. december hónapban megvásárolta Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatától a Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthona ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás idősök otthona tekintetében a Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzatát megillető 10 % tulajdoni hányadot. Így a Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon kizárólagos tulajdonosa Tömörkény Község Önkormányzata lett, mely következtében az ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás idősök otthona ellátási területe módosításra került, „Csongrád megye, Bács-Kiskun megye közigazgatási területe”-re 2013. március 27. napjától.

A működési engedélye ideiglenes a tárgyi és személyi feltételek hiányosságai miatt, 2012. december 31-ig szól. **Az ápolást, gondozást nyújtó intézményben** a hiányzó tárgyi feltételek, az akadálymentesítés kialakítása pályázati lehetőségek kihasználásával megvalósult 2010. évben. A hiányzó személyi feltételek biztosítottá váltak, 2 fő ápoló-gondozó felvétele magvalósult 2011. évben. **2011. szeptember 21. napjától az ápolást, gondozást nyújtó idősök otthona határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.**

2013.06.30. napjáig *foglalkoztatottak* létszáma: 13 fő szakképzett, 2 fő szakképzetlen

2013.07.01. napjától *foglalkoztatottak* létszáma: 13 fő szakképzett, 2 fő szakképzetlen

Szakosított ellátások vonatkozásában a hiányzó tárgyi és személyi feltételek

összegzése:

A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ – ápolást-gondozást nyújtó intézmény -Idősek Otthona működési engedélye határozott időre szól, 2014. december 31-ig a tárgyi feltételek hiánya miatt. A DAOP-4.1.3/A-11-2012-0032 számú, „ A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ ellátási színvonalának fejlesztése telephely integráció és racionalizáció által, a szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások minőségi feltételeinek javítása érdekében” című pályázat által, a fejlesztés részeként megvalósult telephely racionalizáció és integrálás következtében felszabadult helyen a Kossuth u. 39. sz. alatti ingatlanban imaszoba, látogatószoba, nővérszoba, foglalkoztató helyiség, mosókonyha, egy irodahelyiség, mozgáskorlátozott mosdó helyiség kialakítása megvalósulhat, így az ápolást, gondozást nyújtó idősek otthona határozatlan idejű működési engedélye érdekében a tárgyi feltételek megteremtése biztosítottá válhat.

A személyi feltételek terén, a meghatározott szakképesítési előírásoknak a dolgozók megfelelnek, az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendeletben meghatározott szakmai létszámnormák teljesülnek.

Ellátási szerződéssel ellátott szolgáltatások

1. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 100 kihelyezett készülékkel a **Szociális Ellátások Intézménye** biztosítja az önkormányzati társulást alkotó településén és megállapodás alapján Tiszasas településén.

A szolgáltatást külön megállapodás útján biztosítja a Csongrád Város Önkormányzata fenntartásában lévő Szociális Ellátások intézménye.

A kihelyezett készülékek megoszlása településenként:

Csongrád:	35 készülék
Csanytelek:	27 készülék
Tiszasas:	17 készülék
Tömörkény:	11 készülék
Felgyő:	10 készülék

Az ellátottak és a várakozók kor szerinti összetétele

Korcsoportok	Ellátást igénybevevők száma- 2011.12.31.	Ellátásra várakozók száma – 2011.12.31.	Ellátást igénybevevők száma- 2012.12.31.	Ellátásra várakozók száma – 2012.12.31.	Ellátást igénybevevők száma- 2013.06.30	Ellátásra várakozók száma – 2013.06.30.
ÖSSZES 100 készülék						
0-18 éves	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	1	-	-	-	-	-
60-69 éves	11	-	16	-	14	-
70-79 éves	41	8	31	2	29	2
80- éves	49	5	53	1	57	3
összesen:	100	13	100	3	100	5

CSANYTELEK						
0-18 éves	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	-	-	-	-	-	-

60-69 éves	3	-	2	-	1	-
70-79 éves	8	-	7	-	7	-
80- éves	16	-	18	-	19	-
összesen:	27	0	27	0	27	0

FELGYŐ						
0-18 éves	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	-	-	-	-	-	-
60-69 éves	1	-	1	-	1	-
70-79 éves	7	-	4	-	3	-
80- éves	3	-	5	-	6	-
összesen:	11	0	10	0	10	0

TÖMÖRKÉNY						
0-18 éves	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	-	-	-	-	-	-
40-59 éves	-	-	-	-	-	-
60-69 éves	1	-	2	-	1	-
70-79 éves	6	-	4	-	5	-
80- éves	4	-	5	-	5	-
összesen:	11	0	11	0	11	0

A fenti adatokból is látszódik, hogy a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevételének igénye folyamatosan növekszik. A szolgáltatás működési engedélye határozatlan időre szóló.

A szolgáltatásban 24 fő foglalkoztatott vesz részt megbízási jogviszonyban, 24 órás ügyeleti rendszerben.

A szolgáltatásra folyamatosan van igény, az otthonukban élő idős, beteg embereknek biztonságot nyújt a jelzőberendezés. Az adatokból jól látható, hogy az igénybevétel jelentős részét az időskorúak képezik.

A riasztás diszpécser központon keresztül történik. A gesztor település és egyben a diszpécser központ: Csongrádi Gondviselés Háza /Csongrád, Vasút u. 92./, ahol a mindenkori műszakos gondozó fogadja és továbbítja a készenlétben lévő gondozónőnek a riasztást.

Segélyhívások száma	2011.	2012.
Csongrád	20	20
Csanytelek	16	20
Felgyő	2	5
Tömörkény	9	7
Tiszasas	9	7
Összes	56	59

A segélyhívások megoszlása főbb okok szerint

2007. évben a segélyhívások száma: 80 eset.

A segélyhívás oka	A segélyhívások száma
Pszichés probléma	13
Szomatikus probléma	-
Betegség, rosszullét	47
Krízishelyzet	1
Higiénés szükséglet miatt	-
Téves riasztás	17
Segítség az esti lefekvéshez	-
Egyéb okok	2

2010. évben a segélyhívások száma: 45 eset.

A segélyhívás oka	A segélyhívások száma
Pszichés probléma	2
Szomatikus probléma	9
Betegség, rosszullet	8
Krízishelyzet	3
Higiénés szükséglet miatt	2
Téves riasztás	17
Segítés az esti lefekvéshez	-
Egyéb okok	4

2012. évben a segélyhívások száma: ÖSSZES 59 eset

A segélyhívás oka	A segélyhívások száma
Pszichés probléma	0
Szomatikus probléma	6
Betegség, rosszullet	35
Krízishelyzet	0
Higiénés szükséglet miatt	0
Téves riasztás	17
Segítés az esti lefekvéshez	-
Egyéb okok	1

2012. évben a segélyhívások megoszlása főbb okok szerint – CSANYTELEK: 20 eset

A segélyhívás oka	A segélyhívások száma
Pszichés probléma	-
Szomatikus probléma	1
Betegség, rosszullet	9
Krízishelyzet	-
Higiénés szükséglet miatt	-
Téves riasztás	10
Segítés az esti lefekvéshez	-
Egyéb okok	-

2012. évben a segélyhívások megoszlása főbb okok szerint – FELGYŐ: 5 eset

A segélyhívás oka	A segélyhívások száma
Pszichés probléma	-
Szomatikus probléma	-
Betegség, rosszullet	1
Krízishelyzet	-
Higiénés szükséglet miatt	-
Téves riasztás	3
Segítés az esti lefekvéshez	-
Egyéb okok	1

2012. évben a segélyhívások megoszlása főbb okok szerint – TÖMÖRKÉNY: 7 eset

A segélyhívás oka	A segélyhívások száma
Pszichés probléma	-
Szomatikus probléma	3
Betegség, rosszullet	4
Krízishelyzet	-
Higiénés szükséglet miatt	-
Téves riasztás	-
Segítés az esti lefekvéshez	-
Egyéb okok	-

A csongrádi és szentesi rendőrök mintegy hatmillió forintot nyertek idén a Belügyminisztérium pályázatán, melynek elemeként ötven segélyhívót vásárolnak közbiztonsági feladatok ellátása

érdekében. A Csongrádi kistérség külterületi lakosainak 25 készülék került kihelyezésre 2011. évben (Csongrád 6, Csanytelek 17, Tömörkény 2 készülék). Az eltelt időszakban éles riasztás a Csongrádi kistérségből nem érkezett ezen készülékek segélyhívását fogadó Szegedi diszpécser központba.

2. Támogató szolgáltatás

A **támogató szolgáltatás** célja a *fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása révén.*

A támogató szolgáltatás biztosítása a 10.000 főnél több állandó lakosú településeken 2008. december 31.-éig volt kötelező, ezt követően kikerült a kötelező önkormányzati feladatok közül, pályázni lehetett a működtetésre. A támogató szolgálat állami finanszírozása 2009. január elsejével új struktúrában, teljesítmény arányosan történik. A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása a szolgálat működtetésére finanszírozási szerződés 3 évre (2009-2011) szóló megkötésével kap állami támogatást, így az intézmény a szolgáltatást a társulás összes településén biztosítani tudja.

A támogatás elszámolására minden évet követően év február 28-áig volt köteles elszámolni.

2012. - 2014. évre új finanszírozási szerződés megkötésére került sor. A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása megszüntetésével 2013. július 01. napjától feladat ellátási szerződés alapján látja el a Szociális Ellátások Intézménye a feladatot Csanytelek, Felgyő és Tömörkény községek közigazgatási területén.

A finanszírozási szerződések alapján támogató szolgáltatás működtetésére:

2009. év	3000 feladategység	7.500.000,-Ft
2010. év	3000 feladategység	7.500.000,-Ft
2010. 06.15. napjától	3400 feladategység	8.220.000,-Ft
2011. év	3250 feladategység	7 950 000,-Ft
2012. év	3250 feladategység	8.545.500,-Ft
2013. év	3250 feladategység	8.545.500,-Ft

ÖSSZES ELLÁTOTT

Korcsoportok	Ellátást igénybe vevők száma-2007. dec. 31.	Ellátást igénybe vevők száma-2008. június 30.	Ellátást igénybe vevők száma-2009.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2010.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.
0-18 éves	4	6	11	11	15	14	15
19-39 éves	2	3	12	17	15	16	20
40-59 éves	7	11	11	12	11	7	7
60-69 éves	6	10	5	4	4	3	3
70-79 éves	3	5	3	3	2	2	3
80- éves	5	3	4	3	4	3	3
összesen (fő):	27	38	46	50	51	45	51

Kor-csoportok	CSANYTELEK			FELGYŐ			TÖMÖRKÉNY		
	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.
0-18 éves	1	2	2	2			2	3	2
19-39 éves	2	3	3		1	1			
40-59 éves		1							
60-69 éves									
70-79 éves									
80- éves									
összesen (fő):	3	6	5	2	1	1	2	3	2

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

3. Közösségi ellátások

Közösségi ellátások a pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás, valamint a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátás.

A pszichiátriai, illetve a szenvedélybetegek részére a közösségi alapellátás keretében az alábbi szolgáltatást biztosítják:

- a lakókörnyezetben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- a meglévő képességek megtartását, illetve fejlesztését,
- a háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

3.1. Pszichiátriai betegek közösségi ellátása

A **közösségi pszichiátriai ellátás** olyan önkéntesen igénybe vehető, hosszú távú, közösségi alapú gondozás, amelynek során a gondozás és a pszicho-szociális rehabilitáció az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében történik.

A pszichiátriai közösségi ellátás biztosítása 2008. december 31-ig a 10.000 fő feletti állandó lakosságszámú települési önkormányzatok kötelező feladata volt, 2009. január elsejétől kikerült a kötelező önkormányzati feladatok közül, pályázni lehetett a működtetésre. A közösségi ellátás állami finanszírozása 2009. január elsejével új struktúrában, teljesítmény arányosan történik. A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása a szolgálat működtetésére finanszírozási szerződés 3 évre (2009. - 2011.) szóló megkötésével kap állami támogatást, így az intézmény a szolgáltatást a társulás összes településén biztosítani tudja.

A támogatás elszámolására minden évet követően év február 28-áig volt köteles elszámolni.

2012. - 2014. évre új finanszírozási szerződés megkötésére került sor. A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása megszüntetésével 2013. július 01. napjától feladatellátási szerződés alapján látja el a Szociális Ellátások Intézménye a feladatot Csanytelek, Felgyő és Tömörkény községek közigazgatási területén.

Finanszírozási összegek:

2009. év	40 fő	8.000.000,-Ft
2010. év	40fő	8.000.000,-Ft
2010.06.15. napjától	45fő	8.750.000,-Ft (felhalmozási összeg: 850.000,-Ft)
2011. év	45 fő	8.750.000,-Ft (felhalmozási összeg: 1.000.000,-Ft)
2012. év	40 fő	8.000.000,-Ft (felhalmozási összeg: 1.113.800,-Ft)
2013. év	40 fő	8.000.000,-Ft

Csongrád Város Önkormányzata fenntartásában működő Piroskavárosi Szociális és Rehabilitációs Foglalkoztató Nonprofit Kft. szintén nyújt pszichiátriai betegeknek közösségi ellátást Csongrád város területén.

ÖSSZES ELLÁTOTT

Korcsoportok	Ellátást igénybe vevők száma- 2007. dec. 31.	Ellátást igénybe vevők száma – 2008. június 30.	Ellátást igénybe vevők száma – 2009.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma 2010.12.31	Ellátást igénybe vevők száma- 2011.12.31	Ellátást igénybe vevők száma- 2012.12.31	Ellátást igénybe vevők száma- 2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-	-	1	1
19-39 éves	-	1	6	8	7	7	7
40-59 éves	2	22	31	32	23	23	22
60-69 éves	2	2	5	6	12	10	12
70-79 éves	-	2	2	3	3	3	3
80- éves	-	3	2	1	1		
összesen (fő):	4	30	46	50	46	44	45

Kor-csoportok	CSANYTELEK			FELGYŐ			TÖMÖRKÉNY		
	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.
0-18 éves									
19-39 éves	1								
40-59 éves		2	2	1			1		
60-69 éves	1								
70-79 éves						1			1
80- éves									
összesen (fő):	2	2	2	1		1	1		1

(Forrás: Intézményi adatszolgáltatás)

3.2 Szenvedélybetegek közösségi ellátása

A szenvedélybetegek közösségi ellátását 16 és 18 év közöttiek is igénybe vehetik azzal, hogy az igénybevevő jognyilatkozatához nem szükséges a törvényes képviselő beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása. Ugyanakkor, ha a 16 és 18 év közötti személy a törvényes képviselő beleegyezése vagy jóváhagyása nélkül tesz jognyilatkozatot, a szolgáltató a családdal való kapcsolatfelvétel eredménytelensége esetén felveszi a kapcsolatot az illetékes gyermekjóléti szolgálattal.

A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása a szolgálat működésére finanszírozási szerződés 3 évre szóló (2012. – 2014.) megkötésével kap állami támogatást, így az intézmény a szolgáltatást a jogutód Társulás összes településén biztosítani tudja.

A támogatás elszámolására minden évet követően év február 28-áig volt köteles.

A Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása megszüntetésével 2013. július 01. napjától feladatellátási szerződés alapján látja el a Szociális Ellátások Intézménye a feladatot Csanytelek, Felgyő és Tömörkény községek közigazgatási területén.

Finanszírozási támogatás összegei:

2012. év 40 fő 8.000.000,-Ft (felhalmozási összeg: 2.400.000,-Ft)

2013. év 40 fő 8.000.000,-Ft

ÖSSZES ELLÁTOTT

Korcsoportok	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.
0-18 éves	-	-
19-39 éves	4	4
40-59 éves	30	30
60-69 éves	8	8
70-79 éves	-	-
80- éves	-	-
összesen (fő):	42	42

Korcsoportok	CSANYTELEK		FELGYŐ		TÖMÖRKÉNY	
	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-	-	-
19-39 éves	1	1	-	-	-	-
40-59 éves	1	1	-	-	1	1
60-69 éves	1	1	-	-	-	-
70-79 éves	-	-	-	-	-	-
80- éves	-	-	-	-	-	-
összesen (fő):	3	3	0	0	1	1

4. Fogyatékos személyek nappali ellátása

A fogyatékkal élők nappali intézménye a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes, fogyatékkal élők napközbeni gondozására, foglalkoztatására, fejlesztésére és nevelésre szolgáló, a közoktatás körébe nem tartozó ellátási forma. A saját otthonukban élők számára

biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, és az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

A Fogyatékosok Nappali Intézménye a 6640 Csongrád, Síp u. 3.-5. sz. alatti ingatlan átalakításával valósult meg. Csongrád Város Önkormányzata az Szt. 86. §-a alapján a fogyatékos személyek nappali ellátásának biztosítására köteles.

Az új szolgáltatás bevezetése a szociálisan nehéz helyzetben élők, fogyatékosok esélyegyenlőségét, családjaik tehermentesítését, szociális biztonságát valósította meg.

A 2010. július 01. napjától működő fogyatékkal élők nappali intézménye a szolgáltatás bevezetésével 2010. évben 5 fő részére teremtett új munkahelyet.

A szolgáltatás megfelelő biztosítása érdekében. Az intézményi munkavégzésben komoly szerepet tölt be a támogató szolgálat, a beszállítás és a kliens felkutatás területén.

Az ellátást igénybevevők kor szerinti megoszlása

ÖSSZES ELLÁTOTT

Korcsoportok	Ellátást igénybe vevők száma-2010.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.
0-18 éves	2	1	1	1
19-39 éves	14	16	20	22
40-59 éves	8	11	13	13
60-69 éves	-	1	2	2
70-79 éves	-	-	-	-
80- éves	-	-	-	-
összesen (fő):	24	29	36	38

CSANYTELEK

Korcsoportok	Ellátást igénybe vevők száma-2010.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.
0-18 éves	2	1	1	1
19-39 éves	3	5	4	4
40-59 éves	1	1	1	1
60-69 éves	-	-	-	-
70-79 éves	-	-	-	-
80- éves	-	-	-	-
összesen (fő):	6	7	6	6

FELGYŐ

Korcsoportok	Ellátást igénybe vevők száma-2010.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-
19-39 éves	2	2	2	2
40-59 éves	-	-	-	-
60-69 éves	-	-	-	-
70-79 éves	-	-	-	-
80- éves	-	-	-	-
összesen (fő):	2	2	2	2

TÖMÖRKÉNY

Korcsoportok	Ellátást igénybe vevők száma-2010.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2011.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2012.12.31.	Ellátást igénybe vevők száma-2013.06.30.
0-18 éves	-	-	-	-
19-39 éves	-	1	1	1
40-59 éves	-	-	-	-
60-69 éves	-	-	-	-
70-79 éves	-	-	-	-
80- éves	-	-	-	-
összesen (fő):	0	1	1	1

(Forrás: Intézményi adatszolgáltatás)

A fenntartásban működő intézmények finanszírozása

A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ által nyújtott szolgáltatások finanszírozása

Forrás	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év	2012. év	2013. tervezett
Kiadás (e Ft)	56.263	59.337	62.014	57.270	18 806	20 184	20 503
Bevétel: (e Ft)	54.377	62.286	59.967	56.553			
<i>saját/e Ft/</i>	13.479	15.465	16.335	16.434	18 259	18 396	18 459
<i>normatív finanszírozás (e Ft)</i>	15.472	43.597	40.863	34.694	35 531	37 380	40 817
<i>önkormányzati támogatás (e Ft)</i>	25.426	3.224	2.139	3.438	2 302	5 228	-
<i>átvett pénzeszköz, bevétel (e Ft)</i>	0	0	630	1.987	2 063	1 513	-
Foglalkoztatottak létszáma (fő)	18	19	19	19	20	19	21

A Gondozási Központ Rózsafüzér által nyújtott szolgáltatások finanszírozása

Forrás	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év	2012. év	2013. tervezett
Kiadás (e Ft)	89.084	101.453	106.030	100.896	107.329	115.701	130.453
Bevétel: (e Ft)	86.368	101.486	107.227	102.701	109.329	121.519	130.453
<i>saját/e Ft/</i>	29.306	35.154	39.938	43.097	48.475	54.400	58.976
<i>normatív finanszírozás (e Ft)</i>	21.233	64.091	60.382	56.022	56.488	58.987	63.559
<i>önkormányzati támogatás (e Ft)</i>	35.523	0	0	-	1.036	5.000	0
<i>átvett pénzeszköz, bevétel (e Ft)</i>	306	2.241	6.907	2063	3.330	3.132	7.918
Foglalkoztatottak létszáma (fő)	27	26	26	25	27	27	28

Az utóbbi években nyomon követhető finanszírozási változások a többcélú kistérségek szerepvállalását erősítik, ugyanakkor az állami szerepvállalás a szociális intézményrendszer finanszírozására csökkenő tendenciát mutat, a gazdasági helyzet az egyébként sem emelkedő normatívák csökkentését eredményezi, nehezen, illetőleg alig finanszírozhatóak a tárgyi és személyi minimum feltételek, a működtetés. Az alacsony, csekély jövedelemmel rendelkező, ellátást igénybevevőkre ugyanakkor a plusz terhek nyilvánvalóan nem háríthatóak át. A társulási feladatellátás még 2008. évben lehetővé tette a normatívákból és a minimális saját bevételekből való finanszírozást, ugyanakkor a szükséges és nélkülözhetetlen fejlesztésekre nem nyújt keretet.

A 2008. év volt az első teljes, társulás fenntartásában működtetett év.

A költségvetési javaslat összeállításánál a prioritási sorrend az alábbiak szerint lett figyelembe véve:

- legfontosabb feladatként az intézmény-hálózat működőképességének fenntartása, a megállapodásokban vállalt feladatok ellátása,
- az intézmény épületek felújítása, állagmegóvása,
- a lehetséges pályázatok minél teljesebb körű kihasználása.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítik a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi község bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Fontos szerepet játszanak a kistérség területén működő civil szervezetek a szociális ellátások rendszerében, a szociális munka egyik alapvető pillére kell, hogy legyen ezen szervezetekkel való kapcsolattartás. A szervezetek szerepe a felderítés, prevenció, bizalomkeltés, anyagi és mentális segítségnyújtás terén is jelentős.

Nonprofit szervezetek településenkénti alakulása

Település	Alapítványok száma 2010.	Egyesületek száma 2010.	Szervezetek száma összesen 2010.	Alapítványok száma 2012.	Egyesületek száma 2012.	Szervezetek száma összesen 2012.
Felgyő	-	4	4	-	5	5
Csanytelek	1	8	9	1	8	9
Tömörkény	-	6	6	-	5	5
Összesen	1	18	19	1	18	19

Forrás: Civil Információs Portál

A civil szervezetek neve, címe településenkénti bontásban a következő:

Felgyő

- Csanyteleki "Új Élet" Vadásztársaság
6645 Felgyő, I. ker. Tanya 172.
- Felgyő és Térsége Lovasegyesület
6645 Felgyő, Széchenyi u. 1.
- Felgyőiek a Felgyőiekért Egyesület - Közhasznú Szervezet
6645 Felgyő, Templom utca 1.
- Őszirózsa Egyesület Felgyő
6645 Felgyő, Széchenyi út 6.
- Felgyői Polgárőr Egyesület
6645 Felgyő, Széchenyi út 1.

Csanytelek

- Csanytelek és Térsége Földtulajdonosi Vadásztársaság
6647 Csanytelek, Táncsics Mihály utca 2/a.
- Csanytelek Polgárőr Egyesület
6647 Csanytelek, Volentér János tér 2.
- Csanyteleki Diák és Szenior Sport Egyesület
6647 Csanytelek, Kiss Ernő utca 5.
- Csanyteleki Nyugdíjas Egyesület
6647 Csanytelek, Kossuth utca 39.
- Csanyteleki Rekreációs Egyesület
6647 Csanytelek, Radnóti utca 17.
- Csanyteleki Sport Club
6647 Csanytelek, Volentér János tér 2.
- Csanyteleki Sporthorgász Egyesület
6647 Csanytelek, Ady E. utca 74.
- Európai Csanytelekért Közalapítvány
6647 Csanytelek, Volentér János tér 2.
- Nagycsaládosok Csanyteleki Egyesülete
6647 Csanytelek, Botond u. 20/a

Tömörkény

- Idősek Egymásért Egyesület Tömörkény
6646 Tömörkény, Szabadság tér 1.
- Nyugdíjasok Egyesülete Tömörkény
6646 Tömörkény, Szabadság tér 1.
- Tömörkény István Nyugdíjas Egyesület Tömörkény
6646 Tömörkény, Szabadság tér 1.
- Tömörkény Községi Sportegyesület
6646 Tömörkény, Ifjúság utca 8.
- Tömörkényi Polgárőr Egyesület
6646 Tömörkény, Ifjúság u. 8.

Csanytelek

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a **helyi média** szolgál. A települési újság, a **Csanyi Hírmondó** kiadási költségeinek biztosításával, az újság eljut az állampolgárok, a települési vállalkozások, intézmények felé.

A településen működik az Önkormányzat tulajdonában álló, a helyi KÉBSZ Kft által üzemeltetett **Faluház-Teleház-eMagyarország-pont**, amely a gyermek- és fiatalkorúak hasznos szabadidő eltöltését biztosítja.

A Faluházban internetes kapcsolattal rendelkező számítógépekkel, televízióval, dvd-vel, zenegéppel, társasjátékokkal biztosítják a gyermekek hasznos szabadidő eltöltését szigorúan dohány- és alkoholmentes környezetben. A Faluház szoros kapcsolatban áll a Teleház Szövetséggel, így alkalmanként különböző előadások megtartására kerül sor (számítógépezői ismeretek, rászoruló gyermekeknek számítógépes pályázati lehetősége, stb.) Fontos szerep jut a Családsegítő Szolgáltató által szervezett nyári táborozásoknak, a helyi óvodában évről megtartott szabad játszóházi programoknak. Az önkormányzat a kulturális, sport és közösségi életének szervezését, fejlesztését anyagilag is támogatja. A felsorolt intézményeken kívül is **folyik kulturális, közösségi sportélet, főként az Általános Iskola, az Óvoda és más közösségek szervezésében.**

A legjelentősebb esemény a településen évente megrendezésre kerülő **Csanyteleki Falunap**, ami számos, helyi és vidéki számára nyújt többnapos programot.

Csanyteleken a közművelődési feladatot ellátó intézmény a **Nyilvános Községi Könyvtár**, mely 1991. óta az Általános Iskola épületében működik. A Könyvtár funkcióját tekintve kettős funkciójú, az általános iskolai feladatokat is ellátja. Kapcsolatrendszerét tekintve a szakmai szervezetekkel, a térség könyvtáraival, a település intézményeivel és civil szervezeteivel az együttműködése nagyon jó. Állománya 17747 db dokumentum. A könyvtár sokféle szolgáltatással, internet hozzáféréssel és többféle dokumentumtípussal rendelkezik, használata ingyenes. Az olvasók aránya a lakosság 10%-a. A Könyvtárban a településre vonatkozó főbb adatok, helyi önkormányzati jegyzőkönyvek, határozatok, rendeletek széles körű tájékoztatást biztosítanak.

Felgyő

A település kislélekszámára tekintettel a lakosok ismerik egymást, szívesen vesznek részt helyi közösségi rendezvényeken (falunapok, főzőversenyek, gyermekrendezvények, lovasnapok stb.). A település belterülete jórészt a 60-70-es években alakult ki, erre az időszakra jellemző volt a falu érdekében végzett közösségi munka. Járdák, utak épültek „társadalmi munkában”, önkéntesek vettek részt az iskola építésében is, az iskola KRESZ pályájának kialakításában és a közpark létrehozásában. A 1993-ban átadott Szent István Templom felépítése során, vagy a 2006. évi Tiszai Árvíz során kiemelkedő lakossági összefogás valósult meg a településen.

A helyi községi könyvtár a közösségi élet fontos színtere, rendezvényeivel (rajzpályázatok, mesemondó verseny, könyvhét, képzések, kiállítások stb.). Információs központ is működik a könyvtár épületében. Folyamatban van a könyvtár szolgáltatás digitalizálása.

A helyi általános iskola és óvoda is részt vesz a helyi közösségi élet szervezésében, programjaiban.

Sikeresek az önkormányzat által szervezett falugyűlések, ahol a település működése és lakosainak problémái kerülnek elsősorban felszínre.

Tömörkény

A település kis lélekszámára tekintettel a lakosok ismerik egymást, szívesen vesznek részt helyi közösségi rendezvényeken (falunapok, főzőversenyek, gyermekrendezvények, lovasnapok stb.).

A helyi községi könyvtár a közösségi élet fontos színtere. Információs központ is működik a könyvtár épületében. A helyi általános iskola és óvoda is részt vesz a helyi közösségi élet szervezésében, programjaiban. Eredményesek az önkormányzat által szervezett falugyűlések, ahol a település működése és lakosainak problémái kerülnek elsősorban felszínre.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nem releváns.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Az önkéntesek és civil szervezetek bevonása által jelentős könnyebbség adódna pl. pályázatírás, ápolás-gondozás, ellátások megszervezése, foglalkoztatás, programok szervezésében történő részvétel által.

Csanytelek

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a település fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat anyagi támogatás biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a településen működő vállalkozásoknál jelen van. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készítése.

Felgyő

Egy település közössége a nehezebb helyzetben lévő embertársaikért felelősek.

Az önkormányzat évek óta, rendszeresen pályázatot nyújt be EU élelmiszer adományra, melynek keretében 350-400 személy részesül tartós élelmiszerben évente 2 alkalommal. A védőnő közreműködésével évszakonkénti ingyenes ruhaosztást szervez, ahol lehetőség van a ruha neműk és a gyerekek által megunt játékok cseréjére s. A helyi közösségre jellemző az önkéntes munkában való részvétel, ami megnyilvánul pl.: rendezvények szervezésében, oktatási intézmények felújításában, szebbé tételében.

Tömörkény

Az önkormányzat évek óta, rendszeresen pályázatot nyújt be EU élelmiszer adományra (Magyar Ökumenikus Segélyszervezet), melynek keretében 650 család részesül tartós élelmiszerben évente 3 alkalommal. A gyermekjóléti és családsegítő szolgálat családgondozója közreműködésével évszakonkénti ingyenes ruhaosztást szervez, ahol lehetőség van a ruha neműk és a gyerekek által megunt játékok cseréjére is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településeken nem működik roma kisebbségi önkormányzat, így a kérdés nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szegénység, munkanélküliség emelkedése, alacsony bérjövedelem	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása, helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, munkaerő piaci programok
Települési szintű, országos átlagnál magasabb arányú megbetegedési típusok (daganatos, keringési- és érrendszeri megbetegedések)	Területi szűrések lehetőségeinek feltérképezése, az érintett hátrányos helyzetű lakosság hangsúlyosabb bevonása, tudatosítással az egészségtudatos életmódra nevelés.
A romákra vonatkozó adatok gyűjtésének nehézségei, hiányosságai a célcsoport meghatározásának bizonytalanságai	Települési szintű adatgyűjtés, elemzés a szociális és foglalkoztatási integráció előmozdítása érdekében
Hátrányos helyzetű csoportok peremhelyzete a közösségfejlesztésben	Civil szervezetek, közösségek programjaival megszólítani a fiatal korosztályt és rajtuk keresztül a családokat, idősebb korosztályt. Közművelődési Program készítése
Közlekedés (földutak- dülő utak állapota)	Mezőgazdasági földutak karbantartása, javítása Buszjáratok egyeztetése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1.A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek. A gyermekszegénység csökkentése minden ágazatra kiterjedő, átfogó, egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseket igényel az oktatás, a gyermekvédelmi, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, a lakhatás, az egészségügy terén.

Általánosságban elmondható, hogy a 0-18 éves lakosság száma és aránya csökkenő tendenciát mutat a lakosság idősebb korosztályaihoz képest. A 0-18 éves korosztályon belül a fiatalabb korosztályok (0-2 és 3-5 évesek) aránya csökken az idősebb korosztályokhoz képest, ami az alacsonyabb születési adatokkal, és növekvő negatív demográfiai trendekkel hozható kapcsolatba.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

*A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője (2013. január 1-jétől Járási gyámhivatal) a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).*

*A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, **valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.***

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,*
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,*
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,*
- d) az otthontermelési támogatás,*
- e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.*

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,*
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,*
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.*

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,*
- b) az utógondozói ellátás,*
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.*

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,*
- b) a családbafogadás,*
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,*
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,*
- e) a tartós nevelésbe vétel,*
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,*
- g) az utógondozás elrendelése.*

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Csanytelek

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	1	5	80
2009	0	2	83
2010	11	3	91
2011	3	10	79
2012	0	1	73

A veszélyeztetett gyermekek száma az elmúlt évben kedvezően alakult, a 2011.12.31-én nyilvántartott 79 főről 2012.12.31-re 73 főre csökkent.

A veszélyeztetettségi okok szerinti megoszlás a következő:

környezeti okból: 33 fő, magatartási problémák miatt: 15 fő, anyagi okok miatt: 25 fő.

A 33 családot érintő 73 gyermek közül az előbbi okok mellett 1 gyermek a szülők alkoholizmusa miatt is érintett, 6 gyermek esetében pedig a lakás-, illetve lakhatási körülmények is problémát jelentettek.

Felgyő

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	2	0	13
2009	0	2	6
2010	2	0	2
2011	2	0	8
2012	1	2	10

Felgyőn a 18 év alattiak száma 2008. évtől folyamatosan csökkent, 2008-ban még 271 fő volt, 2009-ben 258 fő, 2010-ben 241 fő, 2011-ben 228 fő, 2012-ben már csak 218 fő.

A táblázat adatai alapján a településen a veszélyeztetett kiskorúak és védelembe vettek száma alacsony, nem éri el az 5 illetve 1%-ot a vizsgált időszakokban.

Tömörkény

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	11	0	11
2009	4	14	4
2010	2	3	2
2011	5	1	15
2012	4	4	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tömörkényen a 18 év alattiak száma 2008. évtől stagnál, 2008-ban még 275 fő volt, 2009-ben 276 fő, 2010-ben 261 fő, 2011-ben 252 fő, 2012-ben már csak 275 fő.

A táblázat adatai alapján a településen a veszélyeztetett kiskorúak és védelembe vettek száma alacsony, nem éri el az 0,5 %-ot a vizsgált időszakokban.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

A jövedelmi és vagyoni feltételek fennállása esetén a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1)).

**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
Csanytelek**

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	350	32	6	1	103
2009	365	11	5	1	121
2010	400	29	5	0	148
2011	361	12	2	2	111
2012	341	11	2	2	188

Tömörkény

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	144	8	0	0	0
2009	173	10	0	0	1
2010	156	9	0	0	2
2011	149	9	0	0	0
2012	177	6	0	0	0

Felgyő

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	75	0	0	0	5
2009	74	1	0	0	9
2010	73	3	0	0	7
2011	68	3	0	0	26
2012	62	1	0	0	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A polgármester átruházott hatáskörében eljárva pénzbeli vagy természetbeni ellátás formájában biztosítja a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás nyújtását az arra rászoruló jogosult számára.

Csanyteleken 2012. évben Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra felhasznált összeg 640.000 Ft.

Tömörkényen 2012. évben 16 gyermek jogán összesen 800.000 Ft (50.000 Ft/fő) gyerekvállalási támogatás került folyósításra, míg egyszeri beiskolázási támogatásban 108 fő részesült összesen 324.000 Ft (3.000 Ft/fő) összegben

Felgyő Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 74/2012.(X.10.)Kvt. számú határozatával döntött a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázaton történő részvételről.

2012. évre 6 db „A” típusú pályázatot támogatott a Szociális, Oktatási és Sport Bizottság, egységesen 1.000 Ft/fő/hó összegben, 10 hónapon keresztül, évi 60.000 Ft összegben. 2013. évre szintén 6 db „A” típusú pályázat került támogatásra, összesen 120.000 Ft összegben.

A humán papilloma vírus elleni védőoltás támogatása bevezetésre került a településen a képviselő-testület 10/2012.(XI.28.) önkormányzati rendeletével, melyben a 13. életévüket betöltő leányok részére - a négykomponensű védőoltás sorozat 3. védőoltását ingyenesen biztosítja az önkormányzat. Igény eddig nem merült fel.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni.

Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar).

A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2012-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri melegétkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

Csanyteleken az óvodás és általános iskolás gyermekek együttes létszámának 68%-a térítésmentesen étkezik, valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt. A törvény által meghatározott ingyenes tankönyvben 137 tanuló részesült. 2012.évben a nyári gyermek-étkeztetés keretében összesen napi 165 adag meleg étel került kiadásra, amely 54 munkanapon keresztül összesen 8910 adagot jelentett.

Tömörkényen jellemzően az ingyenes étkező óvodások száma az évek során állandó (változatlan), a beíratott létszám több mint fele térítésmentesen étkezett a vizsgált időszakban.

Az ingyenes étkező iskolások száma az évek során nőtt, a beíratott létszám kétharmada étkezési támogatásban részesült.

A vizsgált időszakban állandó az ingyenes tankönyv ellátásban részesülők száma, beíratott létszám több mint kétharmada részesült e támogatásban.

A szociális nyári gyermekétkeztetésben részesülők száma folyamatosan növekszik (kivéve 2009. év) 2008-2012. évben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezettek számának közel 42%-a igényelte 2012. év viszonylatában.

Felgyőn fokozatosan került bevezetésre a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők részére az ingyenes étkezés (először az alsó tagozatban, majd a felső tagozatban). A 2008 évi adat még tükrözi ezt, mert még akkor az ingyenes étkező gyermekek száma alacsonyabb volt az 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak számánál.

Jellemzően az ingyenes étkező iskolások száma az évek során nőtt, a beíratott létszám közel kétharmada étkezési támogatásban részesült.

Fokozatosan nőtt az ingyenes tankönyv ellátásban részesülők száma az évek során, beíratott létszám kétharmada részesült e támogatásban.

A szociális nyári gyermekétkeztetésben részesülők száma folyamatosan növekszik 2011-2012. évben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményezettek számának közel 50%-a igényelte.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenképp felett álló érdekének elvére.

Csanyteleken növekvő tendenciát mutat a helyi közoktatási intézményben tanulmányokat folytató magyar állampolgársággal nem rendelkező, legfőképpen román nemzetiségű gyermekek száma, aránya. Tömörkény és Felgyő településeken magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem található.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, szegregált, telepszerű lakókörnyezet, illetve abban élő gyermek nincs a településeken.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

év	Védőnői álláshelyek száma					
	Csanytelek		Felgyő		Tömörkény	
	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	2	55	1	33	1	62
2009	2	54	1	36	1	70
2010	2	47	1	36	1	51
2011	2	54	0,75	36	1	42
2012	2	47	0,75	36	1	53

Forrás: TeIR,

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Csanytelek

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0		0	0
2009	0		0	0
2010	0		0	0
2011	0		0	0
2012	0		0	0

Tömörkény

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	14463	0	n.a.
2009	0	15457	0	n.a.
2010	0	15861	0	n.a.
2011	0	15560	0	n.a.
2012	0	12774	0	n.a.

Felgyő

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	626	0	90
2009	0	525	0	82
2010	0	240	0	69
2011	0	856	0	64
2012	0	nincs adat	0	66

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnő által, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában és általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A védőnőhöz a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. A helyi óvodában működik a korai fejlesztés, óraadó szakember bevonásával. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

d) gyermekjóléti alapellátás

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15.§ -a alapján:

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított

- *gyermekjóléti szolgáltatás*
  - ✓ *gyermekjóléti szolgálat*
- *gyermekek napközbeni ellátása:*
  - ✓ *a bölcsőde, a hetes bölcsőde,*
  - ✓ *a családi napközi,*
  - ✓ *a családi gyermekfelügyelet,*
  - ✓ *a házi gyermekfelügyelet,*
  - ✓ *az alternatív napközbeni ellátás.*
- *a gyermekek átmeneti gondozása*
  - ✓ *helyettes szülő*
  - ✓ *gyermekek átmeneti otthona*
  - ✓ *családok átmeneti otthona*

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Remény Szociális Alapszolgáltató Központ által biztosított gyermekjóléti szolgáltatás ellátási területe 2013. július 01. napjától: Csanytelek, Felgyő, Tömörkény Községek közigazgatási területe.

Az intézmény által biztosított gyermekjóléti szolgálat területi irodájának címe:

Felgyőn: 6645 Felgyő, Széchenyi út 2.

Tömörkényen: 6646 Tömörkény, Ifjúság u. 8.

Felgyőn és Tömörkényen a gyermekjóléti szolgálatot az önkormányzat társulási formában, a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ által biztosítja a továbbiakban is, 1 fő családgondozó látja el a feladatot.

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvétel elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

Tömörkény, Felgyő, Csanytelek községekben bölcsőde, házi gyermekfelügyelet és családi napközi sem működik.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekint. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer

működésének minősége. A jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, hatóság, civil szervezet részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településeken krízishelyzetben igénybe vehető anyaoththon, vagy családok átmeneti otthona nincs, ezen szolgáltatások 15-40 km-es körzetben érhetők el az alábbi településeken:

- **Gyermekek Átmeneti Otthona** (6640 Csongrád Széchenyi u. 29.)
A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - a gyermek családjába történő visszatéréséhez.
Csongrád Város Önkormányzata fenntartásában lévő Szociális Ellátások Intézménye által működtetett Gyermekek Átmeneti Otthona 12 fő elhelyezett gyermek – szükség esetén szülője - átmeneti gondozását biztosítja, családi körülmények között. Ellátási területe – ellátási szerződés alapján- Csongrád város, Csanytelek, Felgyő, Tömörkény községek közigazgatási területe.
- **Kistérségi Többcélú Társulás Kapcsolat Központ Anya - Gyermek Szálló** (6800 Hódmezővásárhely Szántó Kovács J. u. 132.)
Elsősorban Hódmezővásárhely és kistérsége lakcímmel rendelkezőket helyeznek el, várandós nőket is. Krízishelyzetben, szabad férőhely esetén az ország egész területéről is fogadnak, legfeljebb 1 hónapra.
- **Családok Átmeneti Otthona** (6710 Szeged, Szt. Mihály Kapisztrán u. 60.)
Kizárólag Szeged és kistérséget lakcímmel rendelkezőket helyeznek el várólista alapján, várandós nőket is. Krízishelyzetben lévő várandós anyákat soron kívül fogadnak. Krízishelyzetben, szabad férőhely esetén a Dél-Alföldi régió egész területéről is fogadnak.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az önkormányzatok, az iskola és az egyesületek által szervezett szabadidős és szünidős programok a települések minden gyermeke számára igénybe vehető. A település sportpályája egész évben rendelkezésre áll.

Fenti témakör részletezve a 3.6 fejezet e) pontjában és a 4.4 fejezetben.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

Fenti témakör részletezve a 4.1. fejezet d) pontjában.

A hétvégi gyermekétkeztetés nem megoldott, de igény sem merült fel. A rászorulóknak minden évben lehetőségük van szociális nyári gyermekétkeztetés igénybevételére.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Speciális intézkedés nincs, a mozgássérült tanulók számára az akadálymentesítés megoldott az ellátórendszerek keretein belül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény - továbbiakban: Nkntv.- 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. Pont).

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db					
	Csanytelek		Felgyő		Tömörkény	
Az óvoda telephelyeinek száma	0		1		1	
Hány településről járnak be a gyermekek	0		2		3	
Óvodai férőhelyek száma	126		50		55	
Óvodai csoportok száma	4		1,5		2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30-17.00		06.30-16.30		06.30-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	07.01-07.31		08. 01-08.31		08.01-08.31	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	0	3	0	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	8	0	3	0	3	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0	0	0	0	0
Dajka/gondozónő	4	0	2	0	2	0
Kisegítő személyzet	2	0	0	0	1	0

Óvodai nevelés adatai

Csanytelek

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek csoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	124	4	85	1	93	0
2009	120	4	85	1	94	0
2010	119	4	126	1	104	0
2011	112	4	126	1	96	0
2012	113	4	126	1	85	0

Felgyő

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek csoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	31	1,5	50	1	31	0
2009	33	1	50	1	23	0
2010	33	1	50	1	25	0
2011	34	1	50	1	26	0
2012	38	1,5	50	1	33	0

Tömörkény

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermek csoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	37	2	55	1	50	0
2009	43	2	55	1	52	0
2010	50	2	55	1	47	0
2011	49	2	55	1	48	0
2012	62	2	55	1	58	0

Általános iskolában tanuló száma

Csanytelek

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	100	89	189	118	62,4%
2011/2012	97	86	183	119	65,0%
2012/2013	86	87	173	121	69,9%

Felgyő

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	57	52	109	96	88,1%
2011/2012	59	52	111	84	75,7%
2012/2013	63	47	110	94	85,5%

Tömörkény

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	54	61	115	105	91,3%
2011/2012	56	53	109	97	89,0%
2012/2013	57	52	109	91	83,5%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mindegyik településen 1-1 általános iskolai feladat-ellátási hely található, évfolyamonként 1-1 osztállyal. Általános iskolai osztályok a gyógypedagógiai oktatásban nincsenek.

2012.09.01. napjától Tömörkényen az általános iskola fenntartója a Szeged- Csanádi Egyházmegye. 2013.01.01. napjától a csanyteleki Szent László Általános Iskola, és a felgyői László Gyula Általános Iskola fenntartója a Klebersberg Intézményfenntartó Központ.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A helyi általános iskolában a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel gyógypedagógus (aki az iskola dolgozója) foglalkozik. Az óvodában a gyermekek részére a Szakszolgálat fejlesztő pedagógusa, logopédusa végzi munkáját.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt.

A pedagógiai szakszolgálat – a nevelési tanácsadás, a logopédus szolgáltatás, pszichológiai tanácsadás és a gyógytorna – a 15 km-re fekvő csongrádi pedagógiai szakszolgálat révén megoldottnak tekinthető.

Felgyőn és Tömörkényen az iskolában igénybe vehető heti 2 órában a gyógytestnevelés az orvosi javaslattal rendelkezők számára. A súlyos mozgássérült gyermekek számára gyógytornász áll rendelkezésre a Pedagógiai Szakszolgálat dolgozójaként.

Az óvodás korú gyermekek heti rendszerességgel tartásjavító tornán vehetnek részt.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

A közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor, jogellenes elkülönítés, illetve szegregáció sem fordul elő.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A kérdés nem releváns, a településeken egy - egy közoktatási intézmény működik. A tanulók a városi iskolák szintjén teljesítenek.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az Önkormányzatok hozzájárulnak a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A köznevelési rendszer diktálta változások következtében a fenntartói státuszról működtetői szerepben az Önkormányzat	A működtetési szerephez strukturálni a támogatásokat, feladatokat, programokat
Jelenleg elsősorban a külterületi lakott helyeken, tanyákon élő gyermekek közül van több, amelyik nincs beíratva az óvodába, illetve magas a rendszertelenül járók aránya	A szülők tájékoztatása, a védőnővel, gyermekjóléti szolgálattal való együttműködés fejlesztése, rendszeresebbé tétele, illetve az utazás biztosításának megszervezése. Beóvodázási felelős megbízása az intézményben.
Családi napközi és házi gyermekfelügyelet hiánya	Meg kell vizsgálni, hogy milyen igények mutatkoznak a családi napközire és házi gyermekfelügyeletre. Amennyiben minimális igény mutatkozik, családi napközi létrehozására van szükség
Rosszabbak a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulási mutatói az iskolában tanuló diákok általános továbbtanulási adatainál.	Együttműködés olyan térségi civil szervezetekkel, amely Tanoda programot hajtana végre a településen. Egyéni fejlesztési tervek kidolgozása a lemorzsolódások csökkentésére, a pályairányításra.
A helyben lakó gyermekek körében az SNI gyermekek száma és a többi tanulóhoz viszonyított együttes aránya a mindenkori országos átlagot meghaladja. A helyben lakó gyermekek körében az enyhe fokban értelmi fogyatékosnak minősített gyermekek többi tanulóhoz viszonyított aránya az országos átlagot meghaladja.	Települési egészségügyi és szociális térkép elkészítése, kiemelten az alacsony státuszú lakosok által lakott településrészeire. Preventív célú óvodafejlesztési program, a pedagógiai munka modernizációja, az integrációs óvodai-iskola program további működtetése az esélyteremtés érdekében. Az SNI gyermekek szüleivel konzultáció az SZB általi felülvizsgálatok rendszerességéről. Amennyiben ezek elmaradtak, a szülők tájékoztatása arról, hogy soron kívül kérhetik gyermekük felülvizsgálatát. Az SNI tanulók szüleinek tájékoztató programok szervezése. Az iskolákban plusz gyógypedagógus alkalmazása, saját tanerővel, vagy utazó pedagógusi szolgáltatással. A magatartászavaros gyermek nagy szám miatt komplex beavatkozásra van szükség.
Demográfiai mutatók alapján csökken a gyermekek száma	születés támogatása, munkalehetőség, nagycsaládosok idecsalogatása, anyaotthon létrehozása, szociális bérlakások kialakítása (vásárlás, építés)

HH és HHH adatok közötti különbség	tájékoztatás a HHH státusz előnyeiről, adatgyűjtés, aktualizálás A HH/HHH nyilvántartás és adatszolgáltatás biztosítása
------------------------------------	--

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1.A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A foglalkoztatási, illetve munkaerő-piaci ellátásokról, szolgáltatásokról ld. a 3. 3. pontban.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Tapasztalatok szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

A női elhelyezkedéseket tekintve változó az esély. Alapesetben egyenlő, azonban időről-időre változik, ahogy a munkalehetőségek jellege is változik. Van amikor a nők kerülnek előnybe.

A férfiak körében magasabb a munkanélküliség, a nők viszont hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon, és hátrányaikat erősítheti egy esetleges gyermekvállalás.

Az esélyegyenlőség elősegítése szempontjából fontos támogatni és foglalkoztatni a gyedről, gyesről, családtag ápolásáról visszatérőket.

A női és férfi foglalkoztatottakra vonatkozóan pontos adattal nem rendelkeznek az önkormányzatok.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A kérdés nem releváns, a településeken nincsenek foglalkoztatást segítő és képzési programok.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az elhelyezkedéshez az adott munkakör betöltésére a legalkalmasabb személyeket veszik fel a munkáltatók. A munkaerő piacon az alacsony végzettségűek nem kapnak munkát, esélyük a közfoglalkoztatásban realizálódhat.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor, az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

Az önkormányzatok nem gyűjtöttek és nem elemeztek adatokat a fenti témakörben.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők foglalkoztatását gátló legfőbb akadály a gyermeknevelés, rontó tényező az óvodáskor előtti nevelést segítő szolgáltatási hiányosságok, mint bölcsőde, családi napközi, napközbeni gyermekfelügyelet. A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek is általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket, sőt, magukat a dolgozó vagy nem dolgozó férfiakat is. A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A gyermekintézmények rugalmatlan nyitva tartása nehezíti a munkavállalást.

A rugalmas munkaidő nem igazán jellemző a községek környezetében.

A településen a gyermekek bölcsődei elhelyezése és a családi napközi nem biztosított. A családi napközi igényére felmérés már készült Felgyőn, de nem valósult meg, mert a szülők a tervezett térítési díjakat nem tudják megfizetni.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz történő hozzáférésekről ld. a 3.6. pontot.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat tevékenységi körében realizálódik elsősorban.

A szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordít a védőnő.

Családtervezéssel kapcsolatban a serdülő korban lévő gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor. A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kap a közoktatási intézmény a gyermekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolában folytatódnak, osztályfőnöki óra keretében előadást tart a védőnő.

A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós korban, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával.

Várandós tanácsadást rendszeresen tartanak a védőnők, aki koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnők otthonában is meglátogatják a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása.

Segítséget kapnak a szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében, szükség esetén az utánajárásban is.

A védőnő nagy figyelmet fordít a szociális okból vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. De a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. Ezek a problémák jó része a családban marad. A szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a nevelési tanácsadók, a rendőri tevékenység egyre jobban összehangolt munkája eredményeként, a védelmi jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A Csongrád Rendőrkapitányság illetékességi területén az értékelt időszakban összesen 49 esetben került sor családon belüli erőszak miatti rendőri intézkedésre. Ebből 45 esetben indítottak büntető eljárást. A 49 esetből 7 esetben került sor az ideiglenes távoltartás intézményének alkalmazására, amely ügyekből 6 esetben a bíróság elrendelte további 30 napra a távoltartást. (Csongrádi Rendőrkapitányság 2012. évi beszámolója)

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Lásd 4.3. fejezet f) pontját.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Csanyteleken az öt képviselő között két nő foglal helyet. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmények többségében női alkalmazottakat foglalkoztatnak.

Felgyőn az alpolgármester, és majdnem minden intézmény vezetője, illetve a képviselő-testület 7 tagjából 4 fő, és a háziorvos is nő.

A településen működő 5 civil szervezet viszont csak 1 női vezetővel rendelkezik.

Tömörkényen az alpolgármester, és majdnem minden intézmény vezetője, illetve a képviselő-testület 7 tagjából 3 fő nő.

A településen működő 5 civil szervezet viszont csak 3 női vezetővel rendelkezik.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Csanyteleken a nőket fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, ezért az önkormányzat tervei között nem szerepel ilyen irányú intézkedés.

Tömörkényen és Felgyőn a nőket helyi szinten is érintik a társadalmi problémák pl. munkanélküliség, bezártság érzés, magányosság. Különösen a tanyán egymástól távol és egyedül élőkre jellemzően.

Az elmúlt években a kismamák körében jó kezdeményezés volt a baba-mama klub, amelynek igény szerinti újraindítása megoldás lehetne a kisgyermekes anyukák kikapcsolódására.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők magas arányú munkanélkülisége	Korszerű, munkaerőpiachoz felzárkóztató kedvezményes ismeretek, átképzési programok biztosítása. Helyi alternatív vállalkozások kialakításának segítése. Kapcsolódó pályázati figyelő.
Szülés után visszatérés és képzési idő alatti gyermekelhelyezés problémái	Napközbeni gyermekellátás biztosítása a településen. Önkormányzati forrásbiztosítás a rászorulóknak az ellátásköltségére.
A nők élet- és családhelyzetének, társadalmi problémáinak feltárására irányuló felmérések hiánya..	Minél többoldalú adatgyűjtés és elemzés a felelős esélyegyenlőségi politika gyakorlása érdekében
Kisgyermekes nők helyzetének javítása	Intézmények nyitva tartásának bővítése

6. Idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorú népesség főbb jellemzőit lásd Demográfiai adatok résznél.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Csanytelek			
év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	431	746	1177
2009	417	695	1112
2010	404	663	1067
2011	370	626	996
2012	nincs adat	nincs adat	nincs adat

Felgyő			
év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	192	264	456
2009	191	263	454
2010	192	251	443
2011	195	252	447
2012	nincs adat	nincs adat	nincs adat

Felgyőn a településen élő állandó lakosok számának közel 35 %-a részesül nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban.

Tömörkény			
év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	322	474	796
2009	301	469	770
2010	296	451	747
2011	297	444	741
2012	nincs adat	nincs adat	nincs adat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tömörkényen a településen élő állandó lakosok számának közel 42 %-a részesül nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

Időskorúak járadékában részesülők száma

Felgyő		Csanytelek		Tömörkény	
év	időskorúak járadékában részesülők száma	év	időskorúak járadékában részesülők száma	év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	3	2008	7	2008	11
2009	3	2009	7	2009	10
2010	2	2010	5	2010	10
2011	2	2011	7	2011	10
2012	2	2012	6	2012	11

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A munkanélküliek korcsoportonkénti megoszlásából egyértelműen kivehető, hogy az idősebb korosztályokat arányaiban jobban sújtja a munkanélküliség problematikája. A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program esetleg segíthet az idős lakosság elhelyezkedési problémáján.

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészséges nyugdíjasok szívesen végeznének jövedelem kiegészítő tevékenységet, de munkaerő-piacon erre nincs esély jelenleg.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A térségben és a településeken a nyugdíjasok tovább foglalkoztatása elenyésző, mivel a fiatalabb korosztályt alkalmazzák a munkáltatók.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a vonatkozó jogszabályok tiltják az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45-50 éves kortól nagyobb mértékben kitéve a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősek egészségügy ellátáshoz való hozzáférése az egészségügyi ellátott rendszeren belül biztosított. A közszolgáltatásokhoz, egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés biztosított az idősebb korosztály számára is. A településeken házi orvosi praxis működik. Szakrendelés igénybevételére a 15 km-re fekvő Csongrádon, kórházi ellátás igénybevételére a 25 km-re fekvő Szentesen van lehetőség.

A szociális szolgáltatásokat önkormányzati társulási formában biztosítja az önkormányzat. Lásd. 3.6. fejezet f) pontjában.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzatok saját honlapot üzemeltetnek, ahol elérhetőek a friss hírek, információk illetve letölthetőek az ügyintézéshez szükséges dokumentumok. A közösségi közlekedéshez való hozzáférés az idősek számára is biztosított.

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a községi könyvtárak biztosítják.

A településen működő civil szervezetek az idősök részére hasznos időtöltést (kirándulások, színházlátogatások, főzőversenyek, vetélkedők stb.) szerveznek.

c) idősök informatikai jártassága

Csanyteleken az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkeznek pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

A felgyői és tömörkényi községi könyvtár bázisa az idősök informatikai képzésének is. 2010. évben 20 fő, 20-30 órás képzésen az intézményben ismerte és tanulta meg a számítógép használatára vonatkozó információkat, technikákat az e-Magyarország keretében. Az intézmény egyébként is nyitott és sok nyilvános számítógép biztosított a közösségi használatra. Szükség esetén e-tanácsadó áll az idős emberek rendelkezésére a segítségnyújtásban, hogy megismerjék és használják az egész életen át tartó tanulást támogató digitális kulturális adattartalmakat.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Csanyteleken, Tömörkényen és Felgyőn is működnek a Nyugdíjas Egyesületek, ahová azokat az egyedülálló nyugdíjasokat várják, akik társaságra és programokra vágynak. Várják azokat a nyugdíjasokat is, akik párjukkal élnek és szeretnék a napjaikat nagyobb társaságban eltölteni. Nagy beszélgetések, filmnézés, kártyázás, társasjátékozás, szalonnasütés, bográcsozás, kirándulások, zenés programok, egyéb rendezvények várják az érdeklődő nyugdíjasokat.

Az egyesület színes életet él, gyakran eljárnak gyógyfürdőkbe, rendszeresen részt vesznek a nyugdíjas találkozókban, ahol lehetőség adódik, hogy más nyugdíjas csoportokkal való megismerkedésre, tapasztalat cserére. Rendszeres kapcsolatot tartanak más klubokkal is.

A falunapok, rendezvények alkalmával fellépnek különböző műsorral.

Mivel idős korban jelentkeznek nagyobb számban az időskori betegségek, így a falunap keretében számukra is szervez egészségnapot (pl.: vérnyomásmérés, vércukormérés).

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége, fejlesztési lehetőségek meghatározása	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányos adatszolgáltatás.	Felmérések készítése az életminőség javításához alakítandó szolgáltatások céljából.
Leggyakrabban előforduló időskori megbetegedések felmérése.	Célirányos szűrő és prevenciós vizsgálatok az egészségtudatos magatartási szemlélet fejlesztéséért. Megelőző időskori mozgáslehetőségek szervezése, biztosítása.
Közösségerősítő programokba bevonásuk hiánya.	Életkornak megfelelő kulturális programok, bemutatkozók, hasznossá válás érzésének kialakítása közösségi szinten.
Idősök informatikai jártassága nagyon alacsony	informatikai tanfolyam szervezése
egészségállapot romlás, szűrések nehezen való elérése, szakorvos hiánya a településen	szűrővizsgálatok könnyebb elérhetőségének szervezése, településre hozása, egészségmegőrzés, életmódváltás szervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-a értelmében fogyatékos személy, az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékkal élő népességre vonatkozóan továbbra is kevés adat áll rendelkezésünkre. A 2011. évi népszámlálás önkéntes adatszolgáltatás keretében gyűjtött információkat a lakossági rétegről. Továbbra is a népszámlálási adatokra tudunk támaszkodni – e kérdéskör esetén is.

Országos adatok:

A 2011. évi népszámlálás szerint 2011-ben a fogyatékkal élők száma 457 ezer fő volt, a népesség 4,6 százaléka. A nemek szerinti arány nem tér el jelentősen a teljes népességtől, a fogyatékkal élők 53 százaléka nő. A fogyatékkal élők több mint 70 százaléka 50 évesnél idősebb. A fogyatékkal élők 56 százaléka legfeljebb általános iskolát végzett. Az általános iskolát be sem fejezők aránya viszonylag magas az értelmi fogyatékosok és a beszéd fogyatékosok között, valamint – a fiatal korukkal is összefüggésben – az autisták között. A nagyothallóknak és a mozgássérülteknek ugyanakkor 9–10 százaléka egyetemi vagy főiskolai végzettségű.

Csongrád megyei adatok:

Csongrád megye vonatkozásában némileg mérséklődött a megye népességén belül a magukat fogyatékosnak vallók aránya, közülük minden negyedik többszörösen sérült. Csaknem négyszer több a tartós betegséggel küzdő lakos a megyében, mint a fogyatékos. A betegségek leginkább a nőket és az időseket sújtják.

A válaszadók száma alapján a Csongrád megyei népesség mintegy 5 százalékának van valamilyen fogyatékosága, közülük minden 4. többszörösen sérült. A nemek között a fogyatékoság tekintetében nincs markáns különbség. Többségük mozgássérült, ők teszik ki a népességen belül a legnagyobb arányt, 2,4 százalékot. Gyengén vagy alig látók, nagyothallók, súlyos belszervi fogyatékosok, mentálisan sérültek, valamint értelmi fogyatékosok is jelentős számban vannak, de népességszámra vetített hányaduk egy százalék alatt marad, melyről az alábbi táblázat mutat tényleges adatokat, ahol a fogyatékosággal élők száma eltér a megjelölt fogyatékoságok együttes számától, mert a népszámlálás során egy személy több fogyatékoságot is megjelölhetett.

A fogyatékosággal élők a fogyatékoság típusa szerint, 2011 (Csongrád megyei adatok)

A fogyatékoság típusa	Férfi	Nő	Összesen	
			fő	a népesség százalékában
Mozgássérült	4396	5569	9965	2,39
Gyengénlátó, aliglátó	1263	1968	3231	0,77
Vak	198	224	422	0,10
Nagyothalló	1232	1583	2815	0,67
Siket	181	173	354	0,08
Súlyos belszervi fogyatékos	1131	1191	2322	0,56
Mentálisan sérült (pszichés sérült)	1163	1316	2479	0,59
Értelmi fogyatékos	1044	772	1816	0,44
Beszédhibás	371	208	579	0,14

Beszéd fogyatékos	277	172	449	0,11
Autista	167	52	219	0,05
Siketvak (látás – és hallássérült)	62	66	128	0,03
Egyéb	39	53	92	0,02
Ismeretlen	56	39	95	0,02
Fogyatékossgal élők	9391	10725	20116	4,82

A kistérségben a *fogyatékos személyek ellátása* a **támogató szolgáltatás** és a fogyatékos személyek **nappali ellátása** által oldható meg.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a *fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása*, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a *táv munka lehetőségének biztosítása*. A szociális ellátások területén a fogyatékossgal élő személyek esetében a *saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást*.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A településeken megváltozott munkaképességű személyeket foglalkoztató munkahely nem található. Az egészségkárosodott személyek részére Csongrád városban lévő rehabilitációs munkahelyek biztosítanak megélhetési lehetőséget.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élőknek elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató esetleges előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Önálló életvitelt támogató helyi szolgáltatás ellátási szerződés alapján Csongrád Város Önkormányzata által fenntartott Szociális Ellátások Intézménye által biztosított fogyatékos személyek nappali ellátása és támogató szolgáltatás. Lásd 3.6 fejezet f) pontjában a Ellátási szerződéssel ellátott szolgáltatások alatt.

Csanyteleken civil szervezetként működik a Mozgáskorlátozottak Csongrád Megyei Egyesülete kiemelkedően közhasznú szervezet Csanyteleki Csoportja, melynek célja a mozgáskorlátozott emberek egyenjogú és teljes körű társadalmi beilleszkedése, egyéni és közösségi érdekeinek érvényesítése, képviselése és védelme, azaz esélyegyenlőségének biztosítása. Ezen érdekek a mozgásfogyatékos emberek sajátos szükségleteinek kielégítéséhez, rehabilitációjához, szociális biztonságához, személyes kiszolgáltatottság nélküli, önálló életvitelükhöz és emberi, állampolgári jogaik valós érvényesüléséhez fűződnek.

A Csanyteleki csoport összejöveteleit minden hónap első keddjén tartja a Remény Szociális Alapszolgáltató Központ Idősek Otthona klubhelyiségében.

Tömörkényen a Mozgáskorlátozottak Egyesületének 68 fő súlyos mozgássérült tagja van.

Felgyőn fogyatékosok érdekképviselete, egyesülete nem tevékenykedik. Mozgás-korlátozottak Csongrád Megyei Egyesületének Csongrádi Csoportjának 18 fő felgyői súlyos mozgássérült tagja van.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- *Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.*
- *Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.*
- *Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.*
- *Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,*
  1. *aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,*
  2. *aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,*
  3. *akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.*

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon, támogatott lakhatás.

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást az önkormányzatok külön nem nyújtanak.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2)).

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat. Javasoljuk, azoknak a szolgáltató szervezeteknek a bevonását, melyek

professzionális segítséget nyújthatnak. Ilyenek például a jelnyelvi tolmácsszolgálatok (<http://fszk.hu/mjp/tolmacsszolgalatok-elerhetosegei.pdf>), a könnyen érthető fordításokat készítő ÉFOÉSZ és tagszervezetei (<http://www.efoesz.hu/index.php?m=text&id=2>), a speciális eszközkölcsonzók (<http://www.blissalapitvany.hu/kolcsonozheto-eszkozok>)

Célszerű lenne az önkormányzat érintett munkatársainak bekapcsolódása olyan tréningekbe, képzésekbe, ahol ezek a tudások megtanulhatók, ilyenek egyebek mellett az Emberi Erőforrások Minisztériuma által támogatott és az FSZK Nonprofit Kft. képzései (www.fszk.hu).

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §).

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §).

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló-gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.-20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében. Javasolt számukra, hogy legyen számukra lehetőség hozzáférni a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal honlapjához, valamint dokumentumaihoz (<http://nrszh.kormany.hu/>), továbbá azokhoz a jogsegély szolgáltatásokhoz, amelyeket érdekvédelmi szervezeteik nyújtanak a számukra helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosokkal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra ésválaszthatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviselési lehetőségének támogatása kiemelt feladat. Javasolt, hogy ennek érdekében alakuljanak ki az együttműködésre és a párbeszédre lehetőséget adó fórumok akár az önkormányzat kezdeményezésére, ahol a fogyatékos emberek a „Semmit rólunk nélkülünk!” elvnek megfelelően bekapcsolódhatnak a róluk szóló döntések alakításába.

A felsorolt területek jogszabályi keretbe foglalja a fogyatékkal élők jogait. Az alábbi pontokban megadottak szerint szükséges szövegesen is kifejteni, hogy az önkormányzat miként tudja a fogyatékkal élők jogait a településen biztosítani.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak a liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés.

Az önkormányzatok tulajdonában lévő középületek és egészségügyi intézmények, az önkormányzat felelősségi körébe tartozó közszolgáltatásokat nyújtó épületek és megközelítésük akadálymentesítése még nem 100%-os, de kialakításuk folyamatos.

Ezzel egyenlő esélyt kívánnak biztosítani a fogyatékkal élők számára.

A jövőben, a középületekben való akadálymentes bejutás biztosítása mellett fontos az épületen belüli fizikai, kommunikációs, infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása a közintézményekben.

Tovább kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása terén, valamennyi fogyatékosággal rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét.

A gyengénlátók, színtévesztők számára érzékelhető nagyságban, formában, színben kell elkészíteni a tájékoztatást szolgáló látványelemeket.

A vakok számára hanggal, tapintható, letapogatható, megfogható elemekkel kell kiépíteni az információs elemeket.

A hallássérültek számára a hangos információkat szöveggel, képekkel, fényvel kell kiegészíteni. Az egészségügyi ellátásban résztvevőknek figyelemmel kell lenni a fogyatékkal élők érzékenységre, törekedni kell a rehabilitáció, a társadalmi beilleszkedés elősegítésére, és arra, hogy ne erősítsék a betegségtudatot abból kiindulva, hogy a fogyatékoság nem betegség, hanem állapot.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A településeken a közszolgáltató intézmények épületeinek egy része részben akadálymentesített. A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott.

Az önkormányzatok saját honlapot üzemeltetnek, ahol elérhetőek a friss hírek, információk illetve letölthetőek az ügyintézéshez szükséges dokumentumok.

Felgőn a könyvtárban vakok és gyengén látók számára 1 db számítógép igénybe vehető, mely különféle programokkal (pl. képernyő olvasó, képernyő nagyító) van ellátva.

A településeken a lakóépületek fizikai akadálymentesítése csak minimális számban megoldott.

Az egészségügyi ellátáshoz, közszolgáltatáshoz, alapszolgáltatáshoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés biztosított a fogyatékosok számára is. A településeken házi orvosi praxis működik. Szakrendelés igénybevételére Csongrádon, kórházi ellátás igénybevételére Szentesen van lehetőség.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Jogszába írja elő az akadálymentesítettséget, amelynek betartatása nehéz feladat. Pályázati kereteken belül az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A fogyatékos személyek közlekedéshez való hozzáférhetőségének javítása érdekében javasolt áttekinteni, a közösségi közlekedésre vonatkozó helyi szabályozást (menetrend, utazási kedvezmények, parkolás, stb.) . A járdák, parkok akadálymentesítése nem biztosított.

Javasolt áttekinteni a helyi településrendezési-építésügyi szabályozásokat annak érdekében, hogy az akadálymentesség szempontjai minél biztosabban érvényesülhessenek. Az Önkormányzatok tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, felújítása során gondoskodnak a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Speciális közlekedési megoldás nincs.

A Társulás által elérhető a családsegítés, az étkeztetés és házi segítségnyújtás (lásd. 3.6 fejezet f pontja). A fogyatékos személyekkel legközelebb a csongrádi székhelyű Szociális Ellátások Intézménye támogató szolgáltatása és fogyatékos személyek nappali ellátása foglalkozik.

A szolgáltatás ellátási területe: Csongrád, Felgő, Tömörkény, Csanytelek.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem rendelkezünk erre vonatkozó adatokkal.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a településen	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs pontos felmérés a fogyatékkal élőkről, ezért nem lehet pontos elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségleteiről.	Adatbázis létrehozása.

Ellátási- és jogi lehetőségeikről nem rendelkeznek kellő tájékoztatással.	Mindenki által hozzáférhető információs csatornák működtetése, támogató civil szervezetek bevonása.
Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek akadálymentesítése még nem 100%-os.	Pályázati lehetőségeket kihasználva az önkormányzat tulajdonában lévő épületek akadálymentesítése. Fizikai környezet akadályainak megszüntetése.
Közösségi közlekedéshez, közösségi élet gyakorlásához, szűrővizsgálatokhoz hozzáférésük akadályozott.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban bekapcsolódhassanak a közösségi életbe, programokba, prevenciós szolgáltatásokba.
Adathiány a gyakori megbetegedésekről	Szűrő és prevenciós vizsgálatok biztosítása
Közintézmények előtti utak, járdák, közterek alkalmassá tétele a fogyatékkal élők számára.	Közterek, járdák, utak akadálymentesítése
Közintézményeken belüli tájékozódás biztosítása valamennyi fogyatékkal élő személy számára.	Minden közintézményben a kommunikációs, infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)**

A civil szervezetek jelentősége és jelenlétük hangsúlyos a közösségerősítés és fejlesztés terén. Még eredményesebb társadalmi szerepvállalást eredményezne az összefogásuk és a helyi lakosság bevonása, motiválása egy-egy közösségi cél elérése érdekében. Adatszolgáltatás nincs a civil szervezetekkel közösen elért eredmények kimutatásáról. A civil szervezetek esélyegyenlőségi tevékenysége kiterjed minden esélyegyenlőségi célcsoportra, az általános kapcsolattartástól a közös programok szervezése, szellemi - dologi támogatások, az alapvető közszolgáltatásokban lehetséges támogató szolgáltatások köréig.

A bejegyzett civil szervezet listáját lásd. 3.7. fejezet a) pontjában.

- b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása**

Az egyházi partnerség Tömörkény Község Önkormányzatánál jelentős. Mivel 2012. szeptember 1-jétől a tömörkényi általános iskolát és óvodát a Szeged-Csanádi Egyházmegye tartja fenn. Az intézmények fenntartásával kapcsolatban az önkormányzat és az egyházmegye az eltelt időszakot figyelembe véve kiváló kapcsolatot alakított ki. Tapasztalataik alapján ez a pozitív viszony hosszú távú és konfliktusoktól mentes lesz a jövőben is.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség**

Felgyő és Tömörkény Községi Önkormányzatok tagja:

- a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulásnak (2013. június 30-ig)

- az Alsó-Tisza- menti Önkormányzati Társulásnak (2013. július 1-jétől)
- a Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásnak.

Csanytelek Község Önkormányzata tagja:

- a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulásnak (2013. június 30-ig)
- az Alsó-Tisza- menti Önkormányzati Társulásnak (2013. július 1-jétől)

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nem releváns.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a kultúra, szabadidős, sport, közbiztonság, közrend ágazataiban a szolgáltatások körét.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A program 3.2. pontjában szereplő gazdasági társaságok a település rendezvényeit pénzeszközökkel támogatják, melyet felhasznál az önkormányzat a rendezvények programjainak bővítésére, színesítésére. Ezen rendezvények lehetőséget biztosítanak a település lakosságának arra, hogy minél szélesebb körben, minden társadalmi réteget és korcsoportot érintve a települési identitástudat folyamatosan erősödjön. A rendezvények lehetőséget biztosítanak a polgárok számára a közvetlen kapcsolatteremtésre, széleskörű kommunikációra mely lehetőségként hordozza magában a tervben szereplő problémakörök hatékonyabb megoldását (társadalmi probléma, a lakosok általi közvetlen reagálás). A rendezvények továbbá szabályozott keretek közötti, kulturális programokhoz való ingyenes hozzáférés lehetőségét is biztosítják, mely az intézményi kereteken kívüli (könyvtár, óvoda, iskola) programokhoz való hozzáférést színesítik, bővítik, támogatják.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településeken dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek, az állami és önkormányzati intézmények, civil szervezetek.

A székhely település, Csanytelek Község honlapján (www.csanytelek.hu) a Társulás elfogadott Esélyegyenlőségi Programja hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

Az egyeztetésre személyes megbeszélés útján, valamint telefonon, elektronikusan került sor.

III. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A HEP IT négy részből áll:

- Tartalmazza mindazokat a részleteket, amelyek a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve végrehajtásához elengedhetetlen információknak tekintendők.
- Része a 2/2012. EMMI rendeletben megadott táblázat, mint a részletes tartalmakat összefoglaló projekttáblázat. Az első két rész elválaszthatatlan és csak együtt értelmezhető.
- A megvalósítást segítő részletek szerves részét képezik a HEP-IT-nek. Az egyes alfejezetekben rögzítettek biztosítják, hogy strukturálisan és széleskörűen beágyazottak legyenek az esélyegyenlőség érdekében tervezett tevékenységek.
- A zárófejezet megadja, hogy milyen legitimitáció szükséges az elkészült dokumentumhoz.

Beavatkozási területekkel kapcsolatos általános elvek és fogalmak

Az intézkedési tervünk célja olyan beavatkozások tervezése volt, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújtanak.

Az Esélyegyenlőségi Programunkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, megszüntetésére;
- oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaeorientációra;
- munkaerő-piaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítása;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott, vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körére;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjainak a döntéshozatalban, illetve a hatalomban való részesedésének elősegítésére.

Diszkrimináció (hátrányos megkülönböztetés)

Közvetlen diszkrimináció, ha neme vagy más hasonló személyes tulajdonsága következtében valakivel kedvezőtlenebbül bánnak, mint más - egyéb tekintetben hasonló helyzetű - személyekkel.

Közvetett diszkriminációnak minősül, ha bizonyos rendelkezések, intézkedések végrehajtásakor kiderül, hogy bár a felszínen semlegesnek mutatkoznak, egy jól beazonosítható csoporthoz tartozó személyek mégis látványosan többségben vannak azok közt, akiknek a jogszabály, intézkedés vagy munkahelyi gyakorlat hátrányt okoz.

Gender

A gender – az ember neme. De nem az a neme, amely a testével veleszületett, hanem az a neme, amely egész kis korától erre a testi-biológiai nemre ráakódik, rászerveződik. A gender nem biológiai természetű tulajdonság, mint a vércsoport vagy a hajszín. A gender lényegi eleme a személyiségünknek, olyan viszonyok – a férfi-női viszonyok, s bennük a saját ezekhez fűződő viszonyaink – összessége, amelyet a társadalomtól (elsősorban közvetlen környezetünkötől) kapunk s építünk be személyiségünkbe.

Gender mainstreaming

A nemek egyenlőségét szolgáló politika: bármely társadalmi folyamat nemek szerint bontott adatokon, a nemek eltérő helyzetének, igényeinek ismeretén alapuló elemzése, a nemekre érzékeny, a nők és férfiak egyenlőségét szem előtt tartó tervezés és döntés.

Szegregátum

A népszámlálási adatokon alapuló: szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, amelyeken az aktív korú (15-59 év közötti) lakosok legalább 50%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, legmagasabb iskolai végzettsége pedig nem haladja meg a 8 osztályt.

Segélyezési adatokon alapuló: Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/ lakások számához viszonyított aránya eléri a települési átlag kétszeresét.

Fogyatékoság

Megjelöli azt a tulajdonságot vagy tulajdonságcsoporthoz, amely rászorulttá teszi a gyermeket a gyógypedagógiai ellátásra. A gyógypedagógiai ellátásra jogosultak a testi és érzékszervi fogyatékosok (mozgáskorlátozottak, siketek, nagyothallók, vakok, alig látók, gyengén látók); az értelmi fogyatékosok (enyhén, illetve középsúlyos értelmi fogyatékosok); a beszéd fogyatékosok; „más” fogyatékosok (átható pervazív zavar [autista], a pszichés fejlődés egyéb zavara, valamint iskolai teljesítményzavar).

SNI

Sajátos nevelési igényről beszélünk azoknál a gyermekeknél, akiknek nevelhetősége eltér a többi gyermekétől. Iskoláztatási szempontú, nem diagnosztikus, a mai magyar közoktatási törvényben használatos. Az ebbe a csoportba tartozó gyermekek nevelése-oktatása eredményességének érdekében biztosítani kell az óvodai, iskolai követelmények módosítását és a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű pedagógiai segítségnyújtást. Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzd.

Funkcionális akadályozottság

A gyógypedagógia új „fogyatékoság-főfogalma”, amely a funkcionális egészség bármely területén létrejöhethető zavar = funkcionális képességzavar, röviden = képességzavar, amely lehet a testi funkciók, testi struktúrák akadályozottsága, a tevékenység akadályozottsága (individuális síkon), és a részvétel akadályozottsága (társadalmi síkon).

Fogyatékos személy

Aki érzékszervi- látás-, hallásszervi, - mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben, vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Akadálymentesség

Az épített környezeti feltételekre vonatkozó követelmény. A fogalom pontos meghatározását a Fot, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ának 1. pontjára utalja. Ez utóbbi jogszabály definíciója szerint akadálymentes az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.

Az egyenlő esélyű hozzáférés

A közszolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető.

Továbbá az az épület, amelyben a közszolgáltatást nyújtják, mindenki számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók és a szolgáltatások egyformán igénybe vehetők.

Közszolgáltatás

Az állami, illetőleg az önkormányzati feladatellátást nyújtó szervek, intézmények által nyújtott szolgáltatások, a működésük során kifejtett tevékenységek. Mindez lényegében magában foglalja a közsféra szolgáltatásait. Közszolgáltatásnak minősül továbbá minden ügyfélszolgálati rendszerben működő szolgáltató tevékenység, függetlenül attól, hogy ki a szolgáltatás nyújtója.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szegénység, munkanélküliség emelkedése.	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása.
	Betegségtípusok magasabb arányú jelenléte.	Út az egészséghez.
	Roma népesség aránya.	Adatgyűjtés kezdeményezése.
	A csoport peremhelyzete a közösségben.	Nyilvánosság biztosítása.
	Közlekedés (földutak- dülő utak állapota)	Mezőgazdasági földutak karbantartása, javítása Buszjáratok egyeztetése
Gyermekek	Köznevelési rendszer alakulása.	Működtető-fenntartó szerepkörök strukturálása.
	Teljeskörű beövodázás hiánya.	Akadályozó tényezők felkutatása, megoldás keresése.
	Óvodáskort megelőző napközbeni gyermekellátás hiánya.	Szükségletalapú fejlesztés, források keresése.
	HHH gyermekek lemaradó kompetenciamérési eredményei.	Egyéni és csoportos fejlesztési programok alkalmazása.
	Különleges figyelmet igénylő gyermekek helyi szintű magas aránya.	Egészségügyi-szociális térkép készítés Szakirányú fejlesztéssel megsegítésük.
Idősek	Adathiány a gyakori megbetegedésekről.	Szűrő és prevenciós vizsgálatok biztosítása.
	Elmagányosodás, kirekesztettség.	Közösségi, generációs programok szervezése.
	Idősek informatikai jártassága nagyon alacsony	informatikai tanfolyam szervezése
	egészségállapot romlás, szűrések nehezen való elérése	szűrővizsgálatok könnyebb elérhetőségének szervezése, településre hozása, egészségmegőrzés, életmódváltás szervezése
Nők	Élet- és családhelyzetek, problémák nem ismertek.	Adatgyűjtés kezdeményezése.
	Magas arányú munkanélküliség	Korszerűbb képzési programok körének szélesítése

	Gyes ideje alatti gyermekelhelyezés.	Szükségletek feltárása, megoldási alternatívák köre.
	Kisgyermekes nők helyzetének javítása	Intézmények nyitva tartásának bővítése
	Krízis helyzetbe kerülő nők segítése	Létebiztonság javítása
Fogyatékkal élők	Adatgyűjtés hiánya.	Adatbázis létrehozása.
	Ellátási-jogi tájékoztatás hiánya	Kommunikációs csatornák biztosítása
	Akadálymentesítés hiányos.	Ütemezett, folyamatos megszüntetés, forrásbővítés.
	Közösségi élethez akadályozott hozzáférés.	Szükségletalapú fejlesztési megoldások.
	Közüntézmények előtti utak, járdák, köztetek alkalmassá tétele a fogyatékkal élők számára.	Köztetek, járdák, utak akadálymentesítése
Közüntézményeken belüli tájékozódás biztosítása valamennyi fogyatékkal élő személy számára.	Minden közüntézményben a kommunikációs, infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása	

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása, Vissza a munka világába	Települési Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Családsegítő Szolgálat, Helyi vállalkozói kör, gazdálkodó szervezetek Közfoglalkoztatási megbízott, Pályázatkezelő.
	Út az egészséghez	Jegyző, Háziiorvosi Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnő, Szűrővizsgálatot végző szervezetek, pályázatkezelő.
	A roma népesség aránya	Családsegítő Szolgálat Települési Önkormányzat, Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési-Oktatási Intézmények Vezetői, Háziiorvosi Szolgálat, Önkéntesek.
	Nyilvánosság biztosítása	Jegyző, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési-Oktatási Intézmények Vezetői, Lakosság, Média.
	Közlekedés javítása	Önkormányzat helyi vállalkozók Tisza Volán Zrt., helyi lakosság

Gyermekek	HHH nyilatkoztatás hatékonyságának elrendelése	Jegyző, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnő, Nevelési-Oktatási Intézmények Vezetői, Országos Esélyegyenlőségi Hálózat, EMET.
	Teljes körű beóvodázás	Óvoda Vezetője beóvodázási felelős, óvodapedagógusok, jegyző.
	Kompetenciafejlesztés nyomon követése	Közoktatási Intézmény Vezetője Klebersberg Intézményfenntartó Központ munkatársai, Jegyző.
	Családi napközi, házi gyermekfelügyelet	Polgármester, Jegyző Óvoda Vezetője, Védőnő, Önkormányzat, Pályázatkezelő, Munkaügyi Központ.
	Fókuszban a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek	Jegyző, Képességvizsgáló Szakértői Bizottság, Háziorvosi Szolgálat, Védőnő, Pedagógusok, Pedagógiai Szakszolgálat.
	Demográfiai mutatók emelése a gyermekek körében	Önkormányzat Oktatási, nevelési intézmények
Nők	Nemekre érzékeny adatgyűjtés	Jegyző Települési intézmények, Ellátó hálózatok, Önkéntes adatgyűjtők, Nevelési-Oktatási Intézmények Vezetői, Egészségügyi szolgáltatók, Civil szervezetek. Munkaügyi Központ.
	Képzéssel a nők foglalkoztatásáért	Jegyző Önkéntes adatgyűjtők, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Munkaügyi Központ, Helyi és környékbeli vállalkozások, Önkormányzat.
	Családi napközi, házi gyermekfelügyelet	Polgármester, Jegyző Óvoda Vezetője, Pályázat-kezelő, Önkormányzat, Munkaügyi Központ, Védőnő, Családsegítő Szolgálat.
	Gyermekek nevelő nők helyzetének javítása	Önkormányzat Gyermekintézmények vezetői,

		Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnő, ifjúságvédelmi Felelősök
	Krízishelyzetbe került nők helyzetének felmérése	Jegyző Védőnő, Házi orvos, Rendőrség, Családsegítő, Gyermekjóléti Szolgálat, Házi gondozók, Oktatási Intézmények, Szakember
Idősek	Út az egészséghez	Jegyző, Házi orvosi Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Remény Szociális Alapszolgáltató Központ Vezetője, alkalmazottai, Szűrővizsgálati szolgáltatók, Idősek klubja, Önkormányzat, civil szervezetek, házi gondozók, szakorvosok.
	Közösség az idősekért	Jegyző Nyugdíjas Egyesület, Remény Szociális Alapszolgáltató Központ Vezetője, alkalmazottai, Idősek Klubja, Nyugdíjas Egyesület, Helyi civil szervezetek, Önkéntesek.
	Informatikai tanfolyam	Önkormányzat, Könyvtár, oktató
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők esélyegyenlősége	Jegyző Települési Intézmények, Ellátó hálózatok, Egészségügyi szolgáltatók, Civil szervezetek, Önkéntes adatgyűjtők.
	Ellátási-jogi tájékoztatás, a közintézményeken belüli tájékozódás biztosítása	Jegyző, Önkormányzat, Remény Szociális Alapszolgáltató Központ, Egészségügyi Szolgáltatók, Fogyatékos ügyi Szervek, Családsegítő Szolgálat, Civil szervezetek, Jogi képviselő.
	Akadálymentesítés, a közintézmények megközelíthetőségének biztonságossá tétele	Polgármester, Tervező-kivitelező vállalkozás, pályázat-támogatáskezelő, műszaki szakember, egyéni vállalkozók, civil szervezetek Önkormányzat.
	Közösségi életbe bekapcsolódás	Jegyző, Műszaki team, helyi vállalkozók, civil szervezetek, informatikai szolgáltatók, pályázatkezelő, közösségi munkát nyújtók.

Jövőkép

Fontos a Társulást alkotó település minden polgára, akinek a családjában általában él valamelyik célcsoport tagja.

Olyan településeken kívánunk élni, ahol a romák esélyegyenlősége továbbra is biztosított, a szolgáltatásokhoz való hozzájutás, az oktatás, az egészségügy, a kultúra területén. A roma és nem roma munkanélküliségi arányok nem térnek el egymástól.

Fontos, hogy a mélyszegénységben élők magasabb foglalkoztatásának elérése csökkenti az élethelyzetből adódó hátrányokat. A szociális juttatásokhoz való hozzáférés továbbra is biztosított. **Továbbra is kiemelt területnek tartjuk a gyerekek** közoktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek érdekeire. Biztosítjuk a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Lehetőséget és segítséget nyújtunk az érdekképviseletre.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúsághoz fűződő jogok elismerését, a nők elleni erőszak elutasítását.

Különös figyelmet fordítunk továbbra is a fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítését, akadálymentesség biztosítását, életminőségük növelését.

Fontosnak tartjuk továbbá a lakosság számára a magasabb életszínvonal, jobb életminőség biztosítását, amit a település versenyképességének jelentős növelésével szándékozunk elérni, ahol a fenntartható fejlődés keretei között elérhető gazdasági növekedés által biztosított színvonalasabb foglalkoztatottságot és magasabb munkajövedelmeket tekinthetjük a társadalmi fejlődés egyik biztos alapjának.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Intézkedés címe	HELYI FOGLALKOZTATÁSI ESZKÖZÖK ALKALMAZÁSA, VISSZA A MUNKA VILÁGÁBA
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség emelkedik, alacsony iskolázottság, motiváltság hiánya
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	<p>Rövidtávú: Közfoglalkoztatás, és Start Munkaprogram további fenntartása.</p> <p>Célcsoport tájékoztatása képzési, átképzési lehetőségekről, szükségletfelmérés, pályaaorientációs tanácsadás.</p> <p>Középtávú: általános iskolai végzettséggel rendelkezők szakképesítésének növelése, közfoglalkoztatás, képzés.</p> <p>Hosszú távú: tartós munkanélküliek számának csökkenése.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p>Szükséglet és igényfelmérés,</p> <p>Eszköz és erőforrás felmérés,</p> <p>Tanácsadás, célcsoport elérése, tájékoztatás,</p> <p>Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal – közfoglalkoztatás, képzés.</p> <p>Munkaerő piaci integráció elősegítése,</p> <p>Munkahelyek önálló teremtése,</p> <p>Helyi vállalkozókkal együttműködési megállapodás.</p>
Résztevők és felelős	<p>Felelős: Önkormányzat</p> <p>Résztevők: közfoglalkoztatási megbízott, célcsoport,</p>
Partnerek	Munkaügyi Központ, Családsegítő Szolgálat, helyi vállalkozói kör, gazdálkodó szervezetek, közfoglalkoztatási megbízott, pályázatkezelő.
Határidő(k) pontokba szedve	<p>Rövidtávú: 2013. december</p> <p>Középtávú: 2014. december</p> <p>Hosszú távú: 2015-től folyamatosan fenntartva</p>

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: célcsoport elérése legalább 50%-ban Középtávú: munka- és képzési szerződés Hosszú távú: foglalkoztatás fenntartása, legalább egy éven keresztül.	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pénzügyi erőforrás hiány, a helyi vállalkozók nem érdekeltek a foglalkoztatásban	Kockázat csökkentésének eszközei: több irányú forrásfeltárás, pályázatok figyelése, forrásigénylések határidőre történő leadása
Szükséges erőforrások	csak pályázati forrásból megvalósítható.	
Intézkedés címe	ÚT AZ EGÉSZSÉGHEZ	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Betegségtípusok magasabb arányú előfordulása a mélyszegénységben élők körében	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	Rövidtávú: Meg kell vizsgálni, hogy mely tényezők hátráltatják a szűrővizsgálatokon történő részvételt, azokra megoldást szükséges találni. Középtávú: Tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról, szűrővizsgálaton résztvevők számának emelése. Hosszú távú: Betegséget hordozók számának csökkenése, életminőség javulása.	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Célcsoport beazonosítása - Szükségletalapú erőforrás igény felmérése (szűrővizsgálatot végző személyek, vizsgálati hely, eszközök) - Kapcsolatfelvétel szűrővizsgálatot végző szervezetekkel - Szakellátás elősegítése 	
Résztvevők és felelős	Felelős: Jegyző Háziorvosi Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnő.	
Partnerek	Háziorvosi Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Védőnő, Gyermekjóléti Szolgáltató, Szűrővizsgálatot végző szervezetek, pályázatkezelő.	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014.06.30. Középtávú: 2014.12.31. Hosszú távú: 2015. januártól folyamatos	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: a célcsoport elérése: 70%-ban Középtávú: a szűrővizsgálaton megjelentek min: 50%-ban (jelenléti ív, kartoték) Hosszú távú: A szakellátáson a leszűrtek 80%-a megjelenik. (orvosi betegnapló, nyilvántartás)	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport nem jelenik meg a szűrővizsgálatokon, pénzügyi erőforrás hiány.	Kockázat csökkentésének eszközei: több irányú forrásfeltárás, széleskörű kommunikációs kampány, célcsoport személyes megszólítása, szállítási feltételek biztosítása a szűrésre
Szükséges erőforrások	pályázati források, humán erőforrás	

Intézkedés címe	A ROMA NÉPESSÉG ARÁNYA	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A roma népesség arányáról nincs pontos adat (becsült)	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	Adatbázis készítése	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - célcsoport elérése - adatgyűjtés, adatbázis létrehozás - elemzés, értékelés, - folyamatos frissítés 	
Résztevők és felelős	Felelős: Családsegítő Szolgálat Résztevők: célcsoport, önkormányzat, önkéntesek	
Partnerek	Gyermekjóléti Szolgáltató, Nevelési-oktatási intézmények vezetői, Háziorvosi Szolgálat, önkéntesek.	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014.05.31. Közép- és hosszú távú cél elérésének határideje nem releváns, a rövidtávú cél elérése után fenntartható.	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: a célcsoport 80%-a megszólításra kerül Középtávú: a célcsoport 60%-a bekapcsolódik az adatgyűjtésbe. Hosszú távú: a településen élő roma népesség pontos száma, iskolai végzettsége, szociális és egészségügyi helyzete, foglalkoztatottsága ismertté válik és felmérési időközönként 10%-kal több az adatgyűjtésbe bevontak száma.	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Adatszolgáltatás megtagadása a célcsoport részéről.	Kockázat csökkentésének eszközei: Pontos, célirányos tájékoztatás
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, önkéntesek közösségi munkája	
Intézkedés címe	NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A roma lakosság peremhelyzete a település közösségében, kapcsolatos diszkrimináció hatása érződik.	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	A roma lakosság nyilvánosságának erősítése, példaértékű társadalmi beilleszkedés, nyilvánosságra hozatala helyi médiában. Rövidtávú: kiemelten legalább egy jó, modellértékű hír megjelenik Középtávú: Növekszik a fejlődő morálról szóló nyilvánosság Hosszú távú: Rendszeresen kerülnek „Jó példák” kinyilvánításra	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - célcsoport elérése a cél megismerése érdekében - információ gyűjtés - esetek mérlegelése (többségi és roma megítéléssel) - médiához továbbítás, közösségi fórumokon ismertetés - nyilvánosságra hozatal 	
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző Résztevők: célcsoport, Családsegítő Szolgálat.	
Partnerek	Média, Nevelési-oktatási Intézmények Vezetői, Gyermekjóléti szolgáltató, lakosság	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014.05.31. Középtávú: 2014.12.31.	

	Hosszú távú: 2015-től fenntarthatóság	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: megjelenés helyi újságban Középtávú: évi két pozitív nyilvánosság a roma életvitelről Hosszú távú: a helyi közösségi tevékenységről szóló nyilvánosság 10%-ának megfelelő a roma pozitív esetek száma	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Érdeklődés hiánya a célcsoport részéről	Kockázat csökkentésének eszközei: Széleskörű tájékoztatás
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, elektronikus, digitális erőforrás, egyéb kiadvány	
Intézkedés címe:	KÖZLEKEDÉS JAVÍTÁSA	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A külterületi földutak, dülő utak állapota javításra szorul. Buszjáratok, csatlakozások nem mindig megfelelőek.	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövidtávú: célcsoport elérése Középtávú: utak állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, javítása, egyeztetés az autóbusz járatokról Hosszú távú: közlekedési feltételek javulásának elérése, munkába járás feltételek és közszolgáltatáshoz való hozzájutás javulása	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szükséglet és igényfelmérés 2. Eszköz és erőforrás felmérés 3. Kapcsolatfelvétel 4. Munkálatok ütemezése és megvalósítása. Tömörkény és Felgyő összekötő út szilárd burkolattal történő ellátásának lehetősége. 5. Járategyeztetés 	
Résztevők és felelős	Polgármester, képviselő-testület, jegyző	
Partnerek	Tisza Volán Zrt., helyi vállalkozók, helyi lakosság	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid: 2013. december 31. Közép: folyamatos Hosszú: folyamatos	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: igények kiértékelés Közép: útviszonyok 50%-os javulása Hosszú: lakossági elégedettség felmérése Fenntarthatósága az önkormányzat költségvetésétől függ.	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szélsőséges időjárási viszonyok. Pénzügyi források korlátozottak. Volán társaság eredményorientáltsága. Felkészülés az időjárási viszonyok okozta helyzetek kezelésére. Előzetes, ütemezett tervezés.	
Szükséges erőforrások	pályázati, önkormányzati, állami forrás	

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Intézkedés címe	HHH NYILATKOZTATÁS HATÉKONYSÁGÁNAK ELRENDELÉSE	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Feltételezhetően diszfunkcionálisan működik a nyilatkoztatás, nincsenek megbízható adatok a HHH-s gyermekekről, nem érnek célba a célzott esélyegyenlőségi támogatások. Megbízható HHH adatok nélkül nem dolgozhatóak ki a HHH gyerekeket érintő célzott esélyegyenlőséget növelő intézkedések, programok, nem érnek célba a célzott esélyegyenlőségi támogatások.	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	A településen meg kell teremteni a HHH-s gyermekek naprakész, pontos nyilvántartását. Rövidtávú: Minden jogosult szülő nyilatkozattétele. Középtávú: a HHH gyermekek száma ismertté válik. Hosszú távú: pontos nyilvántartás alapján HHH gyermekek integrációs programba történő bevonása, támogatása folyamatos intézményekben.	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávú: felelős kinevezése, szülők tájékoztatása jogosultságáról. Középtávú: Nyilatkozatok adatbázisba gyűjtése, intézmények tájékoztatása a jogosult gyermekek számáról – integrációs normatíva pályázatok (IPR). Hosszú távú: az adatbázis folyamatos frissítése által pontos ismeretekkel rendelkeznek a jogosult létszámról.	
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző, Résztevők: Szociális Előadó, HHH státuszra jogosult szülők	
Partnerek	Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési-Oktatási Intézmények Vezetői, Országos Esélyegyenlőségi Hálózat, EMET.	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2013.12.31. Közép - és hosszú távú cél nem releváns, a rövidtávú cél elérése után fenntartható.	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid-, közép- és hosszú távon is a 100%-os nyilatkozás a cél. A fenntarthatósággal kapcsolatban fontos az adatok folyamatos aktualizálása, a szülők tájékoztatása folyamatosságának biztosítása.	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Adatszolgáltatás megtagadása a célcsoport részéről.	Kockázat csökkentésének eszközei: Pontos tájékoztatás
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, önkéntesek közösségi munkája	
Intézkedés címe	TELJES KÖRŰ BEÓVODÁZÁS	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem minden HH/HHH státuszú 3 éves gyermek részesül óvodai ellátásban, holott a férőhely biztosított.	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	Lehetőség szerint teljes körű óvodáztatás megvalósítása 3 éves kortól, kiemelten a HHH-s gyermekek esetében.	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Beazonosítás utáni felkeresésük, tájékoztatás, gátló tényezők, okok feltárása, beóvodázási terv készül.	

Részvevők és felelős	Felelős: Óvoda Vezető Részvevők: beóvodázási felelős, érintett célcsoport, óvodapedagógusok, jegyző.	
Partnerek	Szülők	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél: 2014.09.01. Közép- és hosszú távú cél elérésének határideje: nem releváns, a rövidtávú cél elérése után jogszabályi fenntarthatóság biztosított.	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: minden 3 éves, minden HHH gyermek felkeresésre kerül és megkezdí óvodáztatását 2014.09.01-én. Közép-és hosszú távú cél nem releváns, a rövidtávú cél elérése után fenntartható.	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Szülők elhatárolódnak az óvodáztatástól	Kockázat csökkentésének eszközei: Pontos célirányos tájékoztatás a Szülők részére, felmentési lehetőségek ismertetése.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, jogszabályi erőforrás, férőhely	
Intézkedés címe	KOMPETENCIAFEJLESZTÉS NYOMON KÖVETÉSE	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az iskolai kompetencia mérés eredménye jelentősen elmarad az országos átlagtól, kiemelten a HHH gyermekeket érintve.	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	Folyamatos cél: A Klebersberg Intézményfenntartó Központ tájékoztasson folyamatosan a kompetencia mérések eredményéről a települési tanulók egyenlő hozzáféréseinek nyomon követése céljából.	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel és igény bejelentése a KIK-nél.	
Részvevők és felelős	Felelős: Közoktatási Intézmény Vezetője. Részvevők: KIK munkatársak	
Partnerek	KIK munkatársak, jegyző.	
Határidő(k) pontokba szedve	Mérési eredményeket követően évente: szeptember	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Országos mérési eredményekkel összehasonlító adatok a helyi HH/HHH tanulók sikerességéről, továbbtanulási kompetenciáikról tájékoztató adatok	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: KIK nem tájékoztat	Kockázat csökkentésének eszközei: Felelősségvállalás hangsúlyozása a helyi gyermekek előrejutásáért
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás	
Intézkedés címe	CSALÁDI NAPKÖZI, HÁZI GYERMEKFELÜGYELET	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A családi napközi és házi gyermekfelügyelet ellátatlan, ezért óvodáskort megelőzően nincs lehetősége a szülőknek gyermekeik napközbeni elhelyezésére, akadályozó tényező az esetleges képzésekbe történő bekapcsolódás esetén.	
Célok (általános megfogalmazás és	Elhelyezési lehetőség biztosítása, a bölcsődei igények teljes	

rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	<p>körü kielégítése, családi napközi és házi gyermekfelügyelet szolgáltatás.</p> <p>Rövidtávú: szükségleteken alapuló intézményes szolgáltatás létrehozása</p> <p>Középtávú: napközbeni gyermekellátás intézményének működtetése</p> <p>Hosszú távú: a településen biztosított az óvodáskor előtti korban, kiemelt figyelemmel a HH/HHH gyermekek napközbeni elhelyezése a szülők munkába állásának, képzésének/átképzésének idejére</p>	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés - döntés szolgáltatás típusáról, helyéről - humán- és tárgyi erőforrás megteremtése - működési engedély birtokában jogszabály szerinti működés, gyermekek fogadása 	
Résztevők és felelős	<p>Felelős: Polgármester, Jegyző</p> <p>Résztevők: Szülők, Óvoda Vezetője, Védőnő, Önkormányzat, pályázat-kezelő.</p>	
Partnerek	<p>Jegyző, Járási Munkaügyi Kirendeltség, Óvoda Vezetője, Védőnő, Családsegítő Szolgálat.</p>	
Határidő(k) pontokba szedve	<p>2015. május 31.</p>	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Rövidtávú: a 3 év alatti kisgyermekes anyák 30%-a igényli a napközbeni gyermekfelügyeletet – igényösszesítő.</p> <p>Középtávú: az igénylők számának növekedése – gyermeknyilvántartás.</p> <p>Hosszú távú: a szülők munka- és képzési lehetőségei támogatottak a gyermekek felügyeletével – munkaügyi kimutatások.</p>	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: pénzügyi erőforrás hiány, szolgáltatás létrehozása után nincs kihasználás.</p>	<p>Kockázat csökkentésének eszközei: - bizalomszerzés, - pontos tájékoztatás a lehetőségekről, - több irányú forrásfeltárás.</p>
Szükséges erőforrások	<p>Humán erőforrás, tárgyi erőforrás, pályázati erőforrás, ingatlan</p>	
Intézkedés címe	<p>FÓKUSZBAN A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK</p>	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	<p>Helyi szinten az átlagostól magasabb arányú a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek száma</p>	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	<p>A feltárt probléma okainak felkutatása, az ellátás javítása.</p> <p>Rövidtávú: kutatás a nagyobb arányú elterjedtség miatt, egészségügyi-szociális térkép készítése.</p> <p>Középtávú: feltárt okok mentén – szemlélet és egészségfejlesztés a szülők és várandósok körében</p> <p>Hosszú távú: minden érintett gyermek korai hozzáférése az egyénre szabott, szakirányú fejlesztéshez</p>	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Egészségügyi Szakemberek bevonása a probléma okainak felkutatásába, - Egészségügyi-szociális térkép készítése - Elemzés-értékelés- okok beazonosítása 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Szülői preventív szemlélet fejlesztése - Pedagógusi hivatali út a Szakértői Bizottsággal - Szakirányú gyógypedagógiai-pszichológiai ellátás megvalósítása magán vagy intézményi környezetben 		
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző Résztevők: Gyermek, Szülei.		
Partnerek	Képességvizsgáló Szakértői Bizottság, Háziorvosi Szolgálat, Védőnő, Pedagógusok, Pedagógiai Szakszolgálat.		
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid- és középtávú cél: 2014. szeptember 1. Vizsgálati team megalakul. Középtávú: 2015. január 1-től gyermekek szakértői vizsgálata Hosszú távú: 2015. április 2-től szakértői javaslat alapján folyamatos fejlesztés		
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Nagyobb arányú típusbetegségek megelőzési lehetőségeinek ismerete 60%-ban- értékelési eredmények Középtávú: Szakértői vizsgálatok 90%-ban megvalósulnak Hosszú távú: Minden rászoruló gyermek egyéni szükségletének megfelelő megsegítést kap – szakértői vélemények, fejlesztési-haladási naplók.		
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<table border="1"> <tr> <td>Kockázatok: -a szülő nem együttműködő a vizsgálatokban, -pénzügyi erőforrás hiány</td> <td>Kockázat csökkentésének eszközei: -bizalomszerzés befogadás-sal az intézményekbe, -tájékoztató a gyermek fejlesztése által elvárható fejlődésről, -több irányú forrásfeltárás,</td> </tr> </table>	Kockázatok: -a szülő nem együttműködő a vizsgálatokban, -pénzügyi erőforrás hiány	Kockázat csökkentésének eszközei: -bizalomszerzés befogadás-sal az intézményekbe, -tájékoztató a gyermek fejlesztése által elvárható fejlődésről, -több irányú forrásfeltárás,
Kockázatok: -a szülő nem együttműködő a vizsgálatokban, -pénzügyi erőforrás hiány	Kockázat csökkentésének eszközei: -bizalomszerzés befogadás-sal az intézményekbe, -tájékoztató a gyermek fejlesztése által elvárható fejlődésről, -több irányú forrásfeltárás,		
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, egészségfejlesztési pályázati erőforrás,		
Intézkedés címe:	DEMOGRÁFIAI MUTATÓK EMELÉSE A GYERMEKEK KÖRÉBEN		
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Csökkenő gyereklétszám		
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövidtávú: koncepció kialakítása a meglévő gyereklétszám növelésére a településen Középtávú: új gyerekes családok településre történő betelepítése Hosszú távú: gyermekek számának nevelése, a település lakosság számnak szinten tartása, esetleges növelése		
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Lehetőségek felmérése, gazdasági szempontok figyelembe vételével. Anyagi erőforrások figyelembe vételével az önkormányzat általi lakóingatlanok vásárlásának megtervezése, képviselő-testület elé terjesztése, költségvetés kiadási oldalán való szerepeltetés. 2. Pályázati felhívások feltétel rendszerének (kedvezmények, juttatások) kidolgozása. Lakóingatlanok megvásárlása. 3. Megvásárolt lakóingatlanokba a pályázati rendszer szerint, képviselő-testületi döntés alapján betelepülő, gyermekes családok költöztetése, bérleti jogviszony konstrukcióban.		
Résztevők és felelős	Polgármester, képviselő-testület, jegyző		

Partnerek	Védőnő, családsegítők, hivatali apparátus, sajtó, média,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú : 2014. június 30. Középtávú: 2016. december 31. Hosszú távú: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: 100%-ban teljesülhet Középtávú: 50%-os ingatlanvásárlások miatt Hosszú távú: eredményességet nagyban befolyásolja az érdeklődők száma, és a családok gyermekek szerinti szerkezeti összetétele Fenntarthatósága az önkormányzat költségvetésétől függ.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	forráshiány, az eljárási szakaszok képviselő-testület általi átütemezés, program iránti alacsony érdeklődés több részletben történő forrásbiztosítás, pályázati feltételrendszerben jelentős kedvezmények nyújtása (díjmentes lakhatást is célozza, közvetett támogatások)
Szükséges erőforrások	pályázat önkormányzati vételár biztosítása

A NŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Intézkedés címe	NEMEKRE ÉRZÉKENY ADATGYŰJTÉS
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nemekre érzékeny adatgyűjtés csak részben áll rendelkezésre az önkormányzat által felügyelt szakterületeken.
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	Rövidtávú: az esélyegyenlőségi csoport élethelyzetéről adatokkal rendelkezzen az önkormányzat Középtávú: megismert problémák, helyzetek elemzése, problématerkép készítése, és megsegítési tervszettel rendelkezik az Önkormányzat. Hosszú távú: Az önkormányzat folyamatosan kezelni próbálja/tudja a nők helyzetét
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- Nemekre érzékeny adatbázis elkészítése a következő területeken: foglalkoztatás, közoktatás, szociális ellátás. - Cselekvési terv készítése - Beavatkozások a szükséges területeken
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző Résztevők: célcsoport
Partnerek	Települési intézmények, ellátó hálózatok, adatgyűjtők, nevelési-oktatási intézményvezetők, egészségügyi szolgáltatók, civil szervezetek, Munkaügyi Központ.
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú: 2015.04.31. Közép- és hosszú távú cél elérésének határideje: nem releváns, a rövidtávú cél elérése után fenntartható.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: működőképes adatbázis kidolgozása, a problémák feltárása, beazonosítása. Középtávú: Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása. Hosszú távú: adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Adatszolgáltatás hajlandósága alacsony, programok vitelének nincs meg a forrása.	Kockázat csökkentésének eszközei: széleskörű kommunikációs kampány, több irányú forrásfeltárás.
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, pályázati forrás	
Intézkedés címe	KÉPZÉSEL A NŐK FOGLALKOZTATÁSÁÉRT	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatainak teljes körűen nem nyilvántartottak. Hiányos vagy alacsony a képzettségi szint, kevés a munkalehetőség, nincs lehetőségük az anyáknak, hogy gyermeküket helyben elhelyezzék.	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	Rövidtávú: a nők munkába állását gátló tényezők feltérképezése, Középtávú: tervszerű beavatkozások az akadályoztatás érdekében Hosszú távú: munkaerőpiac igényeire épülő átképzésekkel a munkába állás megindul, a gyermekelhelyezés célirányos beavatkozások által biztosítottá válik.	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - szükségletek feltárása a nők és munkaerőpiac helyi és tágabb környezetében - cselekvési terv készül a problémákra - munkaügyi központtal lehetőségek feltárása, együttműködés - döntés a támogatások formáiról: képzés, átképzés, munkalehetőség keresése - a nappali gyermekellátás biztosítása 	
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző Résztevők: adott célcsoport, önkéntes adatgyűjtők.	
Partnerek	Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat, Munkaügyi Központ, helyi és környékbeli vállalkozások.	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014.05.31. Közép- és hosszú távú cél elérésnek határideje nem releváns, rövid távú cél elérése után fenntartható.	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: adatgyűjtés, a települési nők 70%-ánál eredményesen –adatlapok, elemzések Középtávú: a cselekvési tervvel az igények 60%-a támogatható –tervezet, szerződési tervezetek Hosszú távú: a bevont célcsoport 50%-a él a képzés- és munkalehetőségekkel, igényli a gyermekelhelyezést –nyilvántartások	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: - érdektelenség, visszalépés, - pénzügyi erőforrás hiánya.	Kockázat csökkentésének eszközei: - életviteli tanácsok, perspektívák felállítása, - több irányú forrásfeltárás.
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, pályázati forrás, önkéntesek.	

Intézkedés címe	CSALÁDI NAPKÖZI, HÁZI GYERMEKFELÜGYELET	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A családi napközi és házi gyermekfelügyelet ellátatlan, ezért óvodáskort megelőzően nincs lehetősége a szülőknek gyermekeik napközbeni elhelyezésére, akadályozó tényező az esetleges képzésekbe történő bekapcsolódás esetén.	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	<p>Elhelyezési lehetőség biztosítása, a bölcsődei igények teljes körű kielégítése, családi napközi és házi gyermekfelügyelet szolgáltatás.</p> <p>Rövidtávú: szükségleteken alapuló intézményes szolgáltatás létrehozása</p> <p>Középtávú: napközbeni gyermekellátás intézményének működtetése</p> <p>Hosszútávú: a településen biztosított az óvodáskor előtti korban, kiemelt figyelemmel a HH/HHH gyermekek napközbeni elhelyezése a szülők munkába állásának, képzésének/átképzésének idejére</p>	
Tevékenységek (a beavatkozási tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés - döntés szolgáltatás típusáról, helyéről - humán- és tárgyi erőforrás megteremtése - működési engedély birtokában jogszabály szerinti működés, gyermekek fogadása 	
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester, Jegyző Résztevők: Szülők, Óvoda Vezetője, Védőnő, Pénzügyi Iroda.	
Partnerek	Jegyző, Járási Munkaügyi Kirendeltség, Óvoda Vezetője, Védőnő, Családsegítő Szolgálat.	
Határidő(k) pontokba szedve	2015. május 31.	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Rövidtávú: a 3 év alatti kisgyermekes anyák 30%-a igényli a napközbeni gyermekfelügyeletet - igényösszesítő</p> <p>Középtávú: az igénylők számának növekedése – gyermeknyilvántartás</p> <p>Hosszú távú: a szülők munka- és képzési lehetőségei támogatottak a gyermekek felügyeletével – munkaügyi kimutatások</p>	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: pénzügyi erőforrás hiány, szolgáltatás létrehozása után nincs kihasználás.	Kockázat csökkentésének eszközei: - bizalomszerzés, - pontos tájékoztatás a lehetőségekről, - több irányú forrásfeltárás.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, tárgyi erőforrás, pályázati erőforrás, ingatlan	
Intézkedés címe:	GYERMEKET NEVELŐ NŐK HELYZETÉNEK JAVÍTÁSA	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekfelügyelet megoldása. Kevés a családbarát munkahely.	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>Rövidtávú: célcsoport elérése</p> <p>Középtávú: gyermekelhelyezés rugalmas megoldása</p> <p>Hosszú távú: gyermekes nők munkaerő-piaci helyzetének javulása</p>	

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Szükséglet és igényfelmérés 2. Kapcsolatfelvétel a gyermek intézményekkel 3. Gyermek nappali ellátását célzó intézmények nyitva tartásának a célcsoport igényeinek megfelelő módosítása 4. Gyermek nappali elhelyezését szolgáló egyéb lehetőségek feltárása (CSANA, helyettes szülői hálózat, szünidei táborok stb.)
Résztevők és felelős	Polgármester, képviselő-testület, jegyző
Partnerek	Gyermekintézmények vezetői, Gyermekjóléti Szolgálat, Védőnő, ifjúságvédelmi Felelősök
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2013. december 31. Középtávú: folyamatos Hosszú távú: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: kérdőíves felmérés Középtávú: gyermek elhelyezési lehetőségek bővülése Hosszú távú: gyermeket nevelő nők terheinek csökkentése Folyamatos után követést igényel, önkormányzat költségvetésétől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Térítésköteles ellátások iránti kereslet csökkenése szociális és anyagi helyzet miatt. Intézményi együttműködés korlátai (nem önkormányzati fenntartásúak). Forráshiány. Szociális támogatások lehetőségéről felvilágosítás. Rendszeres kapcsolattartás, egyeztetés. Pályázati lehetőségek feltárása.
Szükséges erőforrások	pályázati, önkormányzati, állami forrás
Intézkedés címe:	KRÍZISHELYZETBE KERÜLT NŐK HELYZETÉNEK FELMÉRÉSE
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs adat a krízishelyzetbe kerültekről.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: felmérés előkészítése Közép: adatgyűjtés, adatértékelés Hosszú: megoldás kidolgozása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Információgyűjtés közreműködéséhez alkalmas partnerekkel kapcsolatfelvétel 2. Adatgyűjtés, adatértékelés 3. Megoldás kidolgozás, felvilágosítás
Résztevők és felelős	Jegyző
Partnerek	Védőnő, Háziorvos, Rendőrség, Családsegítő, Gyermekjóléti Szolgálat, Házi gondozók, Oktatási Intézmények, Szakember
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014. június 30. Középtávú: folyamatos Hosszú távú: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: egyeztetési jegyzőkönyv, partnerség kialakítása Középtávú: adatbázis létrehozása, értékelése Hosszú távú: krízishelyzetbe került nők helyzetére vonatkozó intézkedési terv létrehozása Folyamatos aktualizálást igényel.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érintettek nem partnerek helyzetük feltárásában. Információ nyújtás, meggyőzés, tájékoztatás
Szükséges erőforrások	Partnerek együttműködése, külső szakember irányításával.

AZ IDŐSEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Intézkedés címe	ÚT AZ EGÉSZSÉGHEZ		
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakosság számára biztosított szűrővizsgálatokkal kevesen élnek a célcsoportból.		
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	Cél, hogy az időskorú lakosság részt vegyen a szűrővizsgálatokon az időskori életminőség javítása érdekében Rövidtávú: meg kell vizsgálni, hogy mely tényezők hátráltatják a szűrővizsgálatokon történő részvételt, azokra megoldást szükséges kidolgozni. Középtávú: tájékoztató fórumok tartása a szűrővizsgálatok fontosságáról, javuló részvételi arány mutatkozzon. Hosszú távú: az idősök életminősége, állapota javul a feltárt betegségek kezelésének hatására.		
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - információ gyűjtés a szűrővizsgálati szokásaikról, - tájékoztató fórumok tartása, időpontok ismertetése, - megjelenésre eljutás (szállítás szervezés) segítése, - szűrővizsgálatok lebonyolítása, - nyilvántartás vezetése, statisztika 		
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző Résztevők: célcsoport		
Partnerek	Háziorvosi Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Remény Szociális Alapszolgáltató Központ Vezetője, alkalmazottai, szűrővizsgálati szolgáltatók, Idősök klubja, Nyugdíjas Egyesület, Önkormányzat.		
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014.12.31. Közép- és hosszú távú cél elérésének határideje: nem releváns, a rövidtávú cél elérése után fenntartható.		
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: a célcsoport 100%-a megszólítva (szórólapok, értesítések) Középtávú: a célcsoport 70%-a bekapcsolódik a szűrővizsgálatokba (nyilvántartás, szűrővizsgálat eredményei) Hosszú távú: a részvételi arány folyamatosan növekszik, vagy szinten tartott. A betegségek kezelésének 20%-ban segített a szűrővizsgálati felismerés. (nyilvántartások, statisztika).		
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Kockázatok: - időskori tartózkodás a megjelenéstől, - betegségtudat felismerésétől rettegés, - pénzügyi erőforrás hiánya. </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Kockázat csökkentésének eszközei: - érthető, meggyőző tájékoztatás, - pozitív példák megismertetése, - térségi összefogás a szűrővizsgálat anyagi forrásaira, - több irányú forrásfeltárás. </td> </tr> </table>	Kockázatok: - időskori tartózkodás a megjelenéstől, - betegségtudat felismerésétől rettegés, - pénzügyi erőforrás hiánya.	Kockázat csökkentésének eszközei: - érthető, meggyőző tájékoztatás, - pozitív példák megismertetése, - térségi összefogás a szűrővizsgálat anyagi forrásaira, - több irányú forrásfeltárás.
Kockázatok: - időskori tartózkodás a megjelenéstől, - betegségtudat felismerésétől rettegés, - pénzügyi erőforrás hiánya.	Kockázat csökkentésének eszközei: - érthető, meggyőző tájékoztatás, - pozitív példák megismertetése, - térségi összefogás a szűrővizsgálat anyagi forrásaira, - több irányú forrásfeltárás.		
Szükséges erőforrások	pályázati forrás, humán erőforrás, térségi források		

Intézkedés címe	KÖZÖSSÉG AZ IDŐSEKÉRT	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időskori lakosság közösségi programokba történő bekapcsolódása csökkenő tendenciát mutat, az elmagányosodás is jelen van egy kisebb rétegnél	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	<p>Cél, az időskorú lakosság részvételi aránya emelkedjen a közösségi programokon</p> <p>Rövidtávú: rendszeres tájékoztatással a programokról több kommunikációs csatornán az életkornak megfelelő ajánlásokkal.</p> <p>Középtávú: eljutásuk segítségével a jelenléti arány fokozása</p> <p>Hosszú távú: a lakosság etikai elköteleződése növekszik az idősök kirekesztettségének, elmagányosodásának megakadályozása érdekében</p>	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - értesítési fórumok bővítése, programok tartalmak igényfelmérése, - megjelenésre eljutás (szállítás szervezés) segítése, - érdeklődési körök, - bemutatkozási lehetőségek biztosítása. 	
Résztevők és felelős	<p>Felelős: Jegyző.</p> <p>Résztevők: Célcsoport, Nyugdíjas Egyesület, Remény Szociális Alapszolgáltató Központ.</p>	
Partnerek	Családsegítő Szolgálat, Remény Szociális Alapszolgáltató Központ Vezetője, alkalmazottai, Idősök Klubja, Nyugdíjas Egyesület, helyi civil szervezetek, önkéntesek.	
Határidő(k) pontokba szedve	<p>Rövidtávú: 2014.05.31.</p> <p>Közép- és hosszú távú cél elérésének határideje: nem releváns, a rövidtávú cél elérése után fenntartható.</p>	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszú távon), valamint fenntarthatósága	<p>Rövidtávú: a célcsoport 100%-a megszólítva – tájékoztatva, segítség felajánlása az eljutásra</p> <p>Középtávú: a célcsoport 70%-a jelen van a programokon, lehetősége szerint bekapcsolódik a közösségi tevékenységekbe. A gátolt idősök közösségért végzett munka keretében látogattak.</p> <p>Hosszú távú: a részvételi arány folyamatosan növekszik, vagy szinten tartott, érzékelhető - átadható a tiszteletudó magatartás az idősökkel szemben</p>	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok:</p> <p>időskori tartózkodás a megjelenéstől,</p> <p>- pénzügyi forrás hiánya.</p>	<p>Kockázat csökkentésének eszközei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érdeklődést felkeltő tartalmak, tájékoztatás, megbecsültség érzésének kifejezése, - több irányú forrásfeltárás.
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, humán erőforrás, önkéntes közösségi munka	
Intézkedés címe:	INFORMATIKAI TANFOLYAM	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Idősök informatikai jártassága nagyon alacsony	
Célok -	Rövidtávú: igény felmérés	

Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Középtávú: tanfolyamszervezés Hosszú távú: informatikai jártasság javulása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Szükséglet és igényfelmérés 2. Eszköz, erőforrás felmérés 3. Tanfolyam ütemezése és megvalósítása
Résztevők és felelős	Polgármester, képviselő-testület, jegyző
Partnerek	Könyvtár, oktató
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2013. október 31. Középtávú: 2013. december 31. Hosszú távú: 2014. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: igények kiértékelése Középtávú: a tanfolyam szervezéséhez szükséges humán és pénzügyi forrás biztosítása Hosszú távú: nő az informatikai jártassága az időseknek Folyamatos után követést igényel, önkormányzat költségvetésétől.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kevés jelentkező, eszköz hiány Az informatika fontosságának népszerűsítése, esetleges gépvásárlás
Szükséges erőforrások	pályázat, 500 000 Ft

A FOGYATÉKKAL ÉLŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Intézkedés címe	FOGYATÉKKAL ÉLŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan.
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	Teljes körű adatbázis készítése Rövidtávú: elérésük, élethelyzetük felmérése, elemzés-értékelés Középtávú: az egyéni szükségletekre épülő megtámogatás alternatíváinak feltárása, források hozzárendelése Hosszú távú: adatbázis folyamatos frissítése alapján a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének segítése fókuszban marad
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- felmérés - nyilvántartás készítés, vezetés - fogyatékosági típusokhoz rendelhető támogatások tervezése - adatbázis folyamatos vezetése
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző Résztevők: célcsoport.
Partnerek	Települési intézmények, ellátó hálózatok, egészségügyi szolgáltatók, civil szervezetek, önkéntes adatgyűjtők.
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014.12.31. Közép- és hosszú távú cél elérésének határideje: nem releváns, a rövidtávú cél elérése után fenntartható.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: 100%-ban működőképes adatbázis kidolgozása, a problémák feltárása, beazonosítása – nyilvántartás Középtávú: Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása. Hosszú távú: adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra

	beavatkozások tervezése és végrehajtása.	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: - adatszolgáltatási hajlandóság alacsony, - programok vitelének nincs meg a forrása.	Kockázat csökkentésének eszközei: - széleskörű kommunikációs kampány, - több irányú forrásfeltárás.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás, közösségi önkéntes munka.	
Intézkedés címe	ELLÁTÁSI – JOGI TÁJÉKOZTATÁS a közintézményeken belüli tájékozódás biztosítása	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékossgal élők tájékoztatása betegjogaikról és lehetőségeikről hiányos, halmozódottak az egyenlő hozzáférést gátló körülményeik.	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	Az ellátási és jogi információhoz jutás segítése Rövidtávú: igények felmérése Középtávú: az egyéni szükségletekre épülő kommunikációs megvalósítása Hosszú távú: a fogyatékkal élők csoportja elégedett és tájékozottabb az élethelyzetét- és minőségét javító információkkal	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- felmérés, igények strukturálása, - tájékoztató tartalmak és formák megszervezése, - betegjogi képviselőt helybe hozása, - tájékoztatás a tartalmakról és időpontokról, - önkormányzat által nyújtható támogatások ütemezése, - nyilvántartások vezetése, elégedettségmérés.	
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző Résztevők: célcsoport, önkéntesek.	
Partnerek	Remény Szociális Alapszolgáltató Központ Vezetője, alkalmazottai, Egészségügyi Szolgáltatók, Fogyatékosügyi Szervek, Családsegítő Szolgálat, civil szervezetek, jogi képviselőt.	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014.12.31. Közép- és hosszú távú cél elérésének határideje: nem releváns, a rövidtávú cél elérése után fenntartható.	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: a településen fogyatékkal élők 100%-ban megszólítása – felmérő dokumentáció Középtávú: igényekre épülő tájékoztatási rendszer működik, az érintettek informálása rendszeres, megjelenés 70%-os – jelenléti ívek – ön- és pályázati forrás Hosszú távú: a célcsoport 80%-a elégedett az önkormányzati tájékoztatással és a kapott tartalmakkal – elégedettségmérés dokumentáció, szóbeli vélemény.	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: Fogyatékkal élők elzárkózó magatartása	Kockázat csökkentésének eszközei: széleskörű kommunikáció, tájékozottságuk előnyének bemutatása
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás.	

Intézkedés címe	AKADÁLYMENTESÍTÉS, a közintézmények megközelíthetőségének biztonságossá tétele	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szükségleteknek megfelelő akadálymentesítés nem kielégítő.	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	<p>Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés.</p> <p>Rövidtávú: a forráshiány beazonosítása a környezetben</p> <p>Középtávú: fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megvalósulása</p> <p>Hosszú távú: a fogyatékkal élők egyenlő hozzáféréseinek biztosítása, megkönnyítése a szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése, esélyegyenlőségük biztosítása.</p>	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - felmérés, tervezés, költségvetés készítés, - saját és külső erőforrások bevonásának felmérése, - kivitelezés, - átadás, használati tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása. 	
Résztevők és felelős	<p>Felelős: Polgármester</p> <p>Résztevők: célcsoport</p>	
Partnerek	Tervező- kivitelező vállalkozás, pályázat-támogatáskezelő, műszaki szakember, egyéni vállalkozók, Önkormányzat.	
Határidő(k) pontokba szedve	<p>Rövidtávú: 2014.12.31.</p> <p>Középtávú: 2015. 05.30.</p> <p>A hosszú távú cél elérésének határideje: nem releváns, a középtávú cél elérése után fenntartható.</p>	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Rövidtávú: elkészül a költségvetési és kivitelezési terv – tervdokumentáció</p> <p>Középtávú: a fizikai és infokommunikációs fejlesztés megvalósul 100%-ban – előrehaladási jelentések, fotók</p> <p>Hosszú távú: a fogyatékkal élők 100%-ának egyenlő hozzáférése biztosított a szolgáltatásokhoz – átadási dokumentáció.</p>	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pályázati és önerő hiánya 	<p>Kockázat csökkentésének eszközei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - több irányú forrásfeltárás, - egyéb külső támogatók bevonása, - részleteiben történő megvalósítás
Szükséges erőforrások	csak pályázati forrásból megvalósítható.	
Intézkedés címe	KÖZÖSSÉGI ÉLETBE BEKAPCSOLÓDÁS	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékoságuk miatti elszigeteltség érzése, nehéz az eljutásuk és az információhoz jutás esélye.	
Célok (általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban)	<p>Rövid-középtávú: akadálymentes fizikai környezet, internet világának közelvitele, közösségi programokhoz jutásuk segítése</p> <p>Hosszú távú: biztosítani az egyenlő esélyű hozzáférést, a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítása érdekében.</p> <p>A világhálóról történő tájékozódási lehetőségeik kibővítése</p>	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - akadályozó tényezők helyi szintű felmérése, -közösségi programok helyszínének megközelítése – felülvizsgálata, 	

	<ul style="list-style-type: none"> - internet csatlakozási igényeik-lehetőségeik felmérése, - szolgáltatókkal kapcsolatfelvétel, kivitelezési lehetőségek, - kedvezmények forrásainak felmérése, - ajánlat tétel, kivitelezésről tájékoztatás, - helyi internetpontok kialakítása, - tájékoztatók kiküldése, nyilvánosság, - internethasználatra felkészítés, - elégedettség mérése. 	
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző	
	Résztevők: célcsoport	
Partnerek	Műszaki team, helyi vállalkozók, civil szervezetek, informatikai szolgáltatók, pályázatkezelő, közösségi munkát nyújtók	
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014.12.31. Közép- és hosszú távú cél elérésének határideje: nem releváns, a rövidtávú cél elérése után fenntartható.	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Rövidtávú: igények felmérése megtörténik, cselekvési terv készül – dokumentációja</p> <p>Középtávú: akadálymentesítés 80%-ban megvalósul, helyi internetpontok kialakítása 100%, közösségi programokban az akadályoztatási környezet 60%-ban javul - tervrajzok, átadási jegyzőkönyvek</p> <p>Hosszú távú: a célcsoport otthoni internet elérhetősége megvalósítható, fiatalok közösségi munkával segítik a használatot. Az akadálymentes közszolgáltatások és közösségi találkozóhelyek 100%-ban akadálymentesítettek.</p>	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok:</p> <p>érdeklődés hiánya,</p> <p>célcsoport anyagi forrásainak hiánya,</p> <p>penzügyi erőforrás hiánya.</p>	<p>Kockázat csökkentésének eszközei:</p> <p>esélyeik javulásának ismertetése, kedvezmények juttatására szándékkifejezés, több irányú forrásfigyelés.</p>
Szükséges erőforrások	pályázati forrás, humán erőforrás, szolgáltatók által nyújtható kedvezmények	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	HELYI FOGLALKOZTATÁSI ESZKÖZÖK ALKALMAZÁSA, VISSZA A MUNKA VILÁGÁBA	Munkanélküliség emelkedik, alacsony iskolázottság, motiváltság hiánya.	A foglalkoztatás helyi szintű együttműködésben valósuljon meg.	Közfoglalkoztatási Start Munkaprogram, Szociális Szövetkezet megszervezésének programja, Polgármesteri Gazdasági Program, Településfejlesztési koncepció.	Közfoglalkoztatás, és Start Munkaprogram további fenntartása. Célcsoport tájékoztatása képzési, átképzési lehetőségekről, szükségletfelmérés, pályaorientációs tanácsadás. Munkaügyi Központtal középtávú koncepció. Helyi vállalkozásokkal együttműködési megállapodás készül.	Polgármester	Rövidtávú: 2013. december Középtávú: 2014. december Hosszútávú: 2015-től folyamatosan fenntartva	Rövidtávú: célcsoport elérése 50%-ban, Középtávú: munka- és képzési szerződés Hosszú távú: foglalkoztatás fenntartása, legalább egy éven keresztül.	pályázati	Fenntartható az Önkormányzat határozata és anyagi források megléte mellett.
2.	ÚT AZ EGÉSZSÉGHEZ	Betegség típusok magasabb arányú előfordulása	A célcsoport szűrővizsgálattal történő eredményes	Települési jövőkép Polgármesteri Gazdasági	Célcsoport elérése, beazonosítása. Szükségletalap	Jegyző	Rövidtávú: 2014.06.30. Középtávú: 2014.12.31.	Rövidtávú: a célcsoport elérése 70%-ban. Közép-	Önkormányzati dolgozók Egészségügyi	Fenntartható az Önkormányzat határozata és anyagi

		(érrendszeri, daganatos) a mély-szegénységben élők körében.	elérése, a betegséget hordozók számának csökkenése.	Program	ú erőforrás igény felmérése (szűrővizsgálatot végző személyek, vizsgálati hely, eszközök) Kapcsolatfelvétel a szűrővizsgálatot végző szervezetekkel. Szakellátás segítése az eredményekkel		Hosszú távú: 2015. januártól folyamatos.	távú: a szűrővizsgálatokon megjelentek minimum 50%-ban. Hosszú távú: A szakellátáson leszűrtek 80%-a megjelenik.	dolgozók Szűrővizsgálatok költségei Pályázati forrás	források megléte mellett.
3.	A ROMA NÉPESSÉG ARÁNYA	A roma népesség arányáról nincs pontos adat.	A mélyszegénységben élők életminőségének megismerése, problémáik feltárása érdekében adatbázis készítés.	Települési Fejlesztési Koncepció	-célcsoport elérése, adatgyűjtés, adat-bázis létrehozása, -elemzés, értékelés folyamatos frissítés	Családsegítő Szolgálat	Rövidtávú: 2014.05.31. Közép-és hosszútávú a rövid távú cél elérése után fenntartható.	Rövidtávú: a célcsoport 80%-a megszólításra kerül. Középtávú: a célcsoport 60%-a bekapcsolódik az adatgyűjtésbe, Hosszú távú: a településen élő roma népesség pontos száma, iskolai végzettsége, szociális és egészség-ügyi helyzete, foglalkoztatott	humán-erőforrás: önkormányzati alkalmazottak, civil önkéntesek, közösségi munkát végző fiatalok adatbázis kezelő megbízott	Önkormányzati döntéssel fenntartható

								sága ismertté válik és felmérési időközönként 10%-kal több az adatgyűjtésbe bevontak száma.		
4.	NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA	A roma lakosság peremhelyzete a település közösségében, kapcsolatos diszkrimináció érződik.	A roma lakosság köréből példaértékű társadalmi beilleszkedés nyilvánosságra hozása a helyi médiában.		Célcsoport elérése, a cél megismerése érdekében. Információgyűjtés. Esetek mérlegelése (többségi és roma megítéléssel). Médiához továbbítás, közösségi fórumokon ismertetés. Nyilvánosságra hozatal.	Jegyző	Rövidtávú: 2014.05.31. Középtávú: 2014.12.31. Hosszú távú: 2015-től folyamatos	Rövidtávú: Egy megjelenés a Csanyteleki Hírmondóban. Középtávú: évi két pozitív nyilvánosság a roma életvitelről. Hosszú távú: a helyi közösségi tevékenységről szóló nyilvánosság 10%-ának megfelelő a roma pozitív esetek száma.	Humán-erőforrás, elektronikus, digitális erőforrás, egyéb kiadvány.	Fenntartható
5.	KÖZLEKEDÉS JAVÍTÁSA	A külterületi földutak, dűlőutak állapota javításra szorul. Buszjáratok, csatlakozások nem mindig megfelelőek.	Rövid: célcsoport elérése Közép: utak állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, javítása, egyeztetés az	Gazdasági Program, Költségvetési Konceptió	1. Szükséglet és igényfelmérés 2. Eszköz és erőforrás felmérés 3. Kapcsolatfelvétel 4. Munkálatok	Polgármester, képviselő-testület, jegyző	2017.10.31.	Rövid: igények kiértékelés Közép: útviszonyok 50%-os javulása Hosszú: lakossági elégedettség	pályázati, önkormányzati, állami forrás	Fenntarthatósága az önkormányzat költségvetésétől függ.

			autóbusz járatokról Hosszú: közlekedési feltételek javulásának elérése, munkába járás feltételek és közszolgáltatás hoz való hozzájutás javulása		ütemezése és megvalósítása, különös tekintettel a Csanytelek és Felgyő kerékpár út további kiépítésére, valamint Felgyő és Tömörkény összekötő út szilárd burkolattal történő ellátása. 5.Járategyeztetés és			felmérése		
--	--	--	---	--	---	--	--	-----------	--	--

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1.	HHH NYILATKOZTATÁS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELÉSE	Feltételezhetően diszfunkcionálisan működik a szülői nyilatkoztatás, nincsenek megbízható adatok a HHH-s gyermekekről, nem érnek célba az esélyegyenlőségi támogatások.	A településen meg kell teremteni a HHH-s gyermekek naprakész, pontos nyilvántartását	Polgármesteri Gazdasági Program	Felelős kinevezése a szülők tájékoztatása jogosultságáról Nyilatkozatok adatbázisba gyűjtése, Intézmények tájékoztatása a jogosult gyermekek számáról. Az adatbázis folyamatos frissítése által pontos ismeretekkel	Jegyző	Rövidtávú: 2013. 12.31. Közép-és hosszútávon a rövid távú cél elérése után fenn-tartható.	Rövid, közép-és hosszú távon is a 100%-os nyilatkozás a cél. A fenntarthatósággal kapcsolatban fontos az adatok folyamatos aktualizálása, a szülők tájékoztatása folyamatos-ságának biztosítása.	Humán-erőforrás Önkéntesek közösségi munkája	Fenntartható
----	--	---	--	---------------------------------	--	--------	--	---	---	--------------

					rendelkeznek a jogosult létszámról.					
2.	TELJES KÖRŰ BEÓVODÁZÁS	Nem minden 3 éves HH/HHH-s gyermek részül óvodai nevelésben	Lehetőség szerint teljes körű óvodáztatás megvalósítása 3 éves kortól, kiemelten a HHH-s gyermekek esetében.		Beazonosítás utáni felkeresésük, tájékoztatás, gátló tényezők, okok feltárása, beóvodázási terv készül.	Óvoda Vezetője	Rövidtávú: 2014.09.01. Közép és hosszú távú cél a rövidtávú cél elérése után fenn tartható.	Minden 3 éves, HHH-s gyermek felkeresésére kerül és megkezdí óvodáztatását.	Humán erőforrás Jogszabályi erőforrás Önkéntesek közösségi munkája,.	2014. szeptember 1-től Köznevelési törvény biztosítja a fenn-tartását
3.	KOMPETENCIAFELMÉRÉS EREDMÉNYEK NYOMON KÖVETÉSE	Az iskolai kompetencia mérés eredménye jelentősen elmarad az országos átlagtól, kiemelten a HHH-s gyermekeket érintve.	Klébelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) tájékoztasson kompetencia mérése eredményéről, hogy a helyi tanulók továbbtanuláshoz való egyenlő hozzáférése javuló tendenciát mutat-e.	Közoktatási Esélyegyenlőségi helyzetelemzés	Kapcsolatfelvétel és igénybejelentés a KIK-nél	Közoktatási Intézmény Vezetője	Mérési elemzéseket követően évente szeptember	Országos mérési eredményekkel összehasonlító adatok a helyi tanulók eredményeiről, továbbtanulási kompetenciáikról tájékoztató adatok.	Humán erőforrás	Szándékfenntartással folyamatosan.
4.	CSALÁDI NAPKÖZI, HÁZI GYERMEK-FELÜGYELET	A családi napközi és házi gyermekfelügyelet ellátatlan, ezért óvodáskort megelőzően	Elhelyezési lehetőség biztosítása, a bölcsődei igények teljes körű kielégítése, családi nap-	Polgármesteri Gazdasági Program	Igényfelmérés alapján döntés a szolgáltatás típusáról, helyéről. Humán- és tárgyi erőforrások	Polgármester Jegyző	2015.05.31. Folyamatos	Rövidtávú: a 3 év alatti kisgyermekes anyák 30%-a igényli a napközbeni gyermekfelügyeletet.	Humán erőforrás Tárgyi erőforrás Pályázati	Szülői igényeken alapuló önkormányzati szándékkal fenntartható.

		nincs lehetősége a szülőknek gyermekeik nap-közbeni elhelyezésére, akadályozó tényező az esetleges képzésekbe történő bekapcsolódás esetén	közi és házi gyermekfelügyelet szolgáltatás. Gyermekfelügyelet biztosítása, kiemelten a HH/HHH-s gyermekek elhelyezése a szülők munkába állásának, átképzésének idejére.		megteremtése. Működési engedély birtokában jogszabály szerinti működtetés			Középtávú: az igénylők számának növekedése. Hosszú távú szülők munka- és képzési lehetőségei támogatottak a gyermekek felügyeletével.	erőforrás Ingatlan Munka-ügyi Központ	
5.	FÓSZBAN A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK	Helyi szinten az átlagostól magasabb arányú a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek száma	A feltárt probléma előfordulási okainak felkutatása, minden érintett gyermek korai hozzáférése az egyénre szabott, szakirányú fejlesztéshez.	Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	Eü-i szakemberek bevonásával eü-szociális térkép készítése. Elemzés -értékelés, okok beazonosítása. Szülői preventív szemlélet fejlesztése. Gyermekek Szakértői vizsgálatán alapuló szakirányú egyéni fejlesztés megvalósítása magán vagy intézményi környezetben.	Jegyző	Rövidtávú: 2014. szeptember 1. vizsgálati team megalakul. Középtávú: 2015. január 1-től gyermekek szakértői vizsgálatok Hosszú távú: 2015. április 2-től szakértői javaslat alapján folyamatos fejlesztés	Rövidtávú: Nagyobb arányú típus-betegségek megelőzési lehetőségeinek ismerete 60%-ban. Középtávú: Szakértői vizsgálatok 90%-ban megvalósulnak Hosszú távú minden rászoruló gyermek egyéni szükségletének megfelelő megsegítést kap.	Humán erőforrás Pedagógiai Szak-szolgálat Eü-i szakemberek Fejlesztési normatívák lehívása Egész-fejlesztő pályázati források hozzárendelése	Szükségletalapú folyamatos fenntartás

6.	DEMOGRÁFIAI MUTATÓK EMELÉSE S GYERMEKEK KÖRÉBEN	Csökkenő gyereklétszám	Rövid: konceptió kialakítása a meglévő gyereklétszám növelésére a településen Közép: új gyerekes családok településre történő betelepítése Hosszú: gyermekek számának nevelése, a település lakosság számának szinten tartása, esetleges növelése	Gazdasági Program, Költségvetési Konceptió, Településrende- zési Terv	1. Lehetőségek felmérése, gazdasági szempontok figyelembe vételével. Anyagi erőforrások figyelembe vételével az önkormányzat által lakóingatlanok vásárlásának megtervezése, képviselő- testület elé terjesztése, költségvetés kiadási oldalán való szerepeltetés. 2. Pályázati felhívások feltétel rendszerének (kedvezménye- k, juttatások) kidolgozása. Lakóingatlanok megvásárlása. 3. Megvásárolt lakóingatlanok ba a pályázati rendszer szerint, képviselő- testületi döntés alapján	Polgármester, képviselő- testület, jegyző	2017.12.31.	Rövid: 100%- ban teljesülhet Közép: 50%- os ingatlanvásárlá- sok miatt Hosszú: eredményesség et nagyban befolyásolja az érdeklődők száma, és a családok gyermekek szerinti szerkezeti összetétele	pályázat önkormányzati vétélár biztosítása.	Fenntarthatósá- ga az önkormányzat költségvetésétől függ.
----	--	---------------------------	---	--	--	---	-------------	---	--	---

					betelepedő, gyermekes családok költöztetése, bérleti jogviszony konstrukcióba n.					
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	NEMEKRE ÉRZÉKENY ADATGYŰJTÉS	Nemekre érzékeny adatgyűjtés csak részben áll rendelkezésre az önkormányzat által felügyelt szakterületeken.	Az esélyegyenlőségi csoport élet-helyzetéről probléma-térkép készítése, az önkormányzat segítő szándéka célirányossá váljon.	Polgármesteri Gazdasági Program	Adatbázis készítés: foglalkoztatás, közoktatás, szociális ellátás területeken. Cselekvési terv készítése. Beavatkozások a szükséges területeken.	Jegyző	Rövidtávú: 2015.04.31. Közép- és hosszú távú a rövidtávú cél elérése után fenn-tartható.	Rövidtávú: működőképes adatbázis kidolgozása, a problémák feltárása, be-azonosítása. Középtávú: és hosszú-távú: adat-bázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végre-hajtása.	Humán erőforrás Pályázati forrás.	Fenntartói döntés alapján fenntartható
2.	KÉPZÉSSEL A NŐK FOGLALKOZTATÁSÁÉRT	Hiányos vagy alacsony a képzettségi szint, kevés munka-lehetőség, 0-3 éves gyermekek elhelyezése nem megoldott	Tervszerű beavatkozásokkal, a munkaerőpiac igényeire épülő átképzésekkel a munkába állás segítése, gyermekelhelyezés megoldása.	Polgármesteri Gazdasági Program, Szociális Szövetkezet megszervezésének programja	Szükségletek fel-tárása a nők és munkaerőpiac helyi és tágabb környezetében. Cselekvési terv készítése. Munkaügyi Köz-ponttal lehetőségek feltárása,	Jegyző	Rövidtávú: 2014.05.31. Közép- és hosszú távú a rövidtávú cél elérése után fenntartható	Rövidtávú: adatgyűjtés, a települési nők 70%-ánál eredményesen. Középtávú: a cselekvési tervvel az igények 60%-a támogatható. Hosszú távú a bevont	Humán erőforrás Pályázati forrás, Önkéntesek	

					együttműködés Döntés a támogatások formáiról: képzés, átképzés, munkalehetőség keresése. Napközbeni gyermek-elhelyezés biztosítása helyi fejlesztéssel			célcsoport 50%-a él a képzés és munkalehetőségekkel, igényli a gyermekelhelyezést.		
3.	CSALÁDI NAPKÖZI, HÁZI GYERMEK-FELÜGYELET	A családi napközi és házi gyermekfelügyelet ellátatlan, ezért óvodáskort megelőzően nincs lehetősége a szülőknek gyermekeik nap-közbeni elhelyezésére, akadályozó tényező az esetleges képzésekbe történő bekapcsolódás esetén	Elhelyezési lehetőség biztosítása, a bölcsődei igények teljes körű kielégítése, családi napközi és házi gyermekfelügyelet szolgáltatás. Gyermekfelügyelet biztosítása, kiemelten a HH/HHH-s gyermekek elhelyezése a szülők munkába állásának, átképzésének idejére.	Polgármesteri Gazdasági Program	Igényfelmérés alapján döntés a szolgáltatás típusáról, helyéről. Humán- és tárgyi erőforrások megteremtése. Működési engedély birtokában jogszabály szerinti működtetés	Polgármester Jegyző	2015.05.31. Folyamatos	Rövidtávú: a 3 év alatti kisgyermekes anyák 30%-a igényli a napközbeni gyermekfelügyeletet. Középtávú: az igénylők számának növekedése. Hosszútávú szülők munka- és képzési lehetőségei támogatottak a gyermekek felügyeletével.	Humán erőforrás Tárgyi erőforrás Pályázati erőforrás Ingatlan Munka-ügyi Központ	Szülői igényeken alapuló önkormányzati szándékkal fenntartható.
	Gyermeket nevelők helyzetének	Gyermekfelügyelet	Rövid: célcsoport	Gazdasági Program,	1. Szükséglet és	Polgármester, képviselő-		Rövid: kérdőíves	pályázati, önkormányzati	Folyamatos után követést

4.	javítása	megoldása. Kevés a családbarát munkahely.	elérése Közép: gyermekelhelyezés rugalmas megoldása Hosszú: gyermekes nők munkaerőpiaci helyzetének javulása	Költségvetési Koncepció	igényfelmérés 2. Kapcsolatfelvétel a gyermek intézményekkel 3. Gyermek nappali ellátását célzó intézmények nyitva tartásának a célcsoport igényeinek megfelelő módosítása 4. Gyermek nappali elhelyezését szolgáló egyéb lehetőségek feltárása (CSANA, helyettes szülői hálózat, szünidei táborok stb.	testület, jegyző		felmérés Közép: gyermek elhelyezési lehetőségek bővülése Hosszú: gyermeket nevelő nők terheinek csökkentése	, állami forrás	igényel, önkormányzat költségvetésétől.
5.	Krizishelyzetbe került nők helyzetének felmérése	Nincs adat a krizishelyzetbe kerültekről.	Rövid: felmérés előkészítése Közép: adatgyűjtés, adatértékelés Hosszú: megoldás kidolgozása	Gazdasági Program	1. Információgyűjtés közreműködéséhez alkalmas partnerekkel kapcsolatfelvétel 2. Adatgyűjtés, adatértékelés 3. Megoldás kidolgozása, felvilágosítás	Jegyző		Rövid: egyeztetési jegyzőkönyv, partnerség kialakítása Közép: adatbázis létrehozása, értékelése Hosszú: krizishelyzetbe került nők helyzetére	Partnerek együttműködése, külső szakember irányításával.	Folyamatos aktualizálást igényel.

								vonatkozó intézkedési terv létrehozása		
IV. Az idősök esélyegyenlősége										
1.	ÚT AZ EGÉSZSÉGHEZ	A lakosság számára biztosított szűrővizsgálatokkal kevesen élnek a célcsoportból.	Az időskorú lakosság emelkedő arányban vegyen részt a szűrővizsgálatokon. Az idősök életmi-nősége, állapota javuljon a feltárt betegségek meg-előzése vagy keze-lése által.	Polgármesteri Gazdasági Program	Információgyűjtés a szűrővizsgálati szokásaikról. Tájékoztató fórumok tartása, időpontok ismertetése, meg-jelenésre eljuttatás (szállítási szervezés) segítése. Szűrővizsgálatok lebonyolítása. Nyilvántartás vezetése, statisztika.	Jegyző	Rövidtávú: 2014.12.31. Közép- és hosszú távú a rövidtávú cél elérése után fenntartható.	Rövidtávú: a célcsoport 100%-a megszólítva. Középtávú: a célcsoport 70%-a bekapcsolódik a szűrővizsgálatokba. Hosszú távú a részvételi arány folyamatosan növekszik, vagy szinten tartott. A betegségek kezelésének 20%-ban segített a szűrővizsgálati felismerés.	Pályázati forrás, Humán erőforrás, Térségi források,	
2.	KÖZÖSSÉG AZ IDŐSEKÉRT	Az időskorú lakosság közösségi programokba történő bekapcsolódás a csökkenő tendenciát mutat, az elmagányosodás is jelen van	Az időskorú lakosság részvételi aránya emelkedjen a közösségi programokon. A lakos-sági elköteleződés növekedjen az idősök	Polgármesteri Gazdasági Program	Folyamatos tájékoztatás a programokról, tartalmakról. Megjelenésre eljuttatásuk segítése. Érdeklődési körök, bemutatkozási lehetőségek	Jegyző	Rövidtávú: 2014.05.31. Közép-és hosszú távú a rövidtávú cél elérése után fenntartható.	Rövidtávú: a célcsoport 100%-a megszólítva, tájékoztatva, segítség felajánlása az el-juttásra. Középtávú: a célcsoport 70%-a jelen	Pályázati forrás, Humán erőforrás, Önkéntes közösségi munka	

		egy kisebb rétegnél.	elmagányosodásának megelőzése érdekében.		biztosítása, hasznossági érzés lehetőségének felkínálása.			van a programokon, lehetősége szerint bekapcsolódik a közösségi tevékenységekbe. A gátolt idők közösségért végzett munka keretében látogatottak. Hosszú távú a részvételi arány folyamatosan növekszik, vagy szinten tartott, érzékelhető – átadható a tisztelettudó magatartás az idősokkal szemben.		
3	Informatikai tanfolyam	Idősek informatikai jártassága nagyon alacsony	Rövid: igény felmérés Közép: tanfolyamszervezés Hosszú: informatikai jártasság javulása	Gazdasági Program, Költségvetési Konceptió	1. Szükséglet és igényfelmérés 2. Eszköz, erőforrás felmérés 3. Tanfolyam ütemezése és megvalósítása	Polgármester, képviselő-testület, jegyző		Rövid: igények kiértékelése Közép: a tanfolyam szervezéséhez szükséges humán és pénzügyi forrás biztosítása Hosszú: nő az informatikai jártassága az	pályázat, 500 000 Ft	Folyamatos után követést igényel, önkormányzat költségvetésétől

								időseknek		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	FOGYATÉKKAL ÉLŐK ESÉLY-EGYENLŐSÉGE	Nincs adatbázis és felmérés a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére vonatkozóan.	Teljes körű adat-bázis készítése.	Polgármesteri Gazdasági Program Szociális Szolgáltatástervezési koncepció	Felmérés, nyilván-tartás készítése, vezetése. Fogyatékosok i típusokhoz rendelhető támogatások tervezése. Adatbázis folyamatos frissítése.	Jegyző	Rövidtávú: 2014.12.31. Közép-és hosszú távú: a rövidtávú cél elérése után fenntartható.	Rövidtávú: 100%-ban működőképes adatbázis kidolgozása, a problémák feltárása, beazonosítása. Középtávú és hosszú-távú: Adatbázis töltése és frissítése, a feltárt problémákra beavatkozások tervezése és végrehajtása.	Humán erőforrás, Pályázati forrás, Közösségi önkéntes munka.	Fenntartói szándék biztosítja a fenntartását.
2.	ELLÁTÁSI-JOGI TÁJÉKOZTATÁS, A KÖZINTÉZMÉNYEKEN BELÜLI TÁJÉKPOZÍCIÓ BIZTOSÍTÁSA	A fogyatékkal élők tájékoztatása beteg-jogaikról és lehetőségeikről hiányos, halmozódtak az egyenlő hozzáférést gátló körülményeik.	Az ellátási- és jogi információhoz jutásuk segítése, a célcsoport elégedettebb és tájékozottabbá válják az élethelyzetét és minőségét javító információkkal.		Felmérés, igények strukturálása. Tájékoztató tartalmak és formák igényre építése és szervezése, helybe hozása. Támogatások ütemezése, nyilván-tartások.	Jegyző	Rövidtávú: 2014.12.31. Közép- és hosszú távú cél elérésének ideje a rövid távú cél elérése után fenntartható.	Rövidtávú: a településen fogyatékkal élők 100%-a megszólítása. Középtávú: igényekre épülő tájékoztatási rendszer működik, az érintettek informálása rendszeres, megjelenés 70%-os. Hosszú távú a célcsoport 80%-a	Humán erőforrás, Pályázati forrás	Igény esetén fenntartói döntéssel összhangban fenntartható

								elégedett az ön-kormányzati tájékoztatással és a kapott tartalmakkal.		
3.	AKADÁLYMENTESÍTÉS, A KÖZINTÉZMÉNYEK MEGKÖZELÍTHE TŐSÉGÉNEK BIZTONSÁGOS SÁ TÉTELE	A szükségleteknek megfelelő akadálymentesítés nem kielégítő.	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés.	Polgármesteri Gazdasági Program Eü-i kombinát Épületfelújítási Konceptió	Felmérés, tervezés, költségvetés készítése. Saját és külső erő-források felmérése Kivitelezés. Átadás, használati tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása.	Polgármester	Rövidtávú: 2014.12.31. Középtávú: 2015.05.30. Hosszú távú: a középtávú cél elérése után fenn-tartható.	Rövidtávú: elkészül a költségvetési és kivitelezési terv. Középtávú: a fizikai és infokommunikációs fejlesztés megvalósul 100%-ban. Hosszú távú a fogyasztókkal élők 100%-ának egyenlő hozzáférése biztosított a szolgáltatókhoz.	Csak pályázati forrásból megvalósítható	Megvalósulás után fenntartás biztosított
4.	KÖZÖSSÉGI ÉLETBE BEKAPCSOLÓDÁS	A fogyatékoság miatti elszigeteltség érzése, nehéz a programokra jutás- és információhoz jutás esélye.	Az egyenlő esélyű hozzáférés fizikai-infokommunikációs akadálymentesítéssel és a világhálóról történő tájékozódási lehetőség bővítése.	Polgármesteri Gazdasági Program	Akadályozó tényezők helyi szintű felmérése. Közösségi programok helyszínének megközelítése felülvizsgálata. Internetcsatlakozási igényeik lehetőségeik felmérése	Jegyző	Rövidtávú: 2014.12.31. Közép és hosszú távú: cél elérének határ-ideje a rövidtávú cél elérése után fenntartható.	Rövidtávú: Igények felmérése megtörtént, cselekvési terv készül. Középtávú: Akadálymentesítés 80%-ban megvalósul, helyi internet-pontok kialakítása 100%,	Pályázati forrás, Humán erőforrás, Szolgáltatók által nyújtható kedvezmények	

					<p>Szolgáltatókka l kapcsolatfelvét el Kedvezményes lehetőségek feltárása a célcsoport számára. Települési internet -pontok kialakítása Elégedettség mérése.</p>			<p>közösségi programokban az akadályoztatás i környezet 60%-ban javul. Hosszú távú: A célcsoport otthoni internet elérhetősége megvalósítható , fiatalok közösségi munkával segítik a használatot. Az akadálymentes közszolgálda- tások és közösségi találkozók hely-színei 100%-ban akadály- mentesítettek.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért a Társulás részéről az elnök felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,

- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelősége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítésre került.

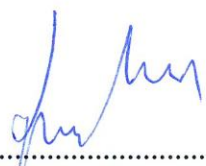

II. Ezt követően az Alsó- Tisza-menti Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsa az Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 18/2013. (IX.27.) Atmöt számú határozatával elfogadta.

Polgármester

Polgármester

Polgármester

Csanytelek, 2013. szeptember 27.

Az Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Csanytelek, 2013. szeptember 27.

Dátum: Csanytelek, 2013. szeptember 27.

.....
Kató Pálné
Törvényességi felelős

Dátum: Csanytelek, 2013. szeptember 27.

.....
Dr. Faragó Péter
Felgyő és Tömörkény
Községi Önkormányzat Jegyzője

Dátum: Csanytelek, 2013. szeptember 27.

.....
Mucsiné Mészáros Tímea
Remény Szociális Alapszolgálató
Központ intézményvezetője

Dátum: Csanytelek, 2013. szeptember 27.

.....
Magonyné Gál Ilona
Gondozási Központ Rózsafűzér
Szociális Otthon intézményvezetője

Dátum: Csanytelek, 2013. szeptember 27.

.....
Márton Erzsébet
Alsó-Tisza-menti Egyesített Óvoda
intézményvezetője

HEP elkészítési jegyzék⁸

NÉV ⁹	HEP részei ¹⁰										Aláírás ¹¹	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Törvényességi felelős	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Felgyő és Tömörkény Községi Önkormányzat Jegyzője	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Remény Szociális Alapszolgáltató Központ intézményvezetője	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Gondozási Központ Rózsafűzér Szociális Otthon intézményvezetője	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Alsó- Tisza-menti Egysített Óvoda intézményvezetője	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

⁸ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum.

⁹ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

¹⁰ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatja, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

¹¹ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételt a HEP elkészítési folyamatban.